

Vesivõsu – [Kuu ordu kuues lugu]

Jaauuar 2127

Ordu kasutas majandusarvutustes virtuaalset raha, mille kurss hoiti kergelt inflatsioonivõlv ja mida arvutati peamiselt energia baasil, arvestades siiski ka muid tegureid. Enamiku esmatarbekaupade puhul valitses aga praktiliselt kommunism, sest mingil hetkel oli leitud, et jaotussüsteem maksis rohkem kui niisama jagamine!

Täissertifikaadiga orduliikmed ei maininud omavahelises suhtluses peaaegu kunagi raha, sest see oli parasjagu mõttetu mõiste nende elus. Mis on ühe tähelepanu hind, eriti kui see on esimene? Niikuiinii nõuab see kokkuleppeid, mis on rahas väga raskesti väljendatavad. Valuuta, krediit jmt mõisted omasid tähendust vaid Maaga (luurega) seotud kontekstis.

Eksisteeris kolm nähtust, mis nõudis alati kunstlike barjääride püstitamist Ordu ja mõne sõbraliku territooriumi majandusruumi vahele, sest muidu oleks viimase eluiga väga lühikeseks jäänud. Esimest on varem mainitud – see oli energia- ja tooraineküllus ning mõlemad taandusid lõppkokkuvõttes keskkonnaohule. Kuu Ordu energiatootmis võime oli miljoneid kordi suurem Maal elava inimkonna käsutuses olevast koguvõimsusest. Kui tohutu poliitiline tähendus kõrvale jätta, siis tehniliselt ei oleks Ordu isegi märganud, kui Maa oleks ühel päeval lülitanud välja kõik oma energiajaamad ja „lõkanud pistiku” nende süsteemi. Kuid Maal ei tohi hajutada liiga palju energiat lisaks loomulikule.

Teine probleem olid isearenevad robotisüsteemid. Nendest tulenev oht ei väljendunud mitte ainult turumajanduslikus absurdis – terve mõistu sega marketroid ei lase iial käiku roboteid, mis on võimelised tootma endasarnaseid roboteid praktiliselt mitte millestki. Nii arvutused kui kurvvalt lõppenud katsed olid näidanud, et tootmiskompleksid, mis praktiliselt ümbrusest korjasid endale vajaliku tooraine ja olid võimeline end lõpmatuseeni ise säilitama (kui nendes ei teki teatud piirist suuremaid vigu), olid hetkekasust juhitud üks kindlamaid teid kogu majandusruum kaosesse paisata.

Ja ikkagi eksisteeris veel üks nähtus, mis lõpuks igasuguse Orduga kokku puutuva „normaalse” majandusruumi varem või hiljem lootusetult ruineeris – oma eksisteerimise algusest peale oli Ordu võidelnud tarbijamentaliteediga ja üks nende edu saladusi oli see, et Kuul ja muudel nende aladel ei olnud kunagi lastud tekkida tarbimistsükliil. Ordu tehtud asjad olid määratud kestma. 20. sajandi keskpaigast peale oli Maal järjekindlalt disainitud asju kindla kasutusressursi peale. Kõik oli üles ehitatud sellele, et toota kiiremini, mitte paremaid asju. Asju, mis peaksid vastu täpselt nii kaua, kui tootja ette näeb. Peale ligi sajandipikkust eri teedel käimist oli Maa ja Ordu tehnika vahe muutunud põhimõtteliseks. Majades kasutati näiteks edukalt 50 aastat vanu majapidamisroboteid. Muidugi modifitseeriti neid ja vahetati pidevalt kuluvaid komponente (ja eriti tarkvara), kuid riistapuud, mis algusest peale olid tehtud mõttega, et neid ei oleks vaja enam arendada, töötasid suurepäraselt. Pideva arengu kontseptsioon on üks ohtlikumaid pette kujutelmi! On võimalik lõpmatult kulutada mõttetuid ressursse, paran daades asju, mis üsna optimaalselt täidavad oma funktsiooni. Mida on võimalik teha tooliga? Kirvega? Kui salvestatud muusika on sada aastat tagasi muutunud perfektses? Kui kõõgrobot ei anna

sulle kahest minutist kiiremini kohvi lihtsalt sel põhjusel, et kohvi peab 2 minutit tõmbama...

Kõigepealt sulgesid ukse igasuguse tehnika tootjad, sest ka kõige truumad muretsesid peale kolmanda kohaliku vidina äraviskamist Ordu oma. Teadmisega, et nendel ei tule tõenäoliselt mitte kunagi seda välja vahetada. Järgmiseks läksid prahitootjad, tõmmates kaas kogu reklaamitööstuse, sest näiteks annab majapidamisrobot objektiivse statistika pesupulbrite kvaliteedi kohta ja on reklaami suhtes täiesti resistentne...

Lennuliini teivasjaam

Mootor möirgas, lennuk sööstis järjest kiiremini üles, kõrgematesse atmosfäärikihtidesse. Sminke heitis Šunktole imestunud pilgu, mees tabas selle ja naeratas vabandavalt:

„Ma kipun siin raskel ja kuumal Maal hapuks minema – stabiilne 1G, taevast, õhk... Muidugi lennatakse viisakamalt, aga ma saan vähemalt saajaks sekiks kiirendust tunda, taevast läheb mustaks, ja siis tuleb pikk liuglemine alla... Pealegi on atmosfäär selge ja sa näed siit kogu Saarestikku ja mandrit selle taga.”

Kiirendus hakkaski vähenema, piloot uuris kolmemõõtmelist trajektori mudelit ja lülitas siis mootori välja.

„200 kilti. Teoreetiliselt võiks juba termotuumaleegile minna.”

„Mida pole, seda pole.” Sminke uuris ümbrust ja näite puldil. „Ma ei teadnudki, et Corwin 8 nii kõrgele suudab tõusta.”

Šunkto kehtas õlgu. „Xailon see ei ole, aga kuni on, mida mootoris kuumutada, saab oma 6 G-d kätte. Kui õige kaar teha, saab teoreetiliselt orbiidilegi. Need pole enam need kuretopised, millega saajand tagasi lennati.”

„Sa mõtled selliseid kahe vineerist tiivaga? Huvitav, mis tunne võis seal olla lahtiselt mingis nahktagis ja prillid ees?”

„Äh, see oli kaks saajandit tagasi. Saajand tagasi olid sihukesed tiiba dega autobussid, mis põletasid turbiinis mingit liiki bensiini. Kujuta ette, istud sihukeses kitsas toolis paarisaja tüübi keskel ja tiiva peal müriseb asjandus, mida siis reaktiivmootoriks nimetati – plekkтору, kus sees pöörleb labadega raudjurakas paarsada tiiru sekis ja kogu seda värki ajab ringi keemiline põlemine... Sihuke lennuime sai maanduda ainult sirgele teele, õhku tõusmiseks pidi kõigepealt endale hoo sisse jooksma, siis alles hakkasid tiivad kandma – mootor andis vaid umbes kolmandiku G-d. Toolid olid muide kõige tavalisemad odava sünteetikaga pehmendatud alumiiniumjurakad – ei mingeid langevarje ega hingamisseedmeid, rääkimata pidurdusraketidest... lennukis siiski üldine hapnikusüsteem oli... ma ei tea, kui töökindel, aga otsustades tollaste materjalide järgi mitte eriti.”

„Ohtlik värk... Neid sai omal ajal üksjagu surma ka.”

„Sai-sai. Kui midagi juhtus, võisid ainult korra elu helgemaid momente meenutada.”

„Miski ei klapi...” kibrutas Sminke kulme, kui oli natuke selle üle mõtisklenud. „Mäletan nagu üleelmise saajandi keskpäigast, et hävituslennukilt katapulteeruti?”

„Sõjalennukitel olid katapulidiga istmed väga ammu. Piloot on tunduvalt kallim kui tavareisija ja eks lahingus juhtu „õnnetusi” tihemini kah. Aga odavamate reisijate veos pole juba poolteist saajandit põhimõtteliselt midagi muutunud, enamik maalasi lendab linnade vahel sama moodi. Ainult eralennukitel ja suurtel mandritevahelistel laineritel on toolides varjud, isetäituvad õhukotid ja muu sihuke värk.”

Šunkto vajutas paarile klahvile ja lasi rooli lahti. „400 sekki liug lemist. Siin need su saared on.” Ta

vaatas ettepoole, kus ookeani sinakas vines oli maa pigem aimatav, meenutades rohkem kimpu tumerohelisi vetikaräbalaid.

„Saarestik... siit võiks seda viimast poolsaareks pidada.”

Piloot oli mänginud arvutiga ja nüüd helendasid kaldajoontel juuspeened kollakad valgusniidid.

„Sealsetele pärismaalastele on lubatud, et sõjalennukitega neile ei lenda. Loode poole jookseb saarterodu, kuhu on targem lennata relvastatult ja tollest alates – meie Marshalli kindlus kandis algselt sama nime – Dominica – hakatakse meid laskma...” Šunkto heitis pilgu kaaslasele: „Sina tead sellest vist rohkem,” ja viipas siis uuesti nende lennusuunale, kus kaugemal ähmaselt paistva mandri serv oli tähistatud punasega. „Sinna üle väina aga võib minna ainult suurema hulga hävitajatega.”

Sminke purskas naerma: „On sul alles arusaamine rahvusvahelisest poliitikast!”

Šunkto irvitas ka: „Nojah, kuna tegu oli vist ainsa korruga, kui ÜRO teatud lähenduses tegutses koos Kuu Orduga, suhtutakse sellesse kui pretsedenti ja lepinguid hoitakse nagu sitta pilpa peal...”

Sminke noogutas. „Kohalikud vabadusvõitlejad... terroristid... pole vahet... igatahes nad said kätte mõned Brazili aatomirelvad ja ähvardasid kogu saarestiku õhku lasta. ÜRO oli täpselt selline peata kana nagu tavaliselt, aga kuna tuumaintsidenti oli kõige vähem vaja, Ordu sekkus... igatahes on saarestik formaalselt ÜRO kaudu rahvusvahelise halduse all, reaalselt aga...”

Šunkto katkestas ta vabandavalt: „Noh, tegelikult ma tean. Mäletan uudistest, kuidas USA oma igivana lennukiemalaeva väina ajas. Tüübid proovisid seda vist veealuste plahvatustega madalikule ajada, mis polegi nii halb mõte, kuna sellisele hiiglasele on faarvaater kõige kitsamas kohas vaevalt paarsada meetrit... Mäletan, et irvitati, et lennukikandja on nii suur, et kui ta risti keerata, on sild valmis. Plahvatuste lained äestasid kaldaid... Aga seda ma enam ei mäleta, kuidas lugu lõppes?”

„Ega palju muud polegi. Ameeriklastel viskas ka ära, korraldasid siis omaltpooltki plahvatusi. Räägitakse, et väina põhi olla paistnud. Otse saarestiku vastas oli kunagi linnake, Selocha nimeks. Kui sõjategevus algas, evakueeriti elanikud (ja neid pole enam tagasi lubatudki), kõik kohad olid vaid armeed täis. Mudavoo nad kaela said, sellest kõntsast pole nad linnakest täielikult kunagi välja kaevanud. Siin lähedal oli mitu rahvusparki ja kaitseala, ka neist ei jäänud midagi järgi. Head oli selles vaid niipalju, et peale seda vastastikusel kokkuleppel need „kooskõlas tamata aktsioonid” lõpetati.”

„Ja kuidas Saarestik Ordu kätte läks?”

Sminke kehtas õlgu. „Selles osas olen sinuga ühte meelt – kogu poliitika on *bullshit*. USA poleks sekkunud, kui Ordu poleks sekkunud. Me praktiliselt viisime ellu ÜRO resolutsiooni, kui seadsime Brazili fakti ette, et me küll võtame desperadodelt aatomirelvad ära, kuid laseme siin korraldada referendum iseseisvuse küsimuses. Selle tulemus oli mingi kolm neljandikku iseseisvuse poolt, ainult et... no mis iseseisvad nad on? ÜRO praktiline panus kõdus mõnesajaks rahuvalvajaks. Kui Ordu ütles, et me neist rohkem teada ei taha, viiks Brazil poole tunniga oma väed sisse.”

„Kas need rahuvalvajad ei ole mitte siiani alles?”

„On küll. Muidugi valvavad nad rohkem meid. See on tegelikult kohutavalt naljakas – mitte üheski ametlikus dokumendis pole poolt sõnagi Kuu Ordust... ega isegi mitte kosmosepiraatidest! Üsna skisofreeniline, eks ole? Nad käituvad, nagu meid seal ei oleks ja me üldiselt vastame samaga. Nad on sinna valinud muide eriti kivipäised tüübid... Vaata, Saarestik on muutunud ka sihukeseks kohtumispunktiks, kuhu tullakse meiega rääkima, kui midagi hädasti tarvis. Kuna meid aga ametlikult ühest küljest ei ole seal, teisest küljest aga oleme jõuk tagaotsitavaid kurjategijaid, võiksid meiega suhelda vaid valitsuste poolt eriliselt volitatud isikud, luure ülemine tase *et cetera*. Nii et ühesõnaga vaatavad nad nagu õhust läbi kõigist neist, kel meiega asja.”

„Mh, ma eeldaksin, et kolm neljandikku sellest ÜRO missioonist on erinevate tööstusriikide luurajad?”

„Muidugi on. Las neil luurata. Teinekord on nad tüütud, kuid tole missiooni olemasolu aitab ka alal hoida seda habrast koostööd ja teineteisemõistmist, mis tööstusriikidega aeg-ajalt nagu on... Niikuinii lausa röögib seal kõik neile kõrva sisse, et *no future for you!*¹ Kõik algab ju energiast, ja kui elekter maksab sisuliselt jaotusvõrgu rendi hinda... Kohalik valitsus on kehtestanud ka rida piiranguid meie masinatele ja toorainele lihtsalt selleks, et nende majandus lõhki ei läheks. Ordu majandusmudel on muide Maal kasutamiseks üsna sobimatu ja nad on välja töötanud regulatsioonitabelid, mille alusel määratakse barterkvoote...”

„Lase olla. Mul on võimatu siin nende ja Islandi vahel postituvi või trollibussi mängida, ilma et ma kõigest sellest ei kuuleks rohkem, kui see mind ausalt öeldes huvitab.” Šunkto heitis kaaslasele viltuse pilgu, milles oli ühtaegu vabandust kui soovimatust teemat jätkata.

Mõni minut valitses vaikus. Saared lähenesid kiiresti, olid omandanud selge kuju ja juba olid eristatavad üksikud detailidki neil ookeani ja sealt edasi kaugusesse laiuva mandri kõrval nii pisikestena tunduvatel laigukestel.

„Šunkto, miks sa ise Maale elama jäid? Sa olid vist üks kogenumaid kauglennupiloote.”

Mees roolis naeratas omaette sõnu otsides: „Tead, ma lendasin kosmoses kolmkümmend aastat. Alul juhtisin Kuu ja Marsi vahelisi suuri planetoplane ja olin hulga rohkem trollijuht kui nüüd – nühkisin nagu mööda traati edasi-tagasi... Siis hakkas Akadeemia kahte kärbest ühe hoobiga lööma ja kursante Kuiperi Vöösse läkitama, et sobivaid asteroide otsida ja siseplaneetide tsooni keerata. Esimestel aastatel oli mul Kuul üks plika ja Marsil teine. Kui ma hakkasin juba poole aasta kaupa ära olema, saatsid nad mu pikalt... Ma kasvasin Kuul ja kogu nooruse unistasime Maast. Sel unistusel oli tegelikult tohutu jõud, mis pani meid tundide ja päevade kaupa trumlis higistama, et kuuekordse raskusjõuga toime tulla... No ja viis aastat tagasi tundsin, et aitab – olin puhkusel ja... tead – Maa on räpane, pöörane, nagu purjus libu... just! Libu – selle sõna algses tähenduses, mitte sõimusõnana, ja kas tead – veel täisealisena ei saanud ma selle sisust aru, pidasin seda üheks muinaskirjanduse mõttetuks mõisteks – sest kogu „häbelikkuse” ja „patu” kontseptsioon ei oma mingit kokkupuutepinda Ordu naiste puhul, kes, purjus või mitte, armastavad, keda tahavad ja kuidas tahavad... Maa on paik, kus võidelda ja südamest sigatseda –tõbrastele raevuse rõõmuga pasunasse anda, riskida – ja ka surra, kui vaja.” Ta muutus vähe tõsisemaks.

„Sinul aga – anna andeks see pöördumine – poja, on vaja kõigepealt elada. Juured alla ajada, pere luua ja midagi korda saata. Surmasaamine juhuslikust kuulist kusagil Musta Vöö prügimäel või halvasti ettevalmistatud operatsioonil... see lihtsalt kuulub meie elu juurde, aga inimkonnal ei lähe sellest oluliselt sandimini, kui sinu asemel teevad seda natuke aega minusugused põrunud vanamehed.”

„Vanamees! Esiteks oled sa minust vaevalt kaks korda vanem – sul on pool elu ees – ja teiseks on mind alati närvi ajanud, kui kergelt te sündinud *spacemen*’id Maa probleeme võtate – nagu mängu. Inimesed kannatavad ja surevad...”

„Kui sa seda liiga tõsiselt võtad, põled lihtsalt maha... Ja muide, mulle tundub, et just nii sinuga juhtunud on. Mitu korda on saatus sulle punast kaarti näidanud? Võta seda kuulda. Mine Marsile.”

Sminke ohkas. „Sa ei ole esimene, kes seda mulle räägib. Nii et sa ei ole esimene – kui see sind lohutab – kelle ma selle jutuga kuradile saadan...”

Ta vajutas paari klahvi ja tõi suuremana esile ühe numbri, mis oli parasjagu „150” juures ja luges sekundeid tagasi. „Mu peatus hakkab tulema...” kohmas ta vaikselt, samuti püüdes sõnade teravust pehmendada. Ta tõusis ja läks kiirustamata tahapoole, sättis end seal rihmadesse ja kontrollis erilise

¹ Sul ei ole tulevikku (ingl. k.)

vajaduseta mehhanisme.

„OK. Jõua ilusti alla!” teadustas Šunkto.

„OK.”

„Kohtume õhtul raekojas!”

Ekraanil jooksid sekundid nullini ja siis ta kadus vuhinal. Piloot lülitas oma ekraani tahavaatele, pildiotsijal kulus sekund ja seejärel nägi ta kaugel tagapool aegamisi allapoole laskuvat valget kolmnurka. Kuna ka telemeetria väitis, et kõik on korras, lülitas Šunkto uuesti sisse mootori, sest lennuväli oli juba nii lähedal, et temalgi oli aeg hakata maandu misega tegelema.

Sminke plaanerlangevari oli end alguses vaid natuke avanud, et pidurdada ta mitmekordset helikiirust. Ka lennuülikond jäigastas end, nii et kõik toimuv oli nii pehme, et poleks ohtlikuks muutunud isegi ettevalmistamata inimesele. Sminke ootas, kuni automaatika pidurdas ta tavalise langevarjukiiruseni, ja see mõned meetrid sekundis tundus paigalseisuna. Ta võrdles veelkord all laiuvat panoraami satelliidi määrangute ja kaardiga mälus, veendus, et on õiges kohas ja lasi tiivad kokku, et kiiremini alla jõuda. Ta avas oma langevarju või deltaplaani uuesti paarisaja meetri kõrgusel, kui ohutuspiiraja juba väga paha häält tegi. Hoog pidurdus järsult, maapind lähenes, veel üks järsk tõmme juhiseist ja ta seisis madala künka tipus kruusasel teel väikeste põllu lappide vahel. Lennuk või vari korjas end kokku.

„Onu, kas sa tulid taevast?”

Umbes kümneaastased lapsed, oma pool tosinat, läbisegi poisse ja tüdrukuid, olid ilmselt elu eest läbi võsa tormanud, et tema maandumist näha.

„Maa alt ma ju välja ei roninud.” Ta naeratas.

„Räägib...” sosistas üks tüdruk teistele.

„Kas sa elad kusagil siin, et sa saksa keelt oskad?” küsis üks suurem jõnglane asjalikult.

„Ei, aga mul peaks siin lähedal sugulasi olema. Kas see ikka on Löwenbrau talu?”

Lapsed noogutasid. Neil oli kange tahtmine lähemale astuda ja ta varustust katsuda, aga nad ei söandanud veel.

„Me mõtlesime, et sa kukud alla,” kuulutas üks teine valgepäine poisike, talle avala naeratusena otsa vaadates. „Põnev oleks olnud. Me ei ole kunagi näinud kedagi alla kukkumas.”

„Paljalt selle pärast ma teile küll seda rõõmu ei paku.” Maja juurest oli auto liikuma hakanud.

„On teist mõned Egne ja Sanderi lapsed?”

Lapsed vaatasid ühe suurema tüdruku poole. „Mina olen. Mina olen Veronica. Mina olen kõige vanem, siis on veel Victoria ja Vaida, aga neid ei lubata meiega välja. Ja kes sina oled?” Ta vaatas mehele nõudlikult otsa.

„Ralf Sminke. Sinu vanaonu Hansu poeg, kui see sulle midagi ütleb.”

„See onu Ralf, kes taevasse läks?” Tüdruk pöördus ühe poisi poole. „Näed nüüd, et tal ei ole valgeid tiibu – selleks peab enne surnud olema, aga tema läks elusalt taevasse.”

„Mul olid ju, kui alla tulin, kas te ei näinud?” küsis Sminke muiet alla surudes.

„Äh, need pole ju päris,” vastas tüdruk, kui oli hetke mõelnud.

„Teistsuguseid mul tõesti ei ole,” laiutas mees käsi, ja siis oli auto nendeni jõudnud.

„No tere, külaline taevast,” hüppas välimuselt neljakümnele lähenev mees autost välja, haaras pihku Sminke kae ja surus seda tugevasti. „Pagana hea meel sind näha, kallid kusiin.”

„Tere, Sander.” Sminke naeratas. „Oled end mõnusalt sisse seadnud, nagu ma näen.” Ta viipas ümbritsevale panoraamile.

„Pole viga, hing sees. Aga lähme.” Ta nõksas lõuaga auto poole. Sminke viskas kõigepealt kasti oma maandumisseadme ja kobis siis ette kabiini. Kui ta üle õla tagasi vaatas, olid lapsedki kastis, sirutades kõhklemisi käsi aparadi suunas.

„Näpud!” käratas Sander ja istus rooli. „See ei aita, nad on kohe kallal,” heitis ta kõrvalistujale.

„Ei juhtu sellega midagi, las näpivad,” muigas Sminke. „See on täielikult välja lülitatud.”

*

Seitse tundi hiljem leidis Sminke end kirevasse tihnikusse uppunud maaliliste majade, pisikeste põllulappide, metsasalude ja nende vahel looklevate teede kaootilisest segadusest. Otsus jala linna minna oli tundunud kohane peale lahket ja pikka lõunasööki, mille käigus kulus nii toitu kui õlut rangelt võttes liiga palju, ent nüüd peale paaritunnist ekslemist, kui kõht enam ei vaevanud ja õluga oli troopikakuumuses välja auranud, oli ta sunnitud endale tunnistama, et tal pole oma asu kohast aimugi ja vaid autunne keelas tal oma satelliidisidet appi võtta. Ta valis uue raja rohkem madalalevajanud päikese ja hea õnne peale ning kui ta umbes kilomeetri järel jõudis avatud õueni, kus paar meest igivana kopteri lahtivõetud mootori kallal mässasid, ei jäänudki tal suurt muud üle, kui lähemale astuda ja küsida:

„Ega te juhuslikult tea, kus siin Goldammeri tänav on?”

Mehed vaatasid teda arvustavalt, siis teineteisele otsa.

„Mis number,” küsis lõpuks üks. „See on jube pikk.”

„86. Gunnel Mell peaks seal elama.”

Nad vaatasid veelkord teineteisele otsa.

„Ei tunne,” raputas siis sama mees pead. „Aga tänav ise peaks olema siit paarsada meetrit,” ta viipas käega. „Neljas, ja minu arust on see paremale.” Ta kõhkles hetke. „Kuidas sa siia sattusid? Miks sa infost ei küsi?”

Sminke naeratas vabandavalt. „Mu onupoeg elab Aidaruchis, ta saatis mu siia poole teele, öeldes, et tund kõndida. Mul on läinud umbes kolm.”

„Ralf Sminke,” noogutas nüüd teine naeratades.

„Te teate mind?” imestas ordulane.

„Külaelu,” liigutas esimene mees ebamääraselt õlga. „Siin ikka kuuleb, kes kus liigub. Aga tänavatevõrk on tegelikult absurdne küll,” seletas ta, nagu püüdes oma endist reserveeritust korvata. „Tänavad algavad kurat teab kust ja looklevad siis läbi maastiku kui purjus vihma uss. Mõned hindavad neid ajaloolisi nimesid ja traditsioone, aga kui koordinaatsüsteeme ei oleks, tuleks nende osas ilmselt mingi tõsisem inventuur ette võtta. Seal suunas see tänav igatahes on. Nii et kui sa ei taha arvutist järgi vaadata, ei oska ma täpsemalt öelda.”

„Teatud hajuvus kuulus mu plaanide hulka – annab võimaluse jalutada,” ta viipas tänuks, et lahkuda, ent pöördus siis kõhklemisi. „Vabandage mu pöörast uudishimu, aga miks te selle risuga õiendate?” Ta osutas kopterile.

„See ei ole risu, vaid Sikorsky S-70A Black Hawk.” Mehe hääl oli tõsiselt solvunud. „Ignorantne ajastu. See on ligi sada viiskümmend aastat vana, tõeline antiikese. Maksab terve varanduse.”

„Ooo, ma ei teadnud...” Sminkel ei olnud vaja huvi teeselda. „Vabandust... aga lendamiseks see vist siiski ei kõlba? Tähendab, kui ta ikka on originaalkonstruksiooniga?”

„Originaalilähedase,” leebus mees. „Elektroonikat oli tal tosin varianti, ent toleaegeid mikroskeeme alles ei ole, on ainult hilisemad funktsionaalselt sarnased analoogid. Jupid on peaaegu kõik originaalsed. Ega ta muidugi jah lendamiseks ei olegi. Ainult näitustel teeme väikseid ringe... kui kedagi all ei ole.”

Sminke pääses kümne minuti pärast, olles kuulnud sel päeval juba teise loengu lennunduse ajaloost.

Juhatatud suunas läks asustus tihedamaks, nii et kogu teeäär oli täis eukalüptide all laiutavaid bangalotüüpi ühepereelamuid, mis asusid üksteisest vaevalt sajakonna meetri kaugusel. Niigi vist rohkem hobikorras peetavad põllulapid olid vähenenud pigem aedadeks. Pisut lagu neva asfaltkattega teegi läks laiemaks ja selle keskele oli valgest kruusast moodustatud katkendlik telgjoon. Mees peatus imetlema kaugemal kõrguvat metsamassiivi, mille taga pidi arvatavasti juba meri olema, ja pöördudes sõiduki lähenemise hääle peale, ei uskunud esiotsa oma silmi – eemalt loksus lähemale vanker, hobune ees. Tema kõrvale jõudes heitis vankris istuv vanaldane mees sõnatus küsimuses käega mineku suunas. Sminke noogutas. Mees osutas enda kõrvale, Sminke võttis paari sammuga hoogu ja oli vankris enne, kui mees hobust peatada jõudis.

„Ma jalutasin ja otsisin Goldammeri 86-te,” ütles ta hispaania keeles.

„Olgu,” noogutas mees.

„Seda et... ega ma nüüd ei oleks tahtnud, et keegi minu pärast ringi teeb.”

Mees lõi vaid vaikides käega. Nad logistasid edasi pärastlõuna lämbes leitsakus.

„Catalinast?” küsis mees mõne aja pärast.

„Seal sündinud ja kasvanud,” nõustus Sminke.

„Põgenesid? Siia elama?”

„Põgenesin seal kaksteist aastat tagasi. Siin olen sugulastel külas. Nad elavad Aidaruchis. Sminked. Mina olen ka Sminke. Ralf.”

„*El Selenide*,” noogutas mees taibates. „Emile,” ütles ta siis oma nime.

„*Kuukas*,” tõlkis Sminke selle sõna enda jaoks ära.

„Kas te ei teadnud, et teid siin nii kutsutakse?” mehe suunurgad kerkisid.

„Ei. Mina ei teadnud.”

„See ei meeldi sulle?”

„Naljakas natuke. Aga pole minu asi otsustada, kuidas te meid kutsute. Omaette tore nimi. Oled sa farmer?”

„Mingis mõttes. Toiduainete kasvatamine tasub alati ära.”

„Kas ka hobuse kasutamine?”

Mees hakkas omaette naerma. „Ei, mul on auto ka. Aga hobune on targem. Ütlen talle näiteks „Maya juurde” ja ta läheb. Ütlen „koju” ja ta läheb. Vaata... Orcus, siit keerame vasakule!” Hobune heitis talle üle õla imestunud pilgu, ent keeras siis osutatud teeäärile.

„Kui ta nüüd tunneks ka fooritulesid ja liiklusmärke... aga sa teed ikka minu pärast ringi.”

„Mis ring see... aga ta tunneb. Lisaks tunneb parema käe reeglit ja saab aru, kui teised juhid viipavad.”

„Lahke rahvas. Või vaid sina?” Sminke tundis, et ta ei peaks vana mehega rääkima sellises nappis stiilis, aga kuigi ta andis endale aru, et keel pole ju milleski süüdi ja see sõbralik vanamees ning

kogu sealne rahvas veel vähem, ei rääkinud ta meelsasti keelt, mida rääkisid inime sed, keda ta suurema osa elust oli oma surmavaenlasteks pidanud. Ta muigas omaette kibedalt, taaskord endale selgelt aru andes, kui sihitu ja tobe on justkui väikseks kättemaksuks eirata kogu hispaania keele rikkust, rääkides seda vaid vajadusel ja siis ka kuiva lühidusega...

„Mis mina... jah, on ka neid, kes tulnukaid ei salli. Aga te olete vaikne ja viisakas rahvas ja ruumi meil on. Ja kosmoseinimesed on meid aidatud mandri võimu alt vabaks ja sellest hullemat küll midagi ei ole. Mina tean – ma mäletan vana võimu aegu ja mu vanemad mäletavad eelmist iseseisvusaega. Praegune on parem.” Ta viipas tee kõrvale. „86.”

Sminke tänas teda ja hüppas maha. Paistis, et seekord ei olnud vanamees kavatsenudki vankrit aeglustada, ta viipas ja kadus vaikselt loksudes kaugusesse.

Majal olid viinapuudesse uppunud seinad ja klaaskatus. Suure veranda klaasid olid kõrvale lükatud ja samuti väänkasvudes kinni, nii et kui ükskord jälle pidid sügistormid algama, tulnuks need kõigepealt välja lõigata.

Sminke astus edasi ja leidis end vastamisi varateismelise tüdrukuga, kes teda uuriva üleolekuga silmitses.

„Tere.” Ka Sminke silmitses teist uurival. Vastust ei tulnud.

„Kas Gunnel Mell elab siin?”

„Jah.” Tüdruk oli kitsa näoga ja kuldblond. Ta kandis lühikesi pükse ja T-särki ning ta liigutustes oli sellele eale omast antiloobivasika kohmakust.

Sminke kibrutas kulme. „Sa tundud hirmus tuttav... Gunneli tütar?”

„Jah.”

„Sa meenutad mulle...” Sminke pani kähku suu kinni, sest edasi oleks tulnud paar vandesõna iseenda aadressil.

„Ma ei ole eriti oma ema nägu,” teatas naisehakatis külmalt. „Kas ta ootas sind ja unustas?”

„Ei, ma ei teatanud... Vana sa oled?”

Tüdruk kõhkles, ent vastas siiski: „Saan peatselt 12.”

„See sobib... mis jama... on see võimalik...” pomises mees segaduses. „Mis su nimi on?”

„Heidi. Tulid sa mu ema otsima või minuga tutvuma?”

„Nojah, tegelikult otsisin Gunnelit. Mu nimi on Ralf Sminke.”

„Ma tean. Sa oled ema vanade piltide peal. Tõsi, seal oled sa palju noorem.”

„Emal on mu pilte? Mh...”

„Sa oled talle vist kunagi muljet avaldanud,” teatas noor daam armulikult.

„Kena,” Sminke naeratas. „Nii et mul on lootust teda kohata?”

„Ema tuleb poole tunni pärast. Ma teen just parasjagu süüa, nii et ma ei tohiks siin tegelikult aega viita. Tahad majja jahedasse? Enam ei ole väga palav, nii et võid ka siin aias istuda. Basseini vastas on ka vannituba, kui sa vajad, ja elutoas on baarikapis kõik need vastikud kibedad vedelikud, mida te, täiskasvanud, joote.” Ta pöördus ja pühkis minema.

Sminke vangutas pead, käiski vannitoas – rohkem küll selleks, et külma vett pähe lasta – ja istus siis lamamistoolile põõsaste varju. Ilmselt jäi ta tukkuma ja ärkas tasase karjatuse peale. Ta vaatas kiiresti ringi ja tõusis siis.

„Gunnel, tere. Kas miski ehmatas sind?”

Naine polnud eriti pikk. Ta linakarva juuksed olid heledamad kõhnast näost, milles särasid taevasinised silmad, ja kandis ta klassikalist lillelist ning üsna lühikest kleiti, mille valge põhikude tõstis samuti meeldivalt esile ta saledate jalgade ning vaevu kaetud rindade helepruuni päevitust. Ta kogus end ruttu. „Jah... Sina. Tõtt-öelda ma arvasin nägevat viirastust.”

„Nii hull see asi ka ei ole.” Nad olid vesteldes teineteisele lähenenud. Kuidagi loomulikult läks see nii, et korraga oli naine ta käte vahel, nad suudlesid, alul kõhklevalt, siis üha kirglikumalt.

Lõpuks rebis naine end lahti ja vaatas meest, lõi teda kergelt õlgadele, raputas.

„Sina – niimoodi ei tohi teha! Kus sa kõik need aastad olid? Tuled siia ja... sa ajasid mu segadusse...”

Ukselt kostis aplaus.

„Tubli, Ralf Sminke. Ta kuulutab juba pikemat aega, et mehed teda ei huvita.”

Naine pöördus ja lausus kuidagi kohmetult: „Heidi, see on...”

„Ma tean. Õhtusöök on laual, palun tulge.”

Nad silmitsesid teineteist üle laua, ja tegelikult oli see vaid tüdruku lobisemine, mis vaikust täitis. Lõpuks vaikus seegi.

„Sa ei söö eriti palju?”

„Pole näljane. Sõin Sanderi juures. Ma ei tea, kas sa mäletad teda? Pole oluline.”

„Mäletan...” Naine raputas pead ja silus kõrva taha lahtipääsenud juuksesalgu. „Kust sa siis nüüd õieti tuled? Millega sa tegeled? Kus elad? Ma ei tea sinust rohkemat, kui et sa läksid Tulemaalt lõunasse.”

Sminke noogutas kergelt, ta suunurgas võbeles muie. „Ka nii võib öelda. Läksin Tulemaalt Antarktikasse, sealt... vahemaandumine orbiidil ja Kuule.”

„Ma sain mõni aasta tagasi teada, et oled vähemalt elusalt Ordusse jõudnud. Mis sa seal nüüd oled? Rüütel juba? Või veel sõdur?”

Sminke muigas uuesti. „Selliseid jaotusi ei ole. Mul ei ole niinime tatud täissertifikaati, mis lubab piiranguteta juhtida mistahes tehnikat, kaasa arvatud planetoplanid, ent ma olen selle ühiskonna täieõiguslik liige.”

„Sa ei helistanud ega kirjutanud...”

„Ma...” Sminke vaikus. „Ma ei teadnud, kas sel on mõtet. Sa läksid ju sellal, kui ma veel sõjaväes olin ja ma ei saanud sinult samuti mingeid teateid.”

„Ma ei julgenud kirjutada, ei tahtnud... neid ju loeti.”

„Sama minuga. Aastad muudkui läksid...”

„Mis su vanematest on saanud?”

Sminke süngestus. „Ema elab.” Ta vaikus kaua maha vaadates.

„Kas sa teda sealt ära viia ei ole tahtnud. On see võimalik?”

„Võimalik on. Me oleme kirjavahetuses. Ta ei taha kodunt ära tulla.”

„Kodunt? Minu meelest te... kaotasite kodu?”

„Ema on ennegi kolinud. Ta mõtleb kodu all Catalinat. Saab hakkama... vähemalt nii ta väidab.”

„Külas käinud sa ei ole?”

„Ei. Niisama minna on liiga suur risk.”

„Isa?”

Sminke vaikus, ent tõstis siis järsult pea. „Ma ei tea temast väga palju. Ta ei taha minust midagi teada, kinnitades, et tal ei ole enam lapsi.” Ta ohkas. „Ta kaotas minu pärast oma töö ja ta peab mind venna surmas süüdlaseks.”

„Noo... kas see pole ka pisut tõsi?”

„Isa koha pealt? Muidugi. Venna...” Sminke vangutas pead. „Kui palju ma olen end selle pärast süüdistanud! Tõsi ta on, et ta visati koolist välja ja saadeti enne õiget aega kõige võimatusse peldikusse minu pärast.” Ta sulges hetkeks silmad. „Mul oli väga vähe valida. Ma ei saanud sõjaväes hakkama. Surmasaamisprotsent oli meie poiste hulgas 10 ligi... Ma sain haavata ja olin oma päritolu ja suhtumiste pärast lindprii. Mul läks üle noatera korda põgeneda...”

Oleksin ma pidanud surema, sest Ühinenud Brazili Demokraatliku Vabariigi režiim on mu pere pantvangiks võtnud? Nüüd ma olen elus. Ma kahetsen iga päev seda, mis juhtus mu vanematega, ja iga minut, mis juhtus mu vennaga, aga ma ei kahetse seda, et elus olen.”

Gunnel langetas pea. „Ma ei ole kohtumõistja, ära seda mõtle. Ma ei tea – mina ei olnud seal, sina olid. Olen kuulnud lugusid. Tean, kui paljud hukkusid. Lihtsalt...”

„Vanaisa ju tuli ka ära,” ütles Heidi vaikselt.

„Jah, kuidas su perel õieti läheb?” haaras Sminke teemamuutusest kohe kinni.

Gunnel kehtas õlgu. „Isa elab Ühendriikides, ema Argentiinas. Paps maksab mu elamist. Tulin siia – vahel tundub, et pooled meie omad on siin. Kõik jooksid ju peale liitmist laiali.”

Sminke süngestus uuesti, siis muigas kõveralt. „Meil on vist võimatu leida teemat, mis ei ärritaks. Sajandeid traditsioone... ah mis, lihtsalt päris mõnus paik oli elamiseks. Tapetud, laiali veetud...”

„Kas Ordu ei võta midagi ette?”

„Mida? Totaalne sõda poolt kontinenti hõlmava riigi vastu? Tavalistel brasiillastel on ka kõigil pered, vanemad-lapsed. Kust võtta seda ideaalset masinat, mis head pahadest eraldaks?”

„Aga sa ju käid all? Võitled? Ma tean, et Ordu võitleb.”

„Jah. Olen käinud operatsioonidel all.”

„Ja kuidas sa käitud, kui mõni Brazili ohvitser inimesi tulistab? Kui mõni tuttav vastu astub?”

Sminke naeris lühidalt ja kurjalt. „Mõned kuud tagasi lasin maha ühe tuttava leitnandi. Noh, ta andis selleks ka põhjust – nad käitusid ühes külas halvasti – aga põhiliselt tegin ma seda sellepärast, et ta minus halbu mälestusi esile kutsus.”

„Mis teised ütlesid?”

„Keda sa mõtled? Ta alluvad sõdurid käitusid täpselt nii, nagu mina selles armees omal ajal oleksin käitunud – tegid nagu, et ei näinud.”

„Sa saad aru küll.”

Sminke kehtas õlgu. „Operatsiooni ajal hindavad nad mu tegevust vaid operatsiooni kasulikkuse-kahjulikkuse seisukohast ja ega ma ei lähe nüüd eraldi jahtima ja tapma. Küsimus võib olla vaid reageerimise määras. Aruandes on tõde kirjas ja kui piirkonna koordinaator sõnagi ei ütle, on asi ammendatud.”

„„Juhuslik kuul” kui keegi ei näe.”

„Ei. Sa said valesti aru. Ordulasena ma olen kaaslastega aus – nad teavad, et ma neid tüüpe vihkan.

Lõpuks olin lahinguoperatsioonil, käib sõda ja me ei saa endale lubada luksust laipu lugeda. Enamik ordulasi nii ei teeks, aga... vaata, üldiselt on nad nõus, et nii meile kui keskmisele brasiillasele on kasulik, kui levib teadmine, et karistamatult sigatseda ei saa.”

„Te olete siis täpselt nii julmad, kui teist räägitakse...” vaatas Gunnel enda ette.

Sminke mühatas. „Ei ole. Mina olen. Normaalsele inimesele on vastumeelne teist inimolevust tappa isegi siis, kui kõigi teadaolevate faktide alusel on tegu paranoilise sadisti ja mõrvariga. Kui nad avastavad püstoliga maniaki laibahunniku kõrvalt, siis sihuke tuleb hävitada ja nad teevad seda, aga muidugi jätvavad nad meelsasti selle mulle teha.” Ta mõtles viis sekundit, raputas siis pead ja jätkas hulga vaguramal toonil: „Ei, see pole tegelikult nii. Selleks, et olla ordulane, pidin ma palju varem üle saama vihkamisest. Ordu ei lase operatsioonidele kedagi, kel ainult isiklikud arved on õiendada. On olemas selline mõiste nagu otsuste tolerant. Sa tead, et üks Ordu toimimise aluseid on olulistes asjades absoluutne ausus sama asja ajavate ordulaste vahel, seega virtuaalis tehtud simulaatorikatsed annavad usaldatava tulemuse. Mu töökaaslased teavad, et mu otsused Brazili võimukandjate suhtes on tolereeritava vägivaldsuse ülemise piiri lähedal.”

„Nii et nad lasevad sul kätte maksta ja kasutavad sind musta töö tegemisel?”

Sminke muigas nukralt ja raputas uuesti pead. „See ei ole nii. See oleks olnud nii kümme aastat tagasi, kui ma sain esmase koolituse ja mind oleks relv käes džunglisse lahti lastud. Tänapäevaks pole ma ammu enam see mees. Kui Valdeman mu kolm aastat tagasi Lõuna-Ameerika sektori luuresse võttis, siis teadmisega, et mul jäid Brazili omal ajal arved klaarimata ja selleks, et ka iseenda jaoks lõplikult Kuu Ordu liikmeks saada, pean ma kõik oma lapsepõlve frustratsiooni ja hinge - haavad endast välja põdema. Need on olnud kiired aastad ja... nüüd olen ma endaga kokku saanud ja rahu teinud.”

„Nii et meie kodumaa vabadus on lootusetu unistus?” Naise toonis oli ühtaegu nii vaikne hukkamõist kui leppimine paratamatusega, mida ta juba ammu on suurepäraselt teadnud.

Sminke raputas veelkord pead. „Kas sa oled kunagi proovinud ette kujutada näiteks selle Saarestiku iseseisvuse hinda? Ainuüksi tolles idiootlikus kaheksanda septembri dessandikatses hukkus üle kahekümne tuhande Brazili sõduri; juba Che Guevara peal oli üle viie tuhande meremehe. Plusspoollel on suhteliselt viisakas ja inimlik elu ligi poolele miljonile inimesele siin loodusest heldel saarel, aga – Selocha, Puchahorca, Aseraduya – kõik need hävitatud linnad mandril – vähemalt samapaljud kaotasid oma kodud.”

„Ja ometi sa vihkasid neid kunagi nii, et ei rääkinud isegi hispaania keelt.”

„Vist... kunagi.” Mees muigas. „Mis võib küll näiteks Cervantesel sellega pistmist olla...” Ta sulges korraks silmad. „Gunnel... see on pikk lugu, ma ei suuda sulle seda paari sõnaga siin seletada... Ma olen teinud kõik, mis võimalik, ja sellisel viisil Ordu töötades kahjustan ma Brazilit rohkem, kui sa iganes arvad. Ma muudan võimatuks nende elulaadi eksisteerimise. See, mille heaks ma töotan, on tulevik, mitte minevik.

Sina oled mu viimane lahendamata probleem.”

„Jah?” naise hääli oli valvas ja vaenulik.

Mees vaatas teda mõned sekundid, siis libises ta pilk tüdrukule ja uuesti emale tagasi.

„Palun ütle mulle, kes on Heidi isa?”

Naine võpatas. „Sa... saatan! Ma olen näinud aastaid vaeva, et seda küsimust vältida, ja nüüd sa sammud lihtsalt uksest sisse ja...”

„Ma olen selline. Ma muidugi teadsin, et sul on laps, ja kui vana, ent ma ei oodanud seda pilti, et ta on nii ilmselt mu peresse.”

Ena ja tütar vaatasid teineteisele otsa, viimane ilmse ootusärevusega.

„Ta on su venna laps,“ langesid lõpuks sõnad.

„Hm,“ tegi Sminke. „Mul on hea meel, et mu vennast jäi vähemalt laps järgi. Ehkki sinu seisukohalt oleksin loomulikult võinud mina surnud olla, kui see oleks suurendanud Roberti šansse.“

Gunnel raputas pead. „Ma armastasin teid mõlemaid. See oleks võinud ka sinu laps olla.“

„Täna. Ma ootasin väga seda kohtumist sinuga ja, palun, püüa mõista, et ma ei tahtnud tulla seni, kuni ma... ei teadnud, kes ma selline olen. Ma muidugi teadsin, et ei saa palju lootata...“

„Ja nüüd pead sa ilmselt üsna pettunud olema. Inimesed muutuvad kaheteist aastaga. Ka mina olen muutunud.“

„Kui sa välimust mõtled...“

„Täna komplimendi eest. See ei ole tõsi. Aga ma ei mõelnud üldse seda. Sellest elust... kõigest sellest, mis ma siis olin ja mõtlesin, ei ole midagi järgi jäänud. Kas sa kujutad ette, kuidas ma ootasin seda kohtumist kümme aastat tagasi? Kui lootsin sind näha rahvahulgas vilksa tamas? Ootasin kirja, mingit teadet. Seda ei tulnud.“ Gunnel raputas kibedalt muiates pead. „Nüüd ma ei teagi, mis koht sul minu elus olla võiks.“

Sminke tõusis ja laskus Gunneli ette ühele põlvele.

„Ehk ma siis tegin vea, kui ei tahtnud su juurde tulla põgenikuna, ette näidata vaid süütunne Roberti pärast. Nüüd olen ma midagi saavutanud ja ma... julgen sulle otsa vaadata. Ma olen siin ka lunastust otsides – kui see välja öelda. Sa ei pea täna midagi tegema või otsustama, kuid palun tea, et ma olen edaspidi alati olemas, kui sa mind vajad. See on vähim, mida ma teha saan.“ Ta tõusis. „Praegu ma lähen raekotta – Ordu lubas mulle mingi elamise vaadata. Ma olen mõned päevad siin saarel.“

Ta suudles naise kätt, viipas Heidile ja jalutas eemale vahepeal maale laskunud pimeduses, millest akende kiirtetunnelid ja teede kohal ripuvad kreemikad lambid hubaselt sätendavaid laike välja lõikasid.

Ta oli juba sadakond meetrit eemale jõudnud, kui tüdruk talle hingeldades järele jooksis, hüüdes nagu selgituseks, kuigi keegi teda takistada ei püüdnud: „Aga mina tahan oma onuga suhelda! Jäta mulle oma koordinaadid!“

Sminke muigas ja andis modemile käsu. Tüdruk vaatas seadet oma käes. „Kuidas sa seda tegid? Sa ei teinud ühtegi liigutust.“

Sminke naeratas. Siis, ootamatu tundepuhangu ajal, sirutas käe ja silitas tüdruku juukseid. Too lasi sel sündida, ainult ta silmad laienesid.

„Kas sa siis ei tea, et ordulastel on modimid kolbas? Ma räägin sulle sellest, kui see sind huvitab. Aitäh usalduse eest. Me kohtume.“

Vihmamets

Björ lükkas kinni ohutusrihmade klambri ja tundis, kuidas rihmad kerge särinaga lahinguskafandriale kleepuvad. Ta sättis toolis oma suurt kogu ja heitis pilgu ümberringi.

„Valmis?“

Gite tema kõrval vajutas alla ühe lülitiketta, pööras seda pool tiiru ja lasi lahti, ise samal ajal oma tohutut rusket hobusesabasse kogutud loki juuksepehmet peavõrgu alla toppida püüdes.

„Xailon 816 vabastatud HS1-e TI juhtimise alt,“ vibreeris õhus arvuti diskreetne ja meelega natuke

plekiseks tehtud hääl. „Tuhat kakssada kolmkü-*piiks*-mmend sekki kriitilise ajani.”

„Keskus,” sõnas naine ja tema sõna peale jõnksas üks väike kujutis vasakult kõrvalt keskele suuremaks. Ta jätkas sama lauset: „...pole mõtet muneda, me stardime. Operatsioon 307/4006 monitooring, algus miinus kakskümmend.”

Konsoolidele tekkisid pea samal hetkel autotesti õnnestumise märgendid, Gite riivas neid pilguga ja vajutas veel paarile klahvile. Ta tundus Björi kõrval väikesena, kuid seda võis öelda suurema osa inimeste kohta. Ta laiade põsesarnade ja pisut pruntis suuga näos oli midagi ajatult teismelist, ent viis, kuidas ta oma tavakaanonite järgi üsna ebanaiselikult lihasealiste kätega juhust hoidis, ei jätnud teistes sama koolituse saanud inimestes vähimatki kahtlust, et ta sellega keskmisest paremini toime tuleb. Lennuk hakkas liikuma, metallpeegelja virven dusega libisesid mööda seinad, energiakardinad veiklesid ühendustel ja nagu fotoobjektiivi katik või lilleõis avanes nende ees ruum.

Sminke, kes istus Björi taga, muigas kiirenduseks valmistudes, vaadates logimonitorilt, kuidas korraldusest on aru saadud – kahekümne sekundi eest formaalselt alanud operatsiooni salvestati esimese korraldusena start, mille tekstis oli sõna „muneda” oranže küsimärke täis, aga „kodeeritud”-kviteering lõpus.

„Tuletan teile meelde, et operatsioonide käigus on nõue kasutada korrektset keelt...” sumises arvuti.

„TI hääleväljund – ebaolulised märkused keelatud,” mühatas Björ. Ta vaatas Gite poole. „Kes kurat käskis tal moraali lugeda?”

„Pilootide ühing aktsepteeris seda Protokollinõukogu survele, katse liselt, kaks päeva tagasi, kuuks ajaks,” seletas Gite, tekitades vastava dokumendi ka ühele seinale.

Tollele satelliidi juhtimiskeskust näitava suurenenud ekraanil istuv naine oli heitnud vaid ühe pilgu kuhugi kõrvale ja ainult noogutas lühidalt nende jutu vahele: „Minge.”

Seda nad muide niikuinii juba tegid, katapult paiskas xailoni satelliidist välja, see jonksatas magnetilisi rõhukardinaid läbides, hetkeks vilksatasid veel mööda lineaarmootori kosmoses paiknevad lisaelektroodid, siis kaotas kõik kaalu, ketas vajus allapoole, tõmbus kokku ja libises pisut küljele, kui lennuk pöördus.

„Milline kretiin alustas jälle seda vana vaidlust, et kas keel peab olema „õige” või selline, nagu seda kõneldakse?” küsis Indis, kes istus Gite taga Sminke kõrval.

„Kolm tuhat meetrit ja viisteist kraadi,” pomises Gite ja lükkas juhise ette. Tagumised kujutised kadusid, kui termotuumamootori kitsasse kiirguskanalisse sattunud gaasi ergavsinine lõõsk muu nähtamatuks muutis. Kiirendus tõusis 4 G-ni. Björ jälgis kõrvalt, kuidas naine juhib, ent tema pettumuseks lasi viimane xailoni peaaegu kohe automaatjuhtimisele.

„Tulemuseks siis kompromiss, et masin mõistab „vaba” kõnet, ent märgib selle ära?” esitas Sminke selle konstateeringu küsimusena. Ta uuris nende trajektori kolmemõõtmelist kujutist, mis pilootide vahel õhus hõljus. „Kas Metzzade’i radarikompleks on ikka veel rivist väljas?”

Björ noogutas: „Juba teist kuud. Tõenäoliselt ei ürita meid keegi peilida, ja väikesed riistad petame ära. Muide, alati jääb küsimus, kas slängi ja ülekantud tähendusega umbmääraseid väljendeid täis inimkõne on ikka see loomulik ja õige.”

Maa tume ketas lennuki all oli silmnähtavalt lähenenud. TI piiksatas, küsides kinnitust lennuplaanile, Gite andis selle ja mõne sekundi pärast kiirendus lakkas.

„Ma saan TI-rühmast aru,” lõi ta siis juttu sekka. „Ebamäärased väljendid on juba väga õige nimega – ebamäärased. Kuidas masin peab valima erinevate, tihti vastukäivate tähenduste vahel, kui inimenegi võib eksida? Tagajärgi ma ei hakka kirjeldamagi.”

„Tõde on ju vahepeal,” arvas Indis. „Kunagi vähemalt oli ka keelearendusrühm seda meelt, et meie

dialekt ei ole surnud struktuur, vaid arenev, elus keel.”

„Kas see ei ole sama probleem, mis nende kuradi lülititega?” märkis Sminke. „Isegi mina õppisin mõne kuuga kõiki asju virtuaali kaudu ajama, enamik sellega koos kasvanuid ei vaevu enam isegi keskendumiseks silmi sulgema, ent ikka on relvade päästikud mehaanilised.”

„See on tõsisema kategooria põhimõte. Ükski relvasüsteem ei tohi rakenduda mõtte- või häälkäskluste peale... No tegelikult on neid tehnilisi nõudeid kaksikümmend lehekülge ja kuna xailon tervikuna kvalifitseerub ohtlikuks relvaks...” Ta osutas lülitustahvlile.

„Mina saan sellest suurepäraselt aru, nii et milline kretiin seda vaidlust elus hoiab?” Sminke pani osa trajektori kujutisest vilkuma. „Kas me hoiame kütust kokku? Kui ma reegleid õieti mäletan...” Ta jättis lause lõpu õhku rippuma.

Indis heitis talle mürgise pilgu, kuid otsustas wait olla.

„Lennutsoonid olidki sellised põhiliselt tolle Metzzade'i radari pärast,” selgitas Björ. „Nad ostsid selle USA-st ja see on siinmail ainus korralik komplekskiirtel riist. Nüüd võime erilise riskita madalamalt ookeani kohalt alla liuelda.”

„Ma pole aega saanud küsida – on's meie käsi mängus, et see ei tööta?”

„Ei. 27. mail oli küll terroriakt, aga kohalike desperadode töö. Armeelgi ei õnnestu piisavalt tagavaraosi osta... või varastada. USA sõjaväeluure tõmbas müüjad liistule, Kesk-Ameerika kaudu said nad mõnda aega veel küllaldaselt, ent – ma täpselt ei tea, miks – on seal ka viimasel ajal kraan kinni. Calazar.”

„Calazar?” küsis Indis.

Alla tumeda Maa peale joonistus kaart, sinine valgusest kaardikepp Sminke sõrmest osutas ühele piirkonnale. „Siin. Banaanikas. 20 000 elanikku. Kaks aastat tagasi sõjaväeline riigipööre, diktaator Vincent Malvines. Häiretega tüüp. Tüübis kõigiga. Otsib kummalisi liitlasi. Üritas ka meiega läbirääkimisi pidada, diplomaatilised suhted sõlmitigi. Möödunud aastal müüs end USA-le maha. Kogu piirkonna mafioosodest ärimehed on ta peale tigidad, kuidagi on tal õnnestunud uskumatu segadus korraldada.”

„Kas nad mujalt ei saa?”

Ookean all asendus metsaga ja maapind tõusis neile vastu. Mõni sekund valitses vaikus ja kui Björ heitis pilgu taha, kus Indis ja Sminke istusid, nägi ta, et viimane on virtuaali kadunud. Mõlemad taga istuvad mehed olid paljus nii sarnased ja milleski tabamatus täiesti erinevad. Mõlemad olid Maa keskmise kohta suured – natuke alla kahe meetri – ja treenitud, ehkki Ordu mõistes mitte midagi erilist. Mõlemad olid siniste silmadega, heledad ja ebamääraste liivakarva juustega, mis Indisel allasentimeetriseks pügatud, Sminkel veidras potilõikes, ent vast vaid sellepärast, et ta käis tihti „all” ja selline oli kohalik mood. Ent kui Indis vaatas lähenevat maad heatahtliku laisa huviga, naeratus suunurgas, olid Sminke huuled kokku pigistatud ja ninajuurel korts. *Kuidas talle selgeks teha, et kui kogu aeg on tuline ora perses, sööd sa teisest otsast oma elupäevade arvu ja tehtavaid tegemisi...?*

„Ju siis ei saa,” vastas Björ uitmõtteid kõrvale heites. „Üldiselt läheb neil iga aastaga raskemaks. Enam ei taheta müüa. Varustamishäireid on muidugi ennegi olnud, aga Pedro Zansino oli see narkokuningas, kelle jõugu kaudu nad viimati said. Pool aastat tagasi pommitasid argentiin lased ta lennuvälju ja nüüd hoiab ta madalamat profiili.”

„Nad peaksid ju kõik tegema, et sisuliselt võimsaimat kaitseseadet töös hoida?” ei saanud Gite aru.

„Vaat just,” nuhatas Sminke, kes vahepeal oli virtuaalivisiiri kõrvale lükanud. „See jutt, et need pool tosinat riiki, kes on võimelised kristalle tootma, on hakanud aru saama, et püüded Musta Vööd

teiste vastu välja mängida on nagu püksikusemine – hetkeks ehk hea soe, pärast kaua-kaua külm ja märg – see on jutuks hea küll. Alati on saanud. Midagi muud on teoksil.”

„Mis siis?” tahtis Indis teada.

„Ma ei tea... Aga siin on palju detaile...” ta saatis teisele mõttes lingi. „Minu memorandum. Lühidalt – eelmist analoogiat jätkates – on meil ka hilja jooksmata hakata, kui vesi juba püksis. On palju erinevaid sündmusi, mis üksikult võttes ei tähenda midagi – noh, ameeriklasi on siin alati ringi tuianud, aga nüüd on ka Euroopast üks punt (põhiliselt hispaanlased) ja Hiinast üks; narkoteed väldivad üht teatud piirkonda nii, nagu oleks politseipatrull seal tegelikult tööle hakanud; teatud külad tunduvad olevat hüljatud; kummalised lood. No ja siis ka see õnnetu radar.”

„Mis Valdeman arvab?”

„Valdeman lubas kontrollida peale seda, kui ma ütlesin talle, et ta on seniilne laiskelajas ja et ta võiks šampinjone kasvatada selles pimedas, niiskes ja tühjas paigas, kus teistel aju asub.”

Indis tegi ebamäära häält ja pöördus hoopis arvutist nende kurssi uurima. Björ heitis kaaslastele silmanurgast pilgu ja märkis: „Me läheme nagu tavaliselt piki terminaatorit. Siis on õhuniiskus kõige suurem ja lihtsam udu teha. Maandume 22:37:10 +/- 20, 200 sekki peale kohalikku päikeseloojangut. Ajavööndite vahe GMT-ga on –4, nii et kohalik aeg oleks 18:37.”

Määratudkollases taevaskõrguses valgus xailoni ümber laiaili varjekatete udu, lennuk liikus nagu mäesuusataja sujuvate kaartega Andide viimaste mäetippude vahelt läbi. Eespool tumedatesse varjudesse uppunud maastikus muutus nähtavaks, või pigem aimatavaks lõhe, millel vilkus TI märgend.

„Metzade on vait, meid puudutavad kuus radarit, aga ainult Ipanema peaks häireid nägema, teised mitte sedagi,” kommenteeris Björ.

Puud muutusid eristatavaks, tume org metsas kasvas lagendikuks, siis kadus kõik valgesse tupruvasse pöörisesse, roheline müür kerkis nende ümber nagu pähetõmmatav müts ja korraga tardus kõik paigale.

Gite vaatas pahaselt alla – lennuk oli pisut viltu ja libises aegamööda paremale taha. Björ sirutas juba käe nuppude poole, ent naine napsas: „Oota!”

Mõne sekundi pärast liikumine aeglustus, siis masin rappus, libises veel pisut tagasi ja jäi lõpuks paigale.

„Miks me nii tegime?” küsis Indis.

„Puu otsa maandusime,” vastas Björ, osutades pilbastunud tüvedele eemal paremal.

„Me võtsime küll Akadeemias igasuguseid maandumisstiile läbi, kuid ma ei mäleta...”

„Indis, ära mölise,” lausus Björ pehmelt, kuid Sminke alustas oma kuival toonil: „Kui xailonit võrreldakse lendava tankiga, on sellega ühtlasi iseloomustatud ka tema aerodünaamikat. See purilennuk, mis meil „katusele” on kinnitatud, on seepärast lennukist endast üle kümne korra suurema tiivaulatusega. Kuna eesmärk on märkamatuks jääda, tuleb kasutada madaltemperatuurilist mootorit, samas aga maanduda kiiresti ja paarisajameetrist lagendikku siit metsast naljalt ei leia.”

Indis turtsatas kannatamatult. „Ei ole esimest korda all,” poetas ta vaid.

Björ pööras pead, mõötis neid pilguga ja ohkas: „Tegelikult on asi tõsine – tiivad ei korja end ise kokku.”

„Mis diagnostika ütleb?” küsis Sminke, ise samal ajal virtuaali kaudu sama pärides.

„Diagnostika ütleb, et ei liigu,” porises Björ. „Tuleb vaatama minna. TI arvab, et ehk piisab sellest,

kui õhku tõusta, aga kuni me oleme vaikustsoonis, ei tahaks seda paljalt proovimiseks teha.”

„Nojah, me ju ripume tiibadel,” osutas Sminke käega ümbrusele, tõusis, võttis tooli tagant relva, sammus läbi lennuki ahtrisse ja lükkas lahti väljumisluugi. Talle järgnenud Björ seisatas välja vaadates ja sajatas pahaselt. Kui masina seest tundusid kõik seinad läbipaistvad ja ümbrus oli näha, siis luugist paistis vaid pimedus ja udu.

„*Welcome to Earth!*”² Sminke naeris, tõmbas kiivri pähe-silmadele ja hüppas alla. Ta kombinesoon oli palju kergem teiste meeste kaitseülikondadest ja kiivergi sarnanes esmapilgul pähetõmmatava sukaga. Ta oli jõudnud teha paar sammu eemale lennuki ahtri poole, kui praksatustega süttis kümnekond pisikest sinakat sädet. Ta relv tegi kaare.

„Mis see oli?”

„Mingid putukad üritasid sisse tulla,” vastas Björ lennukist. „Redut seerin kaitse taset – ei ole mõtet neid põletada.”

„Piisab praadimisest,” Indis irvitas. Ka tema oli relva võtnud ja seisis, kiiver peas, Björi kõrval. Kui tavaliselt moodustas selle umbes meeter maapinnast avaneva luugi alumine pool mõnusa kaldtee maani, siis nüüd oli see oma poolteist meetrit õhus. Indis lasi selle alla rippu ja ronis ribisid kasutades maha. Ta ootas Björi ära, lükkas siis kiivri visiiri üles, võttis kinda käest ja kükakile laskudes katsus rohtu ja maapinda.

„Märg...” pomises ta käsi pükstesse pühkides.

„Kaste,” poetas Björ.

„Ma tean!” nähvas Indis ja ronis lennukisse tagasi. Peale visiiri üleslükkamist suutis ta taas eristada vaid diskiide ja luugiserva tähiste peaaegu eristamatut kuma.

„Me Björiiga läheme kõigepealt tiibu vaatama. Sa alustad?” küsis kusagilt väljast pimedusest Sminke.

„Olgu. Ma viskan ta umbes viiskümmend meetrit loodesse.” Indis viipas nimetatud suunda, kus tema jaoks oli vaid läbitungimatu pimedus. Ta nõksatas visiiri silmadele tagasi, uuris veelkord valitud ala, lausus siis: „Tähelepanu, sond läheb,” ja vajutas klahvidele.

Ühest ahtrilähedasest luugist, mida teistes oludes ka startivad raketid kasutasid, lendas mütsatusega rohule nelja-viiemeetrine silinder. See rabeles paigal, tõusis siis jalule peletisliku ämblikuna või marslasena Wellsi „Maailmade sõjast”, loivas näidatud pisut madalamasse lohku ja surus sisiseva plärtsatusega oma nina mulda.

Kaks laeva robotit pressisid end Indisest mööda ning tatsasid Sminkele ja Björile järele. Mees lükkas kiivri taas kuklasse ja istus ette oma kohale tagasi, et seal virtuaali ühenduda.

„Kõik vaikne?” küsis ta veel Gitelt, kes ainsana oli kogu aeg oma kohal olnud ja „sisselülitatuna” jälginud nii nende lennumasina sensorite kui satelliitide jälgimissüsteemide näite.

„On.” Gite noogutas, pilk jälgimas radarit ja jumal teab mida, mis talle otse ajju söödeti. „Kuigi Aldus arvab, et Acatama baasist startinud lennukid võisid seda meie pärast teha. Näis. Siis keeravad nad end varsti siia poole.” Ta nägu oli ekraanide vahelduvas kumas võõras, meenutades pigem iidse sõdalase pronksmaski kusagilt stepigurgaanidest.

Kostis samme ja Indis rabas instinktiivselt relvapära, ent tajus siis, et tulija on Björ. Seestpoolt oli lagendik nagu ennegi näha, vaid udu hakkas hajuma, kuid luuk tagaotsas oli ikka veel nelinurk täis hoomamatut pimedust.

„Paha lugu,” pomises ta ja laadis oma DoubleVisioni andmed arvutisse, kus igaüks võis peale seda

---

² Tere tulemast Maale (ingl. k.)

ise olukorrast järeldusi teha. Nad olid õigest kohast vaevalt kolmkümmend meetrit kõrvale kaldunud, kuid sellest piisas. Lõhenenud puutüved olid tunginud läbi tiiva õhukese pleki ja mitmes kohas mehhanismide vahele kiilunud. „Ei saa tüvesid läbi ka lõigata – tiib võib tulla kui kärbsepiits robotitele pähe.”

„Sminke?”

„Läks pikemale ringile. Sinul?” Björ hüppas paar korda, siis kirus omaette oma pükste põlvi uurides.

„Mis juhtus?”

„Ah, kukkusin. Näe, teoreetiliselt ei tohiks selle DBV-polümeeri külge mitte miski jääda, ent mul on põlved porised...”

„Hoidke kinni!” hoiatas Gite. Kostis naksatus ja hetkeks oli tunda kaalutust, kui lennuk need poolteist meetrit allapoole kukkus. Raskusest pääsenud tiib kiikus, vibreeris, kõmises ja oigas nende pea kohal. „Vaata, kas nüüd annab midagi teha.”

„Miks sa seda siis nüüd tegid?” küsis Indis pehmelt.

„Kas see pole selge – kui meil on vaja koos tiivaga tõusta, kulub mul paar sekki tõusmiseks. Kui me peame tiivata jalga laskma, oleme ka paremal positsioonil...”

„Ainult et nüüd kulub meil umbes kuussada sekki kauem, sest ma lähen praegu oma roboti andureid vahetama.”

„Uups... Ma ei teadnud...” Gite hääl vaibus segaduses.

„Just. Ega nad ise katki ei lähegi, aga kalibreering läks. Nad on kas kuulamas või kaitstud. Kui nad on kuulamas, püüan ma sealt kolmekümne meetri sügavuselt rahulikult näiteks meie omavahelist vestlust. Björi metsalangetusrobotitega oli üks liigutus töö sünkroniseerida, aga sina kukutad lennuki alla just siis, kui nad kuulavad...” Indis oli võtnud mingid karbid ja tema sajatamine kadus pimedusse.

„Mul on tõesti piinlik,” ohkas naine talle järele vaadates.

„See pole üldse nii hull, kui sa mõtled,” lõi Björ tõustes käega. „Aga näiteks neli seanssi suuseksi aitaks tal kindlasti paremini toimunuga leppida...” Tasakesi naerdes jalutas ta Indisele järele.

Sondi juurde jõudes istus ta kõigepealt rohule, lükkas visiiri kuklasse ja jälgis mõnikümmend sekundit teise askeldamist. Silmad harjusid pimedusega ja ta suutis tähevalgel eristada nende lennumasina siluetti, mis päratu ähvardava varjuna üle kogu lagendiku sirutus.

„Kuule, Gite ei...” alustas ta, kuid Indis katkestas teda kannatamatult: „Persse. Unustatud. Pole ta esimene ega viimane. Ajastu viga. Sellest saab lapski aru, miks me siin isegi oma modemitäisvõimsusel sidet pidada ei tohi, aga see, et asjad katki võivad minna... Ja seda juhtub teinekord muide ka niisama.”

„Olgu, siis võta Gitet boonusena. Midagi huvitavat oled leidnud?”

„Sa sobid illustratsiooniks metafoorile „karuteene”. Seismiliselt mitte, aga siit umbes kakssada kilti lõuna poole kaevab keegi tunnelit. Nad püüdsid ka minu signaalid kinni, panid töö seisma ja kuulatavad praegu.” Ta tekitas masina kohale õhku tuhmi kolmemõõtmelise kujutise. „Ahaa, see on Monteci mäe all. Näed, umbes 30x30x200 meetrit õõnsus, sellest hargneb väiksemate käikude pundar.”

„Kas nad võivad meid avastada?”

„Vaevalt tõenäoline. Vaata!”

Kujutisel võpatasid kõverjooned, need asendusid pöörleva tasapinnaga ning tardusid siis numbritega varustatud skeemiks.

„Nende sondimisimpulss. Nad püüavad saada võrdlushologrammi, et selle põhjal arvutada, kus me peaksime asuma. Lootusetu töö – mu kast kasutab varieeruvaid jadasid.” Ta süvenes hetkeks. „Gite, saada see pilt Aldusele, las nad uurivad, millega tegu võiks olla.”

„Saadetud,” tajusid nad piloodi vastust. „Muide, ma kaotasin Sminke signaali.”

„Teeb ta seda meelega või?” porises Indis omaette ja tajus, et Björ blokeeris operatsioonijälgimise, mis teisisõnu tähendas, et nad küll kuulsid kõike, aga nende omavahelist kõnet ei saanud enam keegi kuulda ja seda ka ei salvestatud.

„Ei tee,” vastas Björ seejärel ta küsimusele. „Anna talle andeks – ta on kaksteist aastat tagasi, kahekümnesena Ordusse tulnud ja kõvasti tööd teinud, nii et praegu on tal sisuliselt täissertifikaadist vaid Põrguvärav puudu. Tal on vist natuke selline tunne, et „oma” olemine tähendab õigust iga asja peale mögiseda ja teravusi pilduda. Ta on päriselt täitsa priima kutt.”

Indis vaatas teisele pikalt otsa. „On seda nii näha, et ta mulle närvidele käib?”

Ka Björ kõhkles hetke enne vastamist, siis raputas pead: „Tegelikult eriti ei ole... Igatahes vähemalt Gite teeb nägu, et ei taipa midagi... Aga – vana sõber, ma tunnen sind viisteist aastat – mina näen seda.”

Indis noogutas: „Midagi sellist ma arvasin. Kuigi see pole õigustus... Ütles ta tõesti Valdemanile nii?”

„Ütles küll. Ta on fanaatik, ja seni on ta harva eksinud.”

„Athos olevat temaga peaaegu kaklema läinud?”

„Ta juhtus kuidagi... tegelikult täiesti möödaminnes jutu sees mainima Athose vanemate pandud nime ja seda, nagu sa tead, meie grupivend ei kannata. Üldiselt said mõlemad aru, et see läks halvasti, nad vabandasid ja saavad nüüd suurepäraselt läbi.”

„Athose vanemate pandud nimi – ma ei ole seda kunagi kuulnud?”

„Dodu Criard. Peaks olema Lärmakas Trulla prantsuse keeles.”

Indis ohkas vaevutabatavalt. „Olgu, tänan sind.”

Björ suundus tagasi lennuki poole ja Indis tajus, et ta lülitas tele meetria taas sisse. Miski kukkus, raksus, tiib kõmatas ja vajus silmnähtavalt madalamale. Ta ise tuulas veel natuke oma masina sisemuses, lõi siis luugi kinni ja astus sammu tagasi. Ta koperdas ühele metallhaarmele ja robot piiksus pahaselt. Kõik näis töötavat ja mees lasi rohkem niisama erinevaid kujutisi silme eest läbi, siis aga tuli tal mingi mõte ja ta kirjutas kiiresti diskii.

„Kas Sminke on tabatav?” küsis ta lennukisolijatelt.

„Andis korraks „OK” ja kadus jälle,” vastas Gite. „Mis siis?”

„Need lennukid Acatamast?”

„Liiguvad siiasuunas, kuid mitte eriti sihikindlalt.”

„Kas neil võib nende Monteci mäealustega side olla?”

„Võib.”

„Kas Valdeman hakkab pärale jõudma?”

„Ronisid just maanteel autost välja ja tulevad siia poole. Tähendab – satelliidipilt näitab kaheksat inimest siia poole tulemas, suund 40-45, kaugus momendil 480-500 meetrit. Loodetavasti on üks

neist Valdeman, ent me ei saa veel temaga ühendust. Ümbruses on ka muid inimesi, ent kümnekonna kildi raadiuses väljas rohkem keegi ei liigu.”

„Nad jõuavad vähem kui viiesaja sekiga? Kas meid võidakse lähema veerandtunni jooksul häirida?”

„Raske öelda. Sminkega pole sidet, kuigi loodetavasti läks ta nendele vastu... Mida sa õieti kavatsed?”

„Muudkui peilivad ja peilivad. Kolmandikku katseseeriast tuleb korrata, kuna nende signaal solgib ära mu tuumalt peegeldunud lained. Laseks nende anduri ka õhtale.”

Hetk vaikust, seejärel kostis Björi rahulolev ühmatus ja Gite kommentaar: „Lapsed jäävad lasteks...”

Naine rääkis kellegagi orbiidil ja teatas siis lõbustatult: „Mis seal’s ikka, tee ära.”

Indis vajutas kahte klahvi ja astus eemale. Kostus summutatud „umpff”, nagu oleks maa all miin lõhkenud, hetke oli kõik liikumatu, siis tõmbas robot tasase kõlina oma haarmed maast välja, ajas end üles ja suundus xailoni poole tagasi. Indis vaatas korraks rahulolematult maasse jäänud auku, vajutas jalaga ühe mätta servalt sinna sisse, ent lõi siis käega ja sammus masinale järele.

„Rumb vasakule,” kuulis ta Björi kommentaari. „Ja tõmba kiiver silmadele.” Ta tegi seda ja avastas, et oli tõesti kõrvale kaldunud. Ta nägi ka kaaslast endale varjemantlit ümber sobitamas ja kohapeal hüppamas, et seda kontrollida. Luugiveerel vedeles teine mantel ja kaks automaati.

„Võta mantel ja relv,” seletas ta tulijale.

„Vahetame kaliibrit?” Indis asus endalegi kohmakat ürpi ümber ajama.

Björ noogutas. „Valdemani modem tuli korraks levisse, saatis hädasignaali ja soovitas protseduuri lamandumine-kolm-kolm-pluss. Läheme nende selja taha. Püstoli võid maha jätta. Automaadi all on uinuti. Ära päästikuid segamini aja. Kutsun robotid ka igaks juhuks ära...” Ta viipas luugist sisseronivatele masinatele.

Indis mühatas kannatamatult ja seadis end kähku valmis, nad sörkisid lagendiku servadesse ja laskusid põõsastesse selle arvestusega, et seltskond pidi nende vahelt läbi tulema. Tiib laiutas ikka kohutavalt kõrge ja ebaloomuliku tumedusena üle lagendiku, xailonit selle all polnud aga ka infrakujutisel üldse näha. Ka meeste kaitsemantlid hajutasid soojust piisavalt selleks, et nad teineteist paarikümne meetri pealt peaaegu ei näinudki, kuigi läbi metsa tulijad olid mitmesaja meetri pealt selgesti eristatavad.

„Palav,” porises Indis hääletult.

„Kannata,” kähvas Björ vastu.

„Meil läheb veel palavamaks,” heikles nende teadvuses Gite hääl. „Shirige sõjaväebaasist tulistati siiasuunas hunnik rakette, arvatavasti on see mingi surmaäikese tüüpi relv.”

„Sminke?” küsis Björ.

„Signaali pole. Loodetavasti on ta teiste taga.”

„Kas me jõuame startida?”

„Valdemani inimeste pärast jah. Sõltub Sminkest.”

Björ vandus. „Jääme varju? Tõmbad reaktori maha?”

„Praegu ainult redutseerin energiatarbimist.”

„Jõudsid sa neid skaneerida?”

„Rivist esimesel, teisel, kolmandal, viiendal ja kuuendal on relvad, öise nägemise seadmeid ei ole.

Aktiivkiirt ma sisse lülitada ei julge.”

„Olgu, saame hakkama.”

Selle ajaga olid tulijad lagendikule jõudnud ja inimesed tajusid, kuidas Valdemani modem end initsialiseeris.

„Seis! Te olete sihikul! Mitte liigutada!” kostus lennuki poolt hää.

Nii mõlema mehe relvadest kui xailonist hargnesid punakad sihturkiired, nii te igal neist kaheksast hüples kolm täppi. Kogud tardusid.

„Vältige järske liigutusi! Pöörduge aeglaselt näoga paremale ja laskuge pikali, näoli maha... käed-jalad laiali!” jätkas sama võimendatud ebaisikuline hää. Seltskond tegi nagu kästud.

„Eestpoolt lugedes esimesele, teisele ja viiendale uinutit!” tajusid nad Valdemani sõnumit. „Mina olen kolmas.”

„Indis, jää taha!” Björ oli paari kiire sammuga teiste juures, ta langetas toru näidatutele kuklasse, kostis vaid vaikset suminat, ja hüppas uuesti eemale.

„Võid tõusta.”

Kolmas kogu ajas end üles ja vaatas ringi.

„Teil on muidugi muundurid näos... Ma ei näe kuraditki.”

Björ ulatas talle toru, mees surus selle ühele, siis teisele silmale ja vaatas seejärel ringi.

„Miks tiivad laiali on?”

„Sõitsime puusse,” seletas Björ tüdinult.

Valdeman surus huuled kokku, kuid enne, kui ta midagi öelda jõudis, kostus lamajaterivi tagumise otsa poolt vaikne ettevaatlik hispaaniakeelne küsimus: „Mis nüüd saab?”

Inimeste meeltesse jõudsid arvutimäärangud „seitsmes, naine... Juanita Predos...” ja ühe soovi kaugusel oli hulk muid andmeid, sest xailoni TI oli kõneleja arvatavasti hääle põhjal identifitseerinud.

„Kõik on korras, need on minu sõbrad,” lausus Valdeman. „Olge siiski hetk paigal. Kas valgust ei saaks?”

„Keegi lasi surmapilve lahti,” lausus Indis.

Ent siiski süütas Gite tuhmi kollaka valguse, mis õieti midagi eristatavaks ei muutnud, pigem andis suuna, kus lennuk asub.

„Kuidas sa siia said, kui sa midagi ei näe?” tahtis Björ teada.

„See kohalik tüüp seal ees tundis teed. Kuidas nad siin metsas õieti orienteeruvad, ei saa mina aru. Teil on vist keegi kadunud? Probleem?”

„Sminke on kusagil džunglis. Juhime nad lennukisse?”

„Jah.” Ta jätkas hispaania keeles. „Püsti nüüd ja edasi. Pedro, sina võtad Xuxa, Josef, sina võtad Acacia (nii vist oli tema nimi) [Indis, sina võta see esimene]” Viimast edastas ta modemi kaudu. Indiseni jõudis ka tegelase nimi – Sanzes – kuigi tassimiseks seda tegelikult vaja ei olnud. „Minu kaaslasega tegelevad mu sõbrad. Juanita – lennukisse.”

Nad kõik oskasid mingil määral hispaania keelt, ent Valdeman transleeris ka ülejäänud jutu oma modemi kaudu.

„Mis nendega juhtus?” tahtis Pedroks hüütu teada, kummardudes enda ees tulnud naise kohale, pilk

kahtlevalt mõõtnas Björi suurt kogu, kes laskevalmis automaati käes hoides neid silmas pidas.

„Mu sõbrad uinutasid nad. Miks ka Xuxa, peaksid sa teadma või kui sa tõesti ei aima, ma räägin sulle pärast. Liigutage nüüd.”

Kolm meest hiivasid lõdvad kogud selga ja kandsid lennukisse. Gitet ei olnud sealt enam näha, ta oli end vaheseinaga eraldanud ja tekitanud justkui väikese salongi, kus oli kohta kõigile kuuele.

„Oodake siin,” tahtis Valdeman kiiresti lahkuda, kuid Juanitaks hüütu karjatas kergelt talle otsa vaadates. „Mis sinuga juhtus?”

„Öise nägemise kontaktläätsed,” muigas mees kõveralt. „Sõbrad andsid. Kõik on korras.” Ta suudles tüdrukut kiiresti laubale ja sulges seksiooni ukse. Nad Indisega väljusid kiiresti, ent peatusid vaatama horisondil värelevat valgust.

„Ma poleks ikka pidanud...” porises Indis.

„Nii valuliselt ei tohiks reageerida mingi anduri kaotusele, eks ole?” porises Gite vastu. „Aga kui Sminke saja seki jooksul ei jõua, hakkab energiat maha tõmbama.”

Mehed kiirustasid Björi juurde, kes ikka veel lamaja juures valvel seisis.

„Miks tal kott peas on?” küsis viimane.

„Võta see ära.”

Björ kummardus, eemaldas maski ja vilistas vaikselt läbi hammaste lamajat uurides.

„Mis imeloom see on?”

„Mutant,” naksas Valdeman kuivalt. Indis kummardus samuti vaatama, puudutas lamaja käsi ning kallutas pisut teise pead.

„Juhtmoodul kuklas... Kust sa selle said?” küsis ta üles vaadates.

„Saatsin McLao ja Tithixi kalale. Tirisid eile jõest välja. Ja Sminke tuleb muide üks suur aitäh öelda. Tüüp on üsna metsik ja me poistega ei suutnud teda korralikult hämarolekusse viia – ta füsioloogia on teine kui inimesel. Ka juhtmooduliga oli suur risk, sest ma ei tahtnud ta teadvust kahjustada, kuid kuidagi pidin ma ta siia saama... See „kott” – õnneks kasutatakse sihukest ühepoolse nähtavusega õhukesest võrkkilest kaitseriietust siin metsas päris palju – oli tal sellepärast peas, et kohalikud kardavad neid... see on pikk lugu.”

„Tahad öelda, et nad ei teadnud, kelle sa kaasa tõid?”

„Ma arvan, et teejuht, Sanzes ehk aimas. Aga seega ei saa me teda teistega kokku panna. Ta seisund muutub kiiresti halvemaks ja ma ei tea miks. Mul pole teadmisi, vahendeid, ega aega uurida.”

Björ mõtles hetke. „Aeg on otsas. Gite, tekita Valdemani inimeste kajutist teisele poole ruum intensiivravi kasti ümber, lööme ta sinna. Indis, sul on siinolijatest arvatavasti parim meditsiinialane ettevalmistus, ole hea, võta ta ette. Valdeman, kõige parem on, kui sa lähed oma seltskonna juurde ja rahustad neid.”

„Mõtlesin just sellele,” noogutas mees ja andis modemi kaudu mutandi juhtmoodulile käsu tõusta ja lennuki poole minema hakata. „Läksime.”

„Sminke on meist kolm kilti suunal 165,” teatas Gite. „Ta võttis satelliidi kaudu sidet ja ütleb, et siia poole hiilib kari mingisuguseid – ta oletab, et sama liiki, mis Valdemani kaasatoodud kala – ja ta leidis midagi huvitavat ja ta nägi ka surmaaikest ja et meil oleks kõige targem viivitamatult startida.”

„Ta on Iruamatleni sõjaväebaasis,” ütles Valdeman. „Mida ta leidis? Kuidas ta üldse sinna sai, seal peaks valve olema?”

„Rohkem infot ei ole, ta saatis vaid laseriga üles tekstisõnumi. Ta näeb ja kuuleb meid... Vaadake ise.”

Virtuaali kaudu ilmus otse meeste teadvusse tekst: „Sõjaväebaas on hüljatud ja on jälgi võitlusest. Kuna Valdemanil on nüüd konkreetne tõend, julgen öelda, et ilmselt nendesamade mutantide töö. Neil on tõenäoliselt mingi meile arusaamatu meel, sest siin on tehtud mingeid katseid. Te ei saa alla jääda, kuna tiib annab teie asukoha välja, isegi kui muidu energiafoon eristamatuks muuta. Kordan – startige viivitamatult.”

„Kas tiiva mootorites on kütust?” küsis Valdeman.

„Paariks sekiks ehk,” teatas Gite. „Milles asi?”

„Ka mina pean siia jääma, aga kui te stardite, ei jõua ma oma inimes tega enam eemale. Kui xailon stardib, hakatakse igaks juhuks nottima kõiki, kes lähikonnas. Kui saaks tiiva eemale...”

„Tiib on lahti, ainult puutükke on küljes...” noogutas Björ. „Me peame lähimatel sekkidel otsustama!”

„Tiib kaitseb meid natuke ja xailon seedib ka hulga otsetabamusi selle kaliibri relvadest,” arvas Indis. „Elukas oleks muidugi parem kiiresti üles viia ja algusest peale oli kokkulepe, et sõltuvalt vajadusest võib mõni siia jääda. Me pidasime küll silmas kokkulepet Valdemaniga, kuid see ei muuda asja olemust.”

„Kui siia tulevad mutandid, siis arvatavasti leiavad nad lennuki ka ilma tiivata,” sõnas Valdeman mõtlikult. „Sminkel on tõenäoliselt õigus ja me peame kiiresti uurima, mis Iruamatlenis juhtus...”

„Mida kuradit te, ajukäabused, pläkutate ja munete!” tuli Sminke täiskanali sisesse. „Startige ometi! Kuuekümmend sekki pärast on teil pilv kaelas. Mina saan siin hakkama ja Valdeman on lihtsam hiljem kusagil uuesti maha panna.”

„Sminke, sind on juba avastatud!” pahvatas Gite.

„Baasi all on päris sügavad käigud. Ja selleks ma end avastada lasengi, et teile titadele natuke aega anda.”

Gite vajutas paari klahvi, luuk matsatas kinni ja xailoni ümber vihises orkaan. Tiib kergitas end laisalt maast lahti ja hakkas otsekui kõheldes edasi liikuma. Orkaan lakkas ja mõni sekund hiljem oli läbi välimiste sensorite kuulda pilbastuva puu raginat, kui purilennuk uuesti puu võradesse takerdus.

„Natuke vähem kui nelisada meetrit...” teatas Gite. „Pilv pöördus siia poole, veel ei oska öelda, kas Sminke signaalile või meile.”

„Tõmba energia maha!” napsas Valdeman. „Varjemantel lennukile peale!”

Robotid klobistasid korra luugisus, et aidata sättida üldiselt auto maatselt laialipaiskuvat katet, ka Björ ja Valdeman väljusid, et töö igaks juhuks üle vaadata.

„Mine lõpuks omade juurde,” ütles Björ, kui nad paarkümmend meetrit eemal nüüd räsitud künkakesega sarnanevat lennukit takseerisid. „Mina teen veel ühe ringi ja ronin katusele.”

Valdeman ei jõudnud veel lennukisse kaduda, kui neist kolm-neli kilomeetrit loodes, seal kus pidi asuma too mainitud Iruamatleni sõjaväebaas, sähvatas kogu taevakaar valgeks. Björ keeras veel igaks juhuks oma testrit siia sinna, siis ronis lennuki harjale, otsis endale mugavama asendi, tiris oma kiivrist ühe juuspeene juhtme, libistas käe üle luugisulgurite, leides sealt pesa ja toppis juhtme teise otsa sinna.

„Olen tagasi,” edastas ta. „Lennuk on muide oma viiendik meetrit maasse vajunud, ja parem ongi. Sminke?”

„Kadus sidest,” tajus ta Gite vastust. „Loodetavasti jõudis peitu minna.”

„Mis elukaga on? Ja mis rahvas see sinuga kaasas on, Valdeman?” muutis Björ teemat ja tajus, kuidas Valdeman ta pikalt saatis.

„Tal on seljataga neljakümnetunnine päev, mille lõpetas kolmesaja kildine retk siia,” naeris Indis. „Ta ei taha kahte kõnelust korraga pidada, nii et sina suhtle Gitega ja mina kuulan teda. Aga elukas on umbes meeter viissada pikk, kuuskümmend kilo raske, üldiselt humanoid, ent veidra roheka nahaga. Ma häälestan laborit käsitsi, sest ta erineb inimesest. Igatahes on ta momendil ohutu, aga paljust ei saa ma aru. Kuulakem, mida Valdeman teada saab. Mida sa näed?”

„Pilv on kohal. Tosin korda alla tulistanud... osa sähvatusi sulavad minu jaoks kokku.”

„Kuni 0,6 sekki kestvaid lahendusi on olnud kolmteist,” kommenteeris Gite. „Üldse sadakond lasku... Energiakogunemine suunal 160.”

„Praegu näib, et see möödub meist kagust... Korduvad lahendused suunal, kõrgus umbes 30.”

„Kaugus 3,5-4, kõrgus 1,5, vähemalt kakskümmend lahendust.”

„Kõik on valge nagu päeval... Piilusid korra kiivri alt, see psiikvadrofosfori 580 nm valgus on päris ilus... Hästi nuhtlevad, oi kuidas nuhtlevad. Nad peaksid ju teadma, et see nende enda baas seal.”

„Ehk kartsid, et mutandid lepivad meiega kokku... Loodetavasti on Sminke sügaval, sest siin piisab silmadest ja kõrvadest, et aru saada, mis toimub.”

„Loodame. Tulekahju maapinnal, tolmupööris, lennukid... Vist lõpetasid.”

„Grupeeruvad ümber, voolab igalt poolt mujalt siia kokku. Veel ei oska öelda, kuhu see läheb.”

„Näha on vaid punasetriibuline taevas.”

„Tead, millega Indis parasjagu tegeleb?” Gite naeris.

„Millega sa tegeled?” küsis Björ side kaudu sõbralt.

„Aaa, sa tahad ka naerda,” mühatas see. „Las ta siis juba ütleb ka.” Ja nad tajusid, et ta katkestas side.

„Valab elukale vett pähe,” seletas Gite, kui Björ talle suure küsimärgi saatis. „Kohvitassiga. Keegi ei ole taibanud reanimatsioonimoodulile lõpuseniisutajat lisada... Aga elukal on juba parem.”

Björ turtsatas ka, kujutledes, kuidas see välja võiks näha. „On tal tõesti lõpused?”

„Ei... Ma ei tea, aga kahepaikne peaks ta küll olema.”

„Muide, ma panen sulle jooksma olulise Valdemani kaaslaste vestlusest,” ütles Gite ja ekraanile tekkis keskmise kabiini kujutis, kus istusid Valdeman ja kolm temaga tulnud inimest.

„Mitte midagi oluliselt uut võrreldes Sminke memorandumiga, aga siin on neil keelepaelad lahti läinud,” virvendas alguseks veel Valdemani kommentaar ja edasi tuli juba filtreeritud ja arvutitöödeldud kujutis, mida oli tihendatud ja kiirendatud, nii et inimesed rääkisid seal veidras pausideta kiirkõnes, kujutis nõksatas, kui ebaoluline oli välja lõigatud, ja all jooksid kaadrimäärangud ning kõne tekst.

„Ma kardan...” pahvatas Juanita ning jätkas pausita: „...nad tapavad mürgiga ja viskavad jäänused jõkke. Piraajad peaaegu ei söö enam inimesi...”

Kujutis nõksatas ja jätkas Pedro: „...Ainult öösiti hulguvad nad metsas, tõmbavad näo lõhki igatüühi, kes neid nägema satub...”

Edasi Josef: „...hüppavad jõkke niipea, kui keegi läheneb. Lõpused kuivavad...” Viimane märkus oli tekstis kollaselt hõõguma pandud.

Siis Valdemani küsimus: „Olete neid palju näinud?”

Pedro: „Iga aastaga rohkem. Aastat 5-10 tagasi neid ei olnud...”

Josef: „...ainult ülemjooksul...”

Pedro: „...neid oli igasuguseid peale seda, kui... geriljad Potosi biomassitehase õhku lasid...”

Juanita: „...gaas ei põlenud ära, vaid jooksis laiali. Kõik nad surid, aga siis ilmusid need... indiaanlased nimetavad neid Machupicchu... deemoniteks... tulevad läbi Putacusi tähevärava...”

Pedro: „...nad hakkavad kindlasti otsima... tulevad järele...”

Josef: „...hea haistmine... nagu koeral...”

„Nad võtsid tiiva ette,” peatas Björ salvestuse vaatamise.

Välgud sähvisid nüüd lausa käeulatuses ja mets süttis, kui tulekirjaline ja undav taevas ikka uuesti ja uuesti justkui rohekasvalgelt hõõguva sauaga õnnetut purilennukit rammis. Õhuke metall kooldus ja rebenes sädemetena laiali lennates, tugikaared käkrusid heleda lõngasasina ja kaotasid oma kuju iga pimestavvalge tulelöögiga, mis pani maa värisema nii, et seda oli isegi lennukis tunda. Õhk oli täis igas suunas laialilendavaid lehti, oksid, mättaid ja metsakõdu.

„Nüüd on siin nagu rockkontserdil,” kommenteeris Björ. „Oma kolmkümmend lahendust?”

„Kakskümmend kaheksa. Niipalju kui siit paistab, tegid nad tiiva täiesti salatiks...”

Xailonit tabas miski tugeva mürtsuga.

„Björ, oled alles?” küsis Gite ettevaatlikult.

„Targem oleks olnud muidugi alla tulla,” vastas see pisut ebakindla tooniga.

„Said pihta?”

Paar sekundit vaikust. „Peaaegu. Vedas. Terve suur puu sadas meile peale. Igatahes oleme nüüd küll ideaalselt maskeeritud. Mul jäi jalg ühe oksa alla, kuid lahinguskafander pidas vastu. Jäi vaiksemaks?”

„Pilv grupeerub ümber, aga... ma ei saa aru, kas need on häired või jahivad nad mingeid üksikuid märke metsas.”

Björ pöördus andmebaasi poole, kuid Gite lõi kas päringu vahelt ja saatis talle kõik materjalid, sest ilmselt olid nii mõnedki juba sama küsinud. Naine kommenteeris samaaegselt:

„Potosi tehastes lõhkes kuue kilotonnise aatomipomm aastal 2054, üle kuuekümmene aasta tagasi. Kelle töö, ja miks, pole enam oluline. Vabanes suur hulk mutageenseid gaase, nojaa pluss radioaktiivne saaste. Umbes viis miljonit inimest sai registreeritavaid kahjustusi. Igasuguseid vääringuid registreeriti kümnete tuhandete kaupa ja tegelikult on dokumentides korduvalt vihjatud paljutuhandele külastajatesse äärmiselt vaenulikult suhtuvale suletud kolooniale „kusagil ülemjooksul”. Sajandi lõpuks arvati see hääbunud olevat, kuigi paljunemis võimelisi inimteiseid on isegi registreeritud ja uuritud. Siis ei tundnud Ordu toimuva vastu erilist huvi, andmed on kaudsed. Arvati, et kõik liinid hävisid.”

„Plahvatuses ma muidugi teadsin,” pomises Björ, kiiresti andmeid lapates, et end kurssi viia.

„Huvitav, kuidas me oleme paljunevad mutandid kahe silma vahele jätnud?”

„Nüüd me teame. Huvitav, kes veel teab?”

„Ja kas mitte keegi ei taha, et teadmised levivad?” osutas Björ mõttes peakohal kobrutava pilve suunas, vangutas omaette pead ja porises: „Me oleksime pidanud nad 20 aastat tagasi avastama... Kes võib huviline olla? Kohalikud niikuinii, aga teised? Tulemaa? Brazil? USA?”

„Hea, kui USA,” sekkus Indis. „Sealsetest inimestest ja nende tegudest on võimalik aru saada, teinekordki oleme kokkuleppele jõudnud... tingimusel, et valitsus ei kuule.”

„Lähedastel on asi elulisem...” sõnas Björ, ikka veel samal ajal kiiresti lugedes. „Gite, kas see kõik on üles saadetud? Me peame mõtlema.”

„Ei, pilv ju. Väike täppislaser ei lähe läbi, kui ma seda praegu ka kasutada julgeks,” osutas piloot kujutisele. „Argentiina on ka vist suhteliselt tsiviliseeritud? Kellele see Shirige õieti allub?”

Björ mühatas. „Ametlikult oleme Boliivias... Ei tea.”

Sidesse tuli Valdeman: „Usun, et realselt kontrollib teda Tšiili, Iquique sõjaväepiirkond.”

Teised tajusid ka, et ta istub jalgu kõlmutades puldil, tema ees seisab Juanita ja taustal oli ka viimase kõne „... Miquel, sa ei tohi nii salapärane olla...”

„Me ju jõudsime kohale, ja ma kinnitan, et siin ei ole mingit ohtu,” vastas Valdeman, ja see oli naisele mõeldud. Et samaaegselt märkamatult oma inimestega rääkida, oli ta avanud väljuva kanali kontrollita ja nüüd nägid teised sisuliselt naist tema silmade läbi, tajudes ähmaselt ka assotsiatsioone, mida ta mehes tekitas.

„Seega siis Argentiina?” kviteeris Indis. „Sul on muide hea maitse.” Väsinud, tolmuvest ja kohmakates matkariietes ligikaudu veerandsajan disest naisest ei oleks keegi osanud midagi arvata, kui teda hästi tundev mees poleks vaadanud teda ta veetlustundval pilgul.

„... Aga sa oleksid võinud öelda, et oled kosmosest. Ma poleks nii kartnud. Mida me ootame? Miks sa midagi ei räägi...”

Valdeman saatis modemile mälestuse arvatavasti mõnest lähemast ööst, paariks sekundiks oli naine riieteta, siis süvenes ta taas teksti edastusse: „[See ei ole siiski sama. Riigi nimi ei ole muide Argentiina, vaid TdFL³, Tulemaa Leping...] ...Seletan vist juba viiendat korda, et meil on surmapilv pea kohal. Nad ei leia meid, aga me peame ootama... [...Ma tean, et te teate, aga see on lausa sümboolne – Lõunaots on üks ala, Uruguai pole end kunagi väga sinna kuuluvana tundnud ja Põhja-Tšiili Santiagost alates on alati separatistlik olnud.]”

„Wow, seda peab proovima,” kommenteeris Indis, ja Juanitale tekkis korraks kiri: „SEIS! Eraomandus!”

„... Misasi see surmaäike õieti on? Sa peaksid siis ju teadma...” kostus samaaegselt naise küsimus.

„No kõige lihtsamalt öeldes mõnituhat lendavat robotit ja hunnik vastikuid kemikaale. Nood lennukid hoiavad kogu krempelit elektriväljade ja katalüütilise põlemise tõusvate õhuvooludega üleval ja koos. Kui midagi leiavad, sajab see maha. Pea sama efektiivne kui tuumarelv, aga pole nii palju halbu tagajärgi, kui oma nina all kasutada on vaja.”

„Kas teie saaksite tast jagu?”

„[Seleta lollile...] Parem on oodata.”

„Põhjast ja läänest läheneb muide mingi seltskond, tüüpi... kolmkümmend. Ja tagapool tundub neid veel olevat,” teatas Gite.

„Mida orbiidilt öeldakse?” vandus Björ monitori uurides. „Nende side ikka tuleb läbi?”

„Nad ei näe eriti rohkem.”

„Asi hakkab tõsiseks minema,” urises Björ, proovides tolle pähesa danud puu okste vahelt ringi vaadata. „Üks granaadiheitja lask meie suunas ja nad teavad, kuhu järgmine rünnak suunata.”

„Paluda Aldusel taevas puhtaks teha? Ei, ilma erilise vajaduseta ei tahaks oma jõudu näidata...”

³ Terra De Fuego League – Tulemaa Leping (hisp. k.)

mõtles Gite valjusti, et teised saaksid vajadusel sõna sekka öelda. „Paluda ülevalt segajaid saata? See võtab oma tuhat sekki, enne kui nad ilusti töötsooni saavad, ja siis jääb see pilv küll meie pea kohale tühjaks sadama... Pilv kaob kolme-nelja tunni pärast ja lõpuks ei ole välistatud, et nad uue saadavad... Seni aga on need tulijad meil ikkagi kaelas ja Valdeman ei pääse lahingust.”

„Björ, Indis, võtke relvad ja läheme välja,” alustas Valdeman. „Meist kolmest Ordu relvade ja lahinguskafandritega peaks kolmekümne sõduri vastu piisama, aga viime Sanzesi ja ta abilise eemale, äratame; lõpuks on nad mu teenistuses. Teised oleks ainult tüliks, kuigi ma oleks eelistanud neidki (Juanita ehk välja arvatud) mitte orbiidile vedada. Üritame tulevahetust tiiva jäänuste juures pidada. Kui liiga tuliseks läheb, võime alati tagasi tulla.” Ta hakkas kiiresti midagi ka omadele seletama. Oli kuulda, et Pedro ja Josef ei olnud rahul, et nad diskvalifitseeriti, kuid protest tundus olevat pigem sümboolne.

Nad tassisid kaks lõtva kogu paarkümmend meetrit eemale ja Valdeman lasi neile ravimipüstolist teist segu.

„Nad ärkavad mõnekümne sekki pärast ja on hiljemalt kahesaja pärast normis,” edastas ta teistele. „Gite, palju meil aega on?”

„Maksimaalselt kolmsada sekki. TI väidab, et tulijad pole sõdurid, vaid meie mutantidest sõbrad. Mingid relvad, mis täpselt, ei saa aru...”

„Mida põrgut!” Valdeman tundus olevat tõsiselt ärritatud. „Ma ei suuda leida ühtki mõistlikku viisi, kuidas nad meid jälitada suutsid...”

„Ma laadisin teile värsked kaardid, lahutus kohati paarkümmend millimeetrit, kohati halvem,” jätkas Gite. „Ärge unustage, et praegu on isegi teie kolbamodemite võimsust taandatud, nii et kolmekümne meetri järel olete levist väljas. Kui midagi väga vaja on, saadan tekstina.”

Järgmiseks oli Valdemanil tegu oma pahaste ja ärritatud teejuhtidega; nad rääkisid kiiresti hispaania keeles. Tundus, et paar tahtis võimalikult kiiresti teises suunas jalga lasta, ent selleks ei olnud enam aega. Tulijad, kes meeste sagedusmuundurites vaevuhelendavatena paistsid, peatusid välu kaugeimas otsas metsaserval ja jäid lagedat ala uurima. Björ ja Indis olid jõudnud lagendiku teine teise serva ja kuna Björ oli lähemal, andis tema nende võõraste nina ette hoiatusvalangu. Tulemus oli silmapilkne, kogud viskusid maha ja veeretasi end peitu.

„Neil on mingid hajutajad,” porises Björ süngelt, sest kujutised tuhmusid ja ähmastusid veelgi, oli vaid aru saada, et nad hargnevad piki metsaserva laiali. Valdemani poolt kostis ikka veel ärritatud hispaaniakeelset sõnavahetust, ent mees teatas üle modemi, et oli oma teejuhtidega kokkuleppele jõudnud. Ta toppis neile mardikad kõrva, kõik kolm laskusid kummargile ja hargnesid laiali, libisedes metsaservale lähemale.

„Miski sopsatas mu kõrval maha,” teatas Valdeman.

Sanzes alustas vandumist, tehes seda pooleldi inglise keeles, ja kuna tal nüüd mardikas kõrvas oli, kuulsid teda kõik. „Poleks vaja olnud väikest rahvast ärritada!” kõlas ta sõnum, mis kogu tekitatud müra umbes 3% võttis.

„Miski riivas mind,” teatas Björ, kellele tulijad kõige lähemal olid jõudnud. „Nad tulevad igast suunast metsas lähemale.”

„Nii ei lähe,” sekkus ka Indis oma positsioonilt teispool lagendikku. „Meid piiratakse siin lihtsalt ümber.”

„Minge paremale metsa, nii pääsete ringist välja,” sähvatas nendeni Gite soovitus. „Indise selja taga pole momendil kedagi. Nad ehk järgnevad teile. Mets põleb ikka veel. Kui te lähete lähemale, ei ole te avastatavad ülevalt.”

„Sul hea õpetada, ise xailonis... Läksime!” napsas Björ, suurepäraselt teades, et naine teda ei kuule. Tal endal oli kõige pikem tee liduda ja ta ei olnud veeranditki lagen dikust ületanud, kui nägi, et midagi on valesti.

„Kuhu nüüd...” kostis üle side Valdemani hoiatushüüd ja korraga nägi ta enda ees, vasakul, seega ründajatepoolses küljes Sanzesit, kes järelejätmatult reostas eetrit oma pideva sõimuga.

„Mis kurat...” alustas Björ, kui korraga hispaanlase sõimuvalang katkes, mees karjatas ja vakatas siis vait.

Teine teejuhtidest, Acacia oli oma kaaslasele järele tulnud, nüüd oli ta paari sammuga lamaja kõrval ja kummardus ta kohale, neist kaugemal segaduses peatunud Valdeman pöördus tagasi. Björi silmist lendas sädemeid, ta komistas, vaarus, ja taipas alles hetk hiljem, et seda oli põhjustanud ta kiivriit põrganud ammunool.

„Nad lasevad nooli...”

„Sanzes on mürgitatud,” teatas Valdeman. „Ta süda seiskus...”

Acacia tõusis vihakisaga, hispaaniakeelse sõimuvalangu saatel tõstis ta oma relva, tulistas magasinini huupi tulijate poole tühjaks ja läkitas granaadiheitjast kolm laengut järele, enne kui Valdeman ta peatas, haarates relvast ja selle tal peaaegu käest väänates. Plahvatuste valgus tõi kujud eemal hetkeks nähtavale, mõned neist kukkusid, kuigi enamik sellest purskest läks tühja.

„Mina võtan ta...” ei raisanud samuti ligi jõudnud Indis aega, ta haaras teejuhi selga ja sörkis tagasi lennuki poole. Ülejäänud andsid ka tõrjetuld ja proovisid aeglaselt, puhma tagant puhma taha liikudes neid uuesti varem kokkulepitud suunas enda järele metsa meelitada. Pole teada, kas see arvestus oli õige, igatahes noolesadu peatus. Indis oli juba üsna xailoni varjus, kui sähvatasid viimase laserid ja temast vaevalt viie meetri kaugusel kostis ebainimlik röögatus, kui inimesemõõtu elusolendi laskmiseks üliebakohaselt võimas kiirgus seal varitsenut tabas. Karje kestis vaevalt kolmandiksekundi ja katkes lurtsuva plaksatusega, rohi ja põõsad põlesid ning õhus lendas räbalaid. Ta heitis selja taha vaid ühe pilgu, ronis luugist sisse ja hakkas askeldama.

„Tänan, Gite,” pomises ta. „Kust ta tuli?”

„Neil on hajutajad, nad pole eriti hästi nähtavad. Roomas. Mis teejuhiga on?”

„Ei tea veel. Mürginooled...”

„Rääkisin Acaciaga,” lõikas Valdeman vahele ja tõi kuuldavale ühe silbi jagu aega võtva kurja turtsatuse. „Tuleb välja, et Sanzes oskab inglise keeles peamiselt sõimata. Ta pettis minugi ära, ta lihtsalt ei saanud meie korraldustest aru. Machupicchud, nagu nad ütlevad, lasevad mingi tugeva mürgiga nooli ja näevad pimedas.” Ta oli ilmselt oma saatja võimsust tõstnud.

„Surmapilv tuleb tagasi,” teatas Gite.

„Ma ei saa teda siin ravida. Ja eluka seisund halveneb taas,” teatas Indis; nende kõigi kõne oli kiirenenud. „Gite, on sul võimalik startida? Ma lähen teiste juurde, jääme alla.”

„Lähematel sekkidel veel ehk võiks...”

„Startige! Kohe. See on käsk,” lõikas Björ. „Indis, piloodikohale.”

„*Fuck*, miks ainult sinul lõbus on...”

Ent see polnud vaidluste aeg ja küllap ta oli juba teel xailoni etteotsa.

Nüüd polnud side peitmisel enam mõtet ja lagendikul olivad kuulsid Gitet käratamas: „Hoidke kinni!”, kuigi see oli lennukisoolijatele mõeldud. Sõjamasina alt lendas sädepahvakuid, leeke ja mättaid, lagendik oli täis päikesest palju eredamat sinakat tuld, mis pikaks sambaks venis ja siis end

maast lahti rebis. Xailon kadus mõirates taevasse, mis taas kurjakuulutava punaka tooni oli omandanud ja igast suunast tolle tõusva helenduse poole pürgis. Üles vaatavad inimesed nägid rohekaid vonklevaid niite kui hiigelämbliku jalgu xailonile järele sirutamas, sellele vastuseks tekkisid kusagilt väga-väga kõrgelt hele sinised kiirtekimbud, nagu oleksid tähed oma nõelu alla torganud, ja korraga oli laotus täis päevavalgusest heledamat ilutulestikku. Puruks kistud pilved lendasid räbalatena laiali, keereldes kui hiiglase käpalöökid all. Pudruna keevast punasest massist sündisid üha uued ja uued rohekad torud, nüüd sirutusid need peaaegu vertikaalselt üles, et taas siniste nõeltega kohtudes hõbejasvalgeks tuleks laguneda, ning kiiskavvalge leek oli juba kõrgel, silmnähtavalt kõrgemal, kui nad küündisid, see kerkis aina hoogsamalt, sulades taevasse.

„Kaome,“ kohmas Björ. „Nendega on kõik korras.“ Ta andis valangu eemal hiilivate varjude jalge ette ja volksas kümme-kond meetrit tahapoole järgmise põõsa taha.

„Enam ei ole mängu aeg,“ urises Valdeman ja võttis sihiku kõrgemale, tulistades oma valangu nende kogude pihta, keda ta kaaslane oli vaid tagasi hirmutanud. „Enam laskemoona ei raiska. Me oleme siin määramata aja. See käib ka sinu kohta, tüdruk.“

„Nad tapsid Sanzese!“ Naise hääl oli kui metskassi vihakisa, vaevu vaikseks sunnitud.

„Ta võib ellu jääda.“

Kibe naer. „Vesikatku mürk tapab.“

„Vaatame veerand tunni pärast, kui nad üleval on. Me on seal vähe parem tehnika kui teil siin, ära kaota lootust. Vabandust, ma ei teadnud, et te nii lähedased olete. Ta ei käinud sinuga just hästi ümber.“

Naine vakatas ja taltus silmnähtavalt.

Nad olid jõudnud metsa, nähtavus oli pea olematu ja leegitsev taevas koos metsatulekahjuga eemal muutsid ka infrakujutise peaaegu kasutuks. Björi valang niitis maha kaks nende tee ilmunud kogu enne, kui nood oma ambe tõsta jõudsid. Nad muutsid pisut suunda ja tormasid suuremat teed valimata läbi põõsaste.

„Me peame varju otsima,“ osutas Valdeman üles. Pilv oli nende kohal uuesti kogunenud ja lagendik nende selja taga, kuhu xailon oli maandunud, oli nüüd vaid üks tulemeri.

„Kagusse, Iruamatleni,“ viipas Björ.

Nad rassisid läbi džungli, joostes, kus võimalik, ronides, kus vajalik, ja püüdes hoidudes tihedamatesse kohtadesse. Pilv tulistas ka igale poole nende ümber, mõned laengud langesid ebameeldivalt lähedale ja agooniakisa järgi otsustades tabasid õige mitu korda kedagi nende jälitajatest. Lisaks põleva puu lõhnale levis metsa alla ka kõrbenud liha hais. Selles segaduses oli raske öelda, kas nad ikka veel jälitasid inimesi või jooksid niisama ringi, igatahes tee ette nad rohkem ei jäänud.

Kiiresti nad igal juhul edasi ei jõudnud. Lõhesid täis salakaval maastik oli liikumiseks ebamugav, nad komistasid alatasa nõlvadel või puurisul. Õigemini tegid seda mehed, Acacia liikus kergelt ja osavalt, heites nende poole kõõrdpilke. Kui nad tolele esimesele sihtmärgile lähemale hakkasid jõudma, tundsid nad end julgemalt, sest kuigi põlengute kuma puudealuse valgeks muutis, hõljus igal pool nende ümber niipalju suitsu, et ei inimene ega masin võinud midagi näha; ka nende inframuundurid olid kasutud. Kui enne oli tundunud, et väikesed põlengud kustuvad märjas metsaaluses, siis eespool pommitatud alal põles isegi maa. Meestel oli oma varjemantlite all palav, kuid reaalselt polnud neil häda midagi, samuti ei vaevunud nad eriti valima, kuhu astuda. Seevastu Acacia hoidus nüüd lõõmavatest tüvedest ja tundis end ilmselt võrdle mis ebamugavalt. Ta nägu leemendas higist kiivriklaasi taga ja ta üritas seda käsivarrega kaitsta; küllap kõrvetas riiegi juba naha vastu puutudes ja soomusvest pidi üsna küpsetusrestina tunduma.

Nende teed lõhestas järsuseinaline paarikümnemeetrine org, mille põhjas voolas oja. Kõhelda polnud midagi ja nad laskusid pooleldi veeredes kiiresti alla. Esimesena jõudis madala paarimeetrise veeribani Acacia, ta viskus kõhuli, oli kümme sekundit vee all ja järgnes selleks ajaks juba teisest kaldast ülesronivatele meestele puristades ning sülitades. Juba laskudes olid nad kõik näinud mingeid varemetes koopasuid, mis mustasid kaldanõlvast, olles ülalt pea nähtamatud. Björ viskas ühte neist kõigepealt toika, ja kui midagi ei juhtunud, sisenesid nad ehitisse läbi ukseaugu, mille piitadel olid veel aimata pehastunud puitu. Neid võttis vastu rõskus ja kõdunevate taimede lehk. Björ astus tagaseinas avaneva järgmise ukseta augu juurde, teised seisatasid, veendudes, et ruum on tühi.

„Siin peaks meil ohutu olema,“ sõnas Valdeman ohates. Ta lükkas kiivri kuklasse ja võttis veepudeli, lonksas ja ulatas selle naisele. Viimane toetas end seinale ja jõi ahnelt, siis kaitseriivistas relva ja pühkis rätikuga nägu.

„See on palju suurem kui oodata võis,“ teatas ukseauku tekkinud Björ. „Kedagi siin olevat ei paistnud, nii et puhkepaus?“ Ta vajus ühele toolile istuma ja jätkas pea sama hooga põrandale, kui pehkinud puit ta all mustaks sodiks moondus. Teised kaks turtsatasid. Björ mühatas ja sättis end seina äärde, seekord käeservaga testides, kas kivi järele ei anna. Valdeman uuris ülejäänud asju ruumis, ent kuna need olid samas konditsioonis, laskus ka tema põrandale, Acacia kõhkles, ent siis sai väsimus võitu ja temagi vajus loobudes ühe seina äärde.

„Miks see asjandus, mille te mulle kõrva toppisite, nüüd vait jäi? Ja kas see ongi nii nõrk või ei oska ma seda kasutada?“ küsis ta paari minuti järel.

„Kui ta on sisse lülitatud, saab ta endaga ise hakkama,“ seletas Valdeman vastutahtmist, ise suletud silmil lamades. Naine uuris teda mõne hetke ja seejärel pööras end Björi poole. Mees naeratas, kui nende pilgud kohtusid.

„Need on praegu väga väikesel võimsusel, kuna pilv, või täpsemalt selles lendavad luurelennukid oleksid muidu kardetavasti sidet märganud,“ seletas ta. „See saab aru, kui me üksteist niisama kuuleme ja lülitab end automaatselt välja.“

„Aga kui kusagil kaugemal on vaja mõne uuega suhelda? Ise võimsust muuta?“

„Seda saab juhtida suvaliselt diskiilt... kui seadme tunnuskoode teada. Üldiselt aga sünkroniseerib see oma tegevust meie omade järgi. Mida võiksime teha – riistapuu sinu järgi ära kalibreerida. Loe numbreid, vaikselt ja selgelt.“

Naine alustas: „Üks, kaks, kolm...“

„Vaiksemalt... Selgemalt... Kõvemini... Vaiksemalt...“

Naine vaatas teda pisut hämmastunult. „Kuidas sa seda teed?“

„Harjutamise asi,“ mühatas Björ, kes polnud tahtnud häält teha ja otse edastanud. „Jätka. Vaikselt, pea kuulmatult...“

Björ kasutas juhust teda silmitseda. Ta teadis, et seda muljet ei saa usaldada, sest tulekahju kuma ei andnud piisavalt valgust ja infrakujutis oli nagu ikka ebaloomulikes värvides, ent seni polnud ta naisele üldse tähelepanu pööranud. Tugevast kangast natuke sõjaväevormi meenutav riie muutis tolle üsna androgüünseks, ent kui ta seal kuulatamiseks pead pööras ja lähemale-kaugemale naaldus, oli ta liigutuses võltsimatut naiselikkust. Mustad juuksed olid roheka varjemütsi alla kogutud ja raske oli öelda, oli ta loomult nii tume või lihtsalt kaua pesemata. Björ fikseeris, kuidas ta nihutas relva mugavasse asendisse, ja selles liigutuses oli omakorda... mees mõtles hetke, ja taipas siis, et seda võiks defineerida mitte elukutselise sõduri alateadliku automaatse korrekt susena, vaid tänavajõuguliikme poolprofessionaalsusena, kes küll teab ja oskab relva kasutada, kuid kelles on märgata keelatud tegevuse alarmeerivat hooletust ja rabadust. Ometi oli teda meeldiv vaadata.

„Valdeman – info Acacia kohta?” küsis ta privaatkanalil.

Ta kaaslaste silmad avanesid korraks, mees mõõtis sekundi neid kahte seal teise seina ääres ja siis vajusid ta laud uuesti kinni.

„Seda on vähe. Ma ei tea ta täit nime, ma ei ole teda kunagi mõõtnud ega kaalunud...”

„Ära nori.”

„Ei, tõsiselt, tema kohta ei ole faili. Aga ma otsin mälestustest kokku,” ja ta rääkis ning saatis Björile sel ajal, kui viimane lasi tüdrukul harjutada kõnet nende saatjaga:

„Ta on siinsete naiste kohta oma umbes 1,80-se pikkuse ja 70 kiloga üsna suur, ta on elus korralikult kaklema õppinud ja see on vist ka põhjus, miks ta tolle Sanzesi kaaslasteks sattus. (Viimasega on kõik selge – pärast uurid.)” Valdeman edastas infofaili. „Nägin teda esimest korda kolm päeva tagasi, kui Sanzesi üles otsisin. Ma võin vaid aimata, mis ta endast kujutab – koolist ära jooksnud (siinsete koolisüsteemi tundes on tavakooli viimaseid aastaid hariduse andmiseks raske nimetada). Imestad? Jah, ta on umbes kuusteist. Tavaline lugu – kui tal ka on mingid vanemad, ei tunne need tema vastu vähimatki huvi. Mingil hetkel oli tal valida, kas prostituudiks või metsa. Sanzes kohtles teda nagu saasta, ent hindas ja kasutas. Plika ju kena ja kasu oli talt ilmselt retkedel ka. Kuni ta veel niiõelda rikkumata on – end narkotsist segaseks ei tõmba – on ta ilmselt terava taju ja kiire reaktsiooniga teejuht.”

Björ vangutas märkamatu omaette pead ja tõusis siis: „Nii, edasine vilumus tuleb praktikas. Teie puhake veel, mina olen kõige värskem. Lähen uurin selle meie elamise üle.”

Ta kadus tahapoole, ent kuna nad olid nüüd jälle levis, kuulsid teised ta kommentaare:

„Selle esiku tagant, kust sisse tulime, avaneb mõlemas suunas koridor, vähemalt kümme-viisteist meetrit nii vasakule kui paremale. Lähen paremale... Mõlemale poole avanevad toad... Välimistel on aknad. Sisemised... Siit kolmandas vaheseinad ja paar lagunenuid peldikupotti... Koridor lõppeb uksega, see on suur, roostes ja ilmselt ammu kasutamata. Tulen tagasi.” Ta viipas, möödudes halli varjuna uksest. „Vasakul sama... Koridor keerab paremale, orust kaugemale... Suur ruum, meetrit kaheksa korda kaheksa, sammaldunud ja tilkuvad talad... Trepp läheb taganurgast allapoole... uus ruum... wow!... Tulge nüüd siia. Käik läheb edasi selles suunas, mida pommitati, oma neli korda neli meetrit ja kaugusmõõtja annab kakssada nelikümmend kaheksa meetrit pikkust, lisaks näib olevat külghargnemisi.”

Vähem kui minuti pärast olid teised ta kõrval.

„Kottpimedus,” ütles Acacia. „Kas ma võin lambi põlema panna?”

„Parem mitte.” Björ otsis vöölt toru ja paariminutilise pusimise järel olid tüdrukul kontaktläätсед näos.

„Nii et te olete tõesti *spacemen*,” pomises too uudistades ringi vaadates. „Kuidas ma neid ära saan?”

„Sellesama toruga,” vastas Björ. „Ei jää igaveseks.”

„Kas neid ka annab välja lülitada?”

„Lülituvad automaatselt, kui valgust on piisavalt. Meie saame neid ka tahtega juhtida.”

„Te...” ta vaatas mehi uurivalt. „Kas sa mind õpetada saad?”

„Mitte praegu,” raputas Björ pead.

„Läksime,” kiirustas Valdeman neid, ta ise oli juba paarkümmend meetrit ette läinud.

„Kuidas su nimi õieti on?” küsis Björi kõrval kõndiv tüdruk.

„Mis, ma pole õelnudki...” mees kohmetus. „Ega ei ole aega olnud jah. Björ.”

„Naljakas nimi. Skandinaaviast? Mina olen Acacia... Seda et... ega see ole mu pärisnimi.” Ta kõhkles veel hetke. „Sel pole tähtsust.”

„Need meilgi hüüdnimed,” lausus Björ lohutavalt. „Me oleme nendega nii omavahel kui ise nii harjunud, et mõni ei mäletagi, mis ta nimi kunagi oli. Mõni vahetab neid ka nii tihti, et ei mäletagi kõiki oma nimesid.”

„Noh, kusagil politseifailides on ikka pärisnimed kirjas. Ma ei taha, et võimud minust liiga palju teaksid.”

„Meil ei ole politseid ja miks on üks nimi parem kui teine? Tavaliselt vanemad ikka annavad selle klassikalise nime ja eks see näiteks perearsti vanemates dokumentides püsib, aga mingit kohustust ei ole.”

Tüdruk vaatas teda hämmastunult. „Kuidas siis... kui inimene läheb teise kohta ja võtab teise nime?”

„Miks ta ei võiks seda teha?”

„Aga kui keegi tahab teada, kes ta päriselt on?”

„Mis tähendab „päriselt”? Kui on huvi, läheb ja küsib, ja kui inimene tahab, siis ütleb.”

„Aga ametlikel dokumentidel?”

„Nojah, et mitte suurt segadust tekitada, siis inimesed, kui vahetavad nime, üldiselt vahetavad selle ka oskusi, läbipääse ja muid õigusi andvatel sertifikaatidel, selleks on omad protseduurid. Aga probleeme tekib vaid siis, kui inimene unustab, mis nime ta kuhugi kirjutas.”

„Jah, siin metsas võib ka nii, aga politsei võtab sõrmejäljed ja ütleb kohe, kes sa oled, mis su number on ja millega sa elus hakkama oled saanud. Neile valenime ütleamise eest karistatakse...”

Björ ohkas. „Meil ei ole sellist institutsiooni nagu „politsei”. Meil ei ole mingit numbrit, mis sulle eluks ajaks kõrva graveeritakse. Meil ei ole ilma isiku enda nõusolekuta kellelgi õigust vaadata, mida ta elus teinud on.”

„Teil ei ole isikukoodi?” Acacia vaatas teda uskumatult.

„Ma ei ole number, ma olen vaba inimene!” ei suutnud Björ pistmata jätta.

„Aga nimi sul ikka on, see pärisnimi? See, mis sulle sündides anti.”

„Jah. Anne Ja Tomi Neljas Katse. Millalgi paari kuu vanuselt hakati mind Sauruseks kutsuma ja edasi figureerisin ma selle nime all. Umbes kümneaastasena sain nimeks Björn, see on ajapikku vähe lühenenud, aga sellest ajast teavad mind kõik selle nime all.”

Acacia vaikis päris tükk aega.

„Mina olen sünnilt Pilar Cantale,” lausus ta siis tasa ja pisut eba kindlalt. „Aga mulle meeldib Acacia rohkem.”

Nad olid jõudnud käigu teise otsa, ignoreerides külgoridore. Paraku peatusid nad varingu ees.

„Siin on ilmselt olnud mingi saal,” uuris Valdeman sisselangenud laega ruumi. „Katus on purunenud alles viimase pommitamise ajal.

„Vasakule,” osutas Björ ühele paremini säilinud käigule. Nad läksid seda mööda parkümmend meetrit, ja peatusid siis poolel sammul.

„Mis juhtus?” küsis naine nende poole vaadates. Ta heitis kiire uuriva pilgu ümbrusele, püüdes taibata, kas tuleb tulistada või varjuda.

„Sminke on kusagil lähedal...”

Mehed uurisid ümbrust.

„Teie kadunud kaaslane? Kuidas te teate?”

„Tajusime tema... saatjat. Ta on kardetavasti teadvuseta, kuna mõtestatud signaali ei tule,” vastas Björ.

„Peilime?” küsis Valdeman. Nad tammusid edasi-tagasi ja valisid siis ühe pooleldi kinnivarisenud käigu.

„Seal!”

Björ sööstis eemal lamava kogu poole, Valdeman jäi igaks juhuks paigale. Kuna kõik oli vait ja vakka, ühines ta kaaslasega mõned sekundid hiljem.

Sminke lamas näoli maas kivitükkide vahel. Björ kummardus ta kohale ja surus oma juhtme teise vööle, siis mõtles paar sekundit ja pistis selle lamaja kiivrisse kõrva taha.

„Olete te kõik elektrifitseeritud?” pomises Acacia seda vaadates. Björ kobas lamajat ja ei vaevunud vastama.

„Noh?” tahtis Valdeman teada.

„Elus. Teadvuseta. Arvatavasti sai langevatest kividest muhu pähe, kuid tal on millegipärast kaitsekontuur blokeeritud, ma ei saa Checkeriga ühendust. Riskime liigutada.”

Nad keerasid lamaja ettevaatlikult ümber ja sättisid ta mugavamalt.

„Kondid on terved...” vaatas Björ teda üle. „Peaks varsti toibuma.” Ta tõusis. „Ma teen ühe ringi, te olge siin.”

„Ma tulen ka,” pakkus tüdruk, ent mees raputas pead. „Parem mitte. Kuna Sminke on kaitsekontuur aktiivne, oli siin arvatavasti midagi, mis teadvusega interakteerub – mõni aparaat või jälgimisseade. Sul ei ole kaitset, mul on.”

Ta hiilis mööda koridore, kuid igas suunas olid kas kinnivarisenud käigud või jõudis ta ikka veel lõõmavate tulekahjudeni üleval. Umbes veerand tunni pärast pidi ta pettunult teiste juurde tagasi pöörduma.

„On alles õhtu...” kommenteeris Acacia end tema kõrvale sättides, kui ta ikka veel teadvusetust Sminkest ja teda valvavast Valdemanist nii viie meetri kaugusel põrandale istuma vajus. „Mis me nüüd teeme?”

„Ootame, kuni Sminke toibub või tuli lõpuni põleb.”

„Ja siis?”

„Näis. Sminkele tuleb vist takso ülevalt järele tellida. Kui ei ole võimalik, teeme midagi muud.”

„Ja mina?” küsis tüdruk ettevaatlikult.

„Kui tahad, tule kaasa, ei taha, jää siia. Koju sõidutada me sind muidugi kahjuks ei saa.”

„Kas...” tüdruk punastas rõõmust. „Heameelega tuleksin teiega kaasa,” ütles ta siis vaoshoitud, kuid pisut väriseva häälega.

„Ütle veel, et ta saab kaasa, kui hea tüdruk on, saad endale lõbusa öö,” porises Valdeman, kes omakorda oli läinud käike uurima. Sõnum oli ainult Björile kuulmiseks ning ironiat ta toonis oli võimatu märkamata jätta.

„Miks sa ta peale nii kuri oled?” ei taibanud Björ.

„Ähh. Näe asju reaalselt. See tüdruk on pidetu, kodutu, hariduseta. Ta on elus näinud ainult jõhkruks, räpasust ja lootusetust. Ta oskab vaid kakelda ja varastada ja teab, et talle on antud vaid

mõned aastad. Tal ei ole minevikku ega tulevikku. Nüüd leidis ta sinu ja on kõigeiks valmis, kui sa ta kaasa võtad; keppimine on üks väiksemaid asju.”

„Misasja? Ongi ju nii – kui ta tahab, siis tuleb? Mis valesti on?”

„Ta ju ei tea... ei tea meist ega meie aumõistetest midagi. Selliseid tüdrukuid on ainuüksi sellel mandril oma sada miljonit, sa ei jõua kõiki üles tassida ja neile uut elu anda.”

„Seda ühte ma saan aidata.”

Kostus tasane turtsatus. „*Then do that in our way*⁴ – vii üles, pese puhtaks, räägi, et ta on vaba...” Ta lisas nii, et kõik kuulsid: „Soovitan paar tundi magada – selle ajaga peaks surmapilv hajuma ja tuli kah kustuma. Enne pole niikuinii midagi teha.”

„Idiootlik maailm... Ma ei saa ju teda ära kasutada...”

*

Kuidagimoodi olid nad magama jäänud, sest kui Björ tajus Valdemani signaali, avastas ta end seina ääres pikali, Acacia tume juuksepehmakas õlal laiali. Parem käsi oli tuim, sest selle peal puhkas tüdruku pea. Mees proovis end ettevaatlikult minema nihutada, kuid sellest ei tulnud midagi välja, tüdruk ärkas silmapilk, ta käsi otsis relva ja näol oli hetkeks kummalist kibedat tüdimust väljendav ilme. Björ naeratas talle ja järgmisel hetkel jõudis tüdrukule kohale, kus ta õieti on. Tasapisi hiilis temagi näole naeratus ja ta vist isegi punastas. Björi peast lipsas läbi mõttejupp, et sellisena näeb teine võrdlemisi veetlev välja, kuid järgmi seks korrigeeris ta end, et see tuleb ilmselt valgusest, või täpsemalt selle puudumisest.

„Hakkame liikuma,” teatas Valdeman kuivalt. „Laske põied tühjaks. Pesta ei saa, ehk väljast leiame vett.”

Björ ajas end kiiresti jalule ja vaatas Sminke järgi ringi. Viimane lamas enam-vähem seal, kus ta ööselgi oli olnud ja muigas kõveralt tervituseks, kui nende pilgud kohtusid.

„Kuidas sul on?”

„Halb,” krimpsutas mees nägu. „Valus.”

„Suudad käia?”

„Saan hakkama.”

Björ noogutas lühidalt, siis leidis, et on aeg Valdemani nõuannet järgida. Ka Sminke ajas end püsti, kuid oli näha, et liikumine valmistab talle vaeva.

„Mis sinuga juhtus? Mis sa siit leidsid?”

„Siin olid kõik kohad neid mutante täis. Veider – ma oletasin midagi sellist, kuid neid sellisel hulgal ise näha... Paistis, et nendega oli siin mingeid katseid tehtud ja laipade järgi otsustades on nad kolm päeva tagasi baasi vallutanud. Üleval vedeles päris palju tapetud sõdureid; nad vist söövad neid, ja endi omi ka. Ma olen peaaegu valmis vanduma, et nad on telepaatilised – nad avastasid mu kohe ja... Checker hakkas karjuma ja ma aktiveerisin kaitse. Raske muidugi ühe katse põhjal öelda, kuid nad näisid olevat üllatunud ja ärritatud, aga siis hakkas pommi tamine. Sain langevate rusudega pihta ja Checker aitas mu siia alla. Käisin siin enne ja teadsin, et kõik on tühi.”

Valdeman oli ees läinud ja tema juhatusi järgides jõudsid nad trepi šahtini, mille ülemises otsas sinas lapike taevast. Kuigi katus oli sisse langenud, oli enamik treppe terved ja nad jõudsid suurema vaevata selle varemotelasu tippu. Katsudes märkamatuks jääda roomasid nad igaüks isesuunas ümbrust uurima.

⁴ Siis tee seda meie viisil (ingl. k.)

Oli varahommik, päike napilt horisondi kohal. Nad avastasid, et on esimese rünnaku keskme või peamise sihtmärgi ühel serval. Nende torn oli üks kaugematest ehitistest ja mõlemal pool metsas oli ainult mõni üksik veel püsti – kui nii uhkelt saab öelda mõne põlenud kännuköntide vahel turritava vankuva seina kohta. Ikka veel tõusis igalt poolt nende ümber suitsu.

Björ silmitses põgusalt nende tuleku suunas silmapiirini laiuvat suhteliselt korralikku metsa, milles oli vaid nende maandumislagendiku must põletushaav. Nad vahetasid kohti ja järgmiseks sättis ta end pikemalt uurima läänekülge, kus endise baasi taga tõusid eelmägede paljad nõlvad. Tõusev päike tõi teravate varjudega esile horisondini laiuvad uuretega kurrutised, mida katsid vaid üksikud põõsad ja hõre rohi.

„Pinnas on läinud, lihtsalt läinud.”

Björ avastas, et Sminke on end tema kõrvale vedanud ja nagu väite illustreerimiseks lasi läbi näppude katusel vedelevat kiviklibu.

„Kuidas – läinud?” ei saanud Björ aru.

„Merre,” viipas Sminke ebamääraselt käega, pilk rüüstatud maal. „Jõgedega ookeani. Kõigepealt hävitati metsad, ülejäänud hävis juba iseenesest. Ja lõpuks hävis asustus.” Ta keeras end selili ja sulges silmad. „Surnud on see maa.”

„Seal allpool on ju metsad taastunud,” märkis Björ ettevaatlikult.

„Jah. Osaliselt. Inimesed lahkusid enne, kui kõik hävitada suutsid.”

„Sa ei ole oma endistest kaasmaalastest just kõrgel arvamusel.” Valdeman sättis end suhteliselt madalamasse, igast küljest seintega ümbritsetud süvendisse.

„Minu kaasmaalastest... Persse, *sinu* kaasmaalased võivad nad olla, kui sa end just Ordu hulka kuuluvaks ei loe.”

„Miks nii kurjalt?” ei saanud Björ aru, vaadates korraks vabandavalt luuraja poole.

Sminke muigas. „*E tu Brute*. Mis minu maa? Pole kunagi olnud. Kas sina ka ei tea, mis riigist ma üldse olen?”

Björ vaatas abiotsivalt Valdemani poole, viimase hajameelne ilme aga näitas, et mees peab sidet.

„Ma oleksin vastanud Brazilist. Aga see on vist vale vastus?”

„Ma olen pärit Catalinast.”

„Seda võis arvata,” pomises Acacia, mõõtes teisi mehi korraks pisut seletamatu pilguga, ilmselt imestades, et nood seda ei teadnud või ära ei arvanud.

„Väikeriik, mille Brazil kümme aastat tagasi vallutas?” küsis Björ.

„Kakskümmend. Sa oled tüüpiline näide – sulle on see tühine fakt ajaloost, mulle aga elu. Olin siis kaksteist, kui nad sisse tulid. Ega mingit erilist vastupanu ei olnud, lihtsalt tõeks sai see, mida terve elu kardetud oli. Paljud põgenesid, kes Argentiinasse, kes kuhu. Mõned ka Põhja, paremat seltskonda võttis USA meelsasti vastu, aga vaevalt see eriti hea saatus oli...” Ta oli taas silmad sulgenud ja paistis, et tal on kangesti vaja rääkida, et valu ta üle võimust ei saaks. „See siin ei ole mitte see maa, kus sambat tantsitakse ja siesta ajal veini juuakse. See on maa, kus kasvatatakse narkootikume, kolmkümmend protsenti viieteist kuni kahekümne viie aastastest neidudest tegeleb prostitutsiooniga, kirjaoskamatus on nelikümmend protsenti ja elatustase madalamaid maailmas. See on riik, millel oli vast suurim potentsiaal sada-kakssada aastat tagasi. Praegu kraabitakse siin surnud maast juurikaid ja tapetakse pudeli viina pärast. Kui te seda veel ei teadnud.” Ta avas silmad, mõõtis korraks Valdemani ja Acaciat, ning pööras siis pilgu Björi poole: „Võib-olla olen pääsenud sellest, et pean *oma* maad ja rahvast vihkama, nagu need kaks. Ma elasin riigis, mis

endaga suhteliselt hästi hakkama sai. Ent siis tulid brasiillased, kõik meie institutsioonid keelati, okupatsioonivõim seati sisse ja pidime harjuma elama uue korra järgi. Kõik, mis me olime ehitanud, kisti maha, lagastati, situti täis selles santlaagrite massis, mis siis sisse murdis.”

„Meiega tahetakse rääkida,” lausus Valdeman, huultel värelemas vaevuaimatavalt irooniline ja pisut vabandav naeratus. „Björ, istu Acacia kõrvale ja vahenda. Lähme kattuvasse virtuaali siin – et ümbrust silmas pidada.”

Üle laotuse veeres tasane tume kõma kui kauge äikesemürin. Taevas oli ainsagi pilveta ja kui meie nelik üles vaatas, eristas silm kusagil väga kõrgel kiiresti liikuvaid masinaid.

„Xailonid. Oma viis kilti sekis. Neil kulub aega, enne kui nad end mere kohal ringi keeravad,” arvas Björ end tüdruku kõrvale nihutades.

Valdeman raputas pead. „Need on kattehävitatjad, teevad vaid ringe. Aga alustame...”

Maailm vilgatas ja mitmele poole nende keskele tekkisid inimesed. Nood paistsid küll pisut läbi, kuid tundusid muidu reaalsed, nad vaatasid ringi ja sättisid end siis kes kuhu kividele ja müüriurkadele istuma. Björ tajus, et tüdruk tema kõrval hingeldas.

„Kas tüdruk näeb meid ka?” küsis König. Mees oli end seadnud Björi ja Acacia lähedusse purunenud välismüürile ja toetus hooletult vastu sügaviku kohal vaevu tasakaalus seisvaid kive.

„Näeb,” vastas Björ. Ta tekitas tühjusest ilmunud kogudele tüdruku jaoks nimesildid.

„Kuidas...” oli viimane silmnähtavalt ärevil.

„Me oleme vaid kujutised, mida su kontaktläätsed silma kannavad,” tegi heatahtlikku porinat Oddchand, kes tseremoonitsemata oli keset tornitippu endale tugitooli mananud. „Björ lülita tal natukeseks ajaks ühe silma lääts välja.”

„Noh?” küsis Valdeman pisut kannatamatult.

Odd liigutas vaevumärgatavalt üht õlga. „*Homo sapiens* see ei ole. Ma ei riskinud teda kauem teadvuseta hoida – füsioloogia on niipalju teine. Aga kaua ta siin ei ela.”

Torni kõrval õhus hakkas aimuma basseini, mille tagumises nurgas kükitas kääbuslik rohekas mehike.

„Kaua ta seal juba on?” küsis luuraja.

„Iga veerand tunni tagant käib pinnal hingamas.”

„On ta söönud?”

„Ei tunne huvi. Niipea kui ärkas, sukeldus. Alul tegi paar ringi (esimese roomates), siis ärkas päriselt, kobas kõik üle.”

Nad vaikisid ja Björ leidis end tasapisi rahunevat tüdrukut vaadates mõtlemast, et taas oli üks asi teadmine, et umbes nii (vast ehk mitte sellise reaalsustasemega tehnika abil) suheldakse suures osas maailmast, hoopis teine aga ise esmakordselt elus näha, kuidas su ümber eimillestki tekkis kümneid inimesi – mõned oma normaalsuuruses, mõned kividele tekkinud nime ja silmapaarina, mõned tegelikult üsna võika väljanägemisega sadasilma ühise sidepunktina kasutades...

„Mida sa seni teada oled saanud?” küsis Sminke. „Kas temaga kontakti saab? Kas ta räägib?”

„Ei tea... ma arvan, et räägib... või midagi sarnast.” Oddchand surus huuled mõtlikult kokku. „Kui neil on vähemalt inimintellekt, mingi organisatsioon ja veealused linnad, nagu sa väidad, peab keel olema.”

„Mind huvitab palju rohkem, miks neist keegi varem kuulnud ei ole?” tahtis teada Jeff, kes üsna Valdemani juures seistes luurajat pilguga mõõtis.

„See on esimene reaalne tõend, mille Valdeman teile tõi,” vastas Sminke. „Mina juhtisin tähelepanu juttudele, aga jutud liiguvad džunglis alati.”

Jeff heitis tema poole pilgu ja toetus seinale, laskmata siiski luurajat silmist. „Nii et?”

Valdeman ohkas. „Ma ei tea. Kas te vähemalt Sminke ettekande olete nüüd läbi vaadanud?”

„Vähemalt mina olen,” noogutas Sminke läheduses istuv Kent. „Seega on siis tööhüpoteesiks, et Amazonase ülemjooksul on umbes viiesajakildine ala hõivatud paljunevate inimmutantide poolt, kes on alal elanud inimesed hävitanud ja praegu kiiresti oma valdusi laiendavad? Kas on mingeid fakte, mis nimetatud hüpoteesi toetavad või ümber lükkavad?”

Minut valitses vaikus, siis lausus König: „See ei ole loomulikult vaid bioloogiline või sõjaline, see on sügavalt filosoofiline ja poliitiline probleem – kui välja öelda enesestmõistetav. Samuti on enesestmõistetav, et enne ükskõik mis suunas tegutsemist peame saama rohkem infot.” Korraks siras tema kõrval baarirobot, kui ta võttis aurava tassi ja huultele tõstis. Neli inimest all oleksid võinud peaaegu tunda värske kohvi lõhna.

„Ma tahaks ka,” urises Valdeman välja nende ühise mõtte.

„Ei ole hea tava jah,” lausus Odd pisut vabandavalt ja kutsus masina enda juurde. „Aga me oleme muide terve vahepealse aja siin rabelenud.” Acacia tõmbas taas järsult hinge, sest need kaks olid ilmselt ühes ruumis ja robot, mis ühe juurest teise juurde liikudes nähtav oli, sõitis kõigest muust hoolimatult läbi.

König noogutas omaette vaevumärgatavalt. „Tuletan meile meelde, et meil ei ole eksimisruumi. Me ei varja infot ja praeguseks hetkeks teab meie leiust juba terve maailm. Caldear, mida arvutimudelid on näidanud?”

Mees Jeffi lähedal naaldus müüri/toolil tagasi ja surus oma buldogi lõua rinnale. „Te teate, et tuleviku modelleerimine on vaid tõenäosuslik, nii et seda ei saa võtta absoluutse tõena. Paraku see, mis me läbi oleme arvutanud, ei jäta meile valikuvõimalusi – lahendus nüüd või lõputu hulk lahendamatu probleeme ja ikka sama lahendus.”

„Erlend?” pöördus König järgmise mehe poole.

Too krimpsutas oma kitsast kirvenägu. „Mul oleks kange tahtmine vaadelda seda vaid militaarse operatsioonina. Vastus oleks: „Teeme ära.” Aga see on ka mu vastus su tegelikule küsimusele.”

„Jeff? Kent?”

Kent heitis lühikese pilgu kõrvalistujale ja põrnitses siis talle tuseselt vastu. „Selleks ongi eelnevalt valmis tehtud tüüpolukordade detailsed analüüsid, et me iga sellise ilmnedes ei peaks taas läbi käima valulikke ja aeganõudvat deduktsioonide jada. Kui piirivalve või vastuluure praegu midagi väidab, saab tegu olla vaid moraalselt laadi argumentidega.”

Korraga, nagu oleksid nad kokku leppinud, pöörasid õige paljud pilgud Oddchandi poole.

„Ärge siia poole vaadake,” porises too. „Ma olen küll olnud senatis kauem kui pooled teie hulgast, aga ma ei ole pidanud end sobivaks otsustama ja vastutama... Jah, ma tean, et mul on kohustus võtta vastutus...” Ta liigutas taas ebamugavust tundes üht õlga. „See on haigus ja meie oleme ravi.”

König noogutas. „Kõigepealt, kas te neli saate alla jääda?”

Valdeman, Björ ja Acacia vaatasid kõik Sminke poole, viimane aga põrnitses neile kurjalt vastu ja noogutas.

„Hea,” jätkas König. „Xailon maandab teie juures transpordi ja mõned inimesed täienduseks. Veel peaks maandama vähemalt kaks-kolm gruppi, kes teistest suundadest kahtlasele alale tungivad. On teil ettepanekuid? Erlend, valmista ette dessantoperatsioon. Jeff, alusta õhukaitseskeemide

kohandamist. Kasutage kõiki inimesi ja ressursse, mis meil on.”

„Noh, nüüd läks meil vesi perses keema, kui ma tohin momendi olukorrast vahekokkuvõtte teha,” mühatas Kent ja hajus.

„Kuhu ta siis...” porises König, vajutas üht nuppu ja mees oli tagasi.

„Oota nüüd üks hetk. Millega sa tegelema kavatsesid hakata?”

„Teavitan oma inimesi ja ajan kokku, kelle saan. Vastuluurel ei ole selles operatsioonis otsest osa, me peame vaid jälgima, et arenenud riikidest mingit väga valulikku reaktsiooni ei tule. Mis valesti on?”

„Teavitamine jookseb oma rada, nii nagu ka operatsiooni ettevalmistamine. Pane omad inimesed tööle ja võta kohe uuesti minuga ühendust – märkisid õieti, et sul pole siin olulist osa, järelikult on kahjud kõige väiksemad, kui sind ohverdada...” Ta vaatas ringi. „Odd, sa katsud sellest veel niipalju teada saada, kui võimalik? Küllap saad varsti endale hulga patsiente, kuigi rõõmustada pole siin nagu millegi üle...”

Samaaegselt tahtis Kent Valdemanilt teada, kuhu ta maanduma peaks, keegi nõutas Sminkelt andmeid, mõned tagaplaanil olnud tegelased tahtsid ka midagi teada, suuri andmefaili laeti edasi-tagasi ja kui Björ taipas Acacia side jõuga välja lülitada, oli viimane peaaegu teadvuseta.

„Mis juhtus?” vaatas Valdeman hajameelselt nende poole.

Björ kehitas õlgu: „Midagi meie sides... Ent ta hakkab juba toibuma.”

„Multitasandiline side lõi ta pea pulki täis...” lausus Sminke vaban davalt. „Olen seda näinud – kuni toimus üks vestlus, oli kõik hästi, ent kui me läbiseigi hakkasime rääkima, asetused kõik need kihid tema jaoks üksteise peale ja treenimata inimese ajab see segadusse.”

Björ saatis oma virtuaalsides kõik jutulesoovijad kuradile ja esitas TI-le päringu sarnaste juhtumite kohta, kuid Odd segas vahele ja andis talle kohe õiged juhised, kinnitades, et peale natukese peavalu tüdrukut vaevalt midagi hullemat ootab. Siiski lasi mees arsti juhatus järgi oma medilaboril vajaliku segu sünteesida ja süstis selle kaaslasele.

Rohi mõjus mõne sekundiga ja tüdruk, kelle pea ta oli oma sülle tõstnud, vaatas talle uurivalts otsa.

„Kuidas te sellega hulluks ei lähe?”

„Harjumuse asi,” ei osanud ordulane midagi targemat öelda.

„Dessandikolmik tuleb nii kahesaja sekundi pärast edelast,” teatas Sminke neile. „Läheme alla.” Ta osutas otse ühe seina äärest algavale lagedamale alale. „Lennuk maandub siia.” Ta viipas Acacia ja Björi minema ning järgnes neile, heites üle õla pahase pilgu Valdemanile, kes kuidagi sidet lõpetada ei tahtnud.

Nad olid end just sättinud ühte madalamasse lohku müüridest niipalju eemal, et need langedes mingil juhul nende peale ei satuks, kui pea kohal venisid välja tulejutid. Hetk hiljem jõudis kohale ka pidurdavate lennukite põrgulärm. Kaks neist libisesid madalalt üle pea ja ilmselt hakkasid paari kilomeetri kaugusel end ringi keerama, kolmas jäi hetkeks õhku rippuma, kukkus siis järsult peaaegu maapinnani ja lagunes laiali. Esimesel hetkel oli olnud selles raske xailonit ära tunda, kuid kui nende eelmise õhtu maandumisel oli lennuki peal olnud hiigelsuur tiib, siis nüüd oli masina all rippunud määratu konteiner kui naeruväärsuseni ülekantud rasedus. See kukkuski sealt lahti, pidurdas oma raketimootoriga ja pudenes siis osadeks, jättes lagendikule seisma juraka veoautot meenutava masina, sellal kui xailon ise – nüüd tavapärase kuju tagasi saanult – allajäävat masinat mitmeks sekundiks tulejõega kastes taas kõrgusse kerkis.

Riistapuu kerkis kohinal poole meetri kõrgusele ja libises lähemale, tema esiosa juures avaneks üks ja keegi viipas. Paari sekundiga jooksid nad sinnani, toppisid end sisse ja üks sulgus. Masin hakkas

kohe liikuma, otsides varemete vahelt teed eemale metsa.

„Erlend!” nuhatas Valdeman esimeseks, mõõtes pilguga meest, kes neid avatud ukse juures oodanud oli.

„Nojah,” muigas see oma pikka plasmapüssi ukse kõrvale hoidjasse riputades ja sinnasamasse istuma laskudes. „Ma olin xailonis ja kuigi ma peaksin praegu seal üleval rabelema, tundus mõistlik see mu tiimile jätta, kui et midagi algses plaanis muuta.”

„Sul on alati kiire reaktsioon olnud,” venis luuraja näole irvitus.

Teine noogutas. „Sellepärast ma olengi dessandikindral. Aga ma tegin ikkagi vea – ma ei hinnanud eile õhtul õigesti, *kui* tõsiseks asi läheb. Mu kohus oleks muidugi üleval tööd teha. Mu inimesed panevad siin kusagil ka niikuinii staabi püsti, eks ma pean siis millalgi sinna jõudma.”

Nad jõudsid lagedakspõlenud välja serva, masin kõikus metsikult, kui nad ületasid metsaveerele kokkukuhjunud tüvederäga ja edasi venisid nende all napid metsatee rattaroopad ning pea kohal sulgus lehestiku roheline kate, millest viltused päikesekiired hämarkuldseid sambaid välja lõikasid.

Mehed olid juba sisenedes automaatselt toolidele laskunud ja Björ püüdis kinni Acacia, kes kõheldes ringi oli vaadanud.

„Missugune aju masinal on?” Björ tõstis tüdruku sülest enda kõrvale istmele ja pöördus diskii poole. „Acacial ei ole modemit, nii et ta ei saa ise kogu aeg jälgida, missugune tee ees on.”

„Panid TI teatama? Me võiksime ise ka muidugi öelda...” mees roolis pöördus. „Ma ei taju sind, jah – mina olen Jagg, Erlendi nime sa kuulsid, see kuju seal üleval virtuaalimaski taga on Mickey ja...”

„Mina olen Pipi.” Juhi taga istuv naine, kes neid kukkumisel toetanud oli, noogutas ja naeratas.

„Björi grupiõde Akadeemiast muide. Bussil on ainult üks duširuum, *ladies first*, nii et tule ma näitan sulle, kus see on.”

Acacia vaatas enne tõusmist neist akende taga vast kümme meetrit sekundis möödaroomavat metsa, siis järgnes teisele naisele tahapoole. Oma üllatuseks avastas ta seal täiesti korraliku vannitoa. Pipi aitas tal kaitseriietust maha ajada ja toppis selle kõik mingisse masinasse.

„Ega sa neid pesta ei kavatse?” küsis tüdruk ettevaatlikult.

„Kavatsesin küll. Need ju lausa haisevad.”

„Aga kui meid rünnatakse?”

„Siis leiame sulle kiiresti midagi muud meie varustuse hulgast. Ja su omad on muide viiesaja sekiga puhtad ja kuivad.”

„Kuidas see riistapuu üldse nii vaikselt sõita saab?”

Pipi kehitas õlgu. „Me ei toetu ju ratastega maha, need vaid häda puhuks.”

„See on Ordu... veoauto? Buss? Julgesite selle siia tuua?”

„Miks mitte? Meie jaoks on kõik tehnika odav. Ja meil peaks olema paar tundi vaikset minekut. Vannituba on muidugi üks, nii et kaua muidugi mõnuleda ei saa, kutid kibelevad.”

Acacia jäi korraga naisele teravalt otsa vaatama. „Björ palus sul minu eest hoolitseda?”

„Ja Valdeman ka. Ära muretse.”

„Ei... ma. Ta ei öelnud sulle teregi... te rääkisite juba varem?”

„Aaa,” venitas Pipi taibates. „Björ teadis virtuaalikanali avanemise hetkest, et mina olen maanduvas lennukis. Siis ta leppiski meiega kokku... Sa ei vaevu ju ka uuesti tere ütleva, kui sa sammud mobiiliga vesteldes otsa inimesele, kellega parasjagu räägid?”

Acacia lõpetas hommikumantlisse mähituna rikkalikku hommiku sööki, kui tema kõrvale maandus veel üsna märg Valdeman ja vaatas meeleskohta puudutades sealsamas ennast täitvale Björile otsa. Viimane vidutas hetkeks silmi ja mühatas siis: „Oleme omaette. Räägi.”

„Sminke uputas end intensiivravi paaki ja teda aitav Pipi pidi näite vaadates peaaegu erakorralised päevad saama. Mees on omadega üsna läbi.”

Björ vajus toolil tagasi, siis kehtas õlgu ja jätkas parasjagu poolelioleva suutäie mälumist. „Meil on Kucho Huaseni oma neli tundi sõitu. Toibub ta selleks ajaks?”

„Kahtlane, kuigi ta ilmselt arvestas sellega. Riskides, et meid vahepeal ei rünnata.”

„Siis ma ei oska rohkem lisada, kui et räägiks vaikselt teistele, et Sminke tuleb igal võimalusel masinas hoida. Ja katsume nii kombineerida, et ta järgmise transpordiga üles läheb.”

„Kui ta sellega nõus on. Vaata, teiselt poolt teab ta eelseisvast ikkagi meist kõigist rohkem, kuivõrd ta tegeles teemaga juba siis, kui näiteks mina õndsas teadmatuses mune sügasin. Mul on hirmsasti tema abi vaja, kuid ma ei saa tema elu ja tervisega riskida...”

Björ mõtles süües oma minuti. „Me ei saa muud teha, kui seda arvesse võtta. Hindame olukorda siis, kui järgmine transpordivõimalus on. Kui väga vaja, vajutan ma kogemata sellele nupule, mis ta magama paneb, nii et ta alles üleval ärkab.”

Valdeman noogutas lühidalt. „Mina ka igatahes magan need tunnid, muidu pole minustki midagi asja.” Ta kadus uuesti tahapoole.

Björ ohkas ja tõusis. „Kuidas sina end tunned? Targem oleks sulle meie varustusest üht-teist otsida ja me Pipiga peaksime sulle õpetama, kuidas sellega ringi käia.”

„Mu enda varustus pidi ju ka kuiv ja korras olema?”

„Nojah...” Björ otsis sõnu.

„Rämps niikuinii, eks ole?” tüdruk ei paistnud seda eriti südamesse võtvat. „Ja kas sa ise ei oska, et Pipit on vaja? Ta oli vist Sminke juures?”

Björ otsis uuesti sõnu. „Ma arvasin, et võib-olla tunned sa end mugavamalt, kui see on teine naine, kes sind õpetab?”

Acacia puhkes naerma. „Ma ei ole mitte nunnakloostri pärit.” Ta tõusis ja ajas hommikumantli maha, kuid Björ pani tähele, et seda tehes heitis ta ikkagi pilgu eespool istuvatele meestele, kes seljaga nende poole olid. *Mis oleks, kui paluks neil kõigil korraga pöörduda ja plaksutada? Ei, lõpp õelusele – hinda, et see vaatepilt on vaid sulle...* „Lähme siis.”

Björ kulutas järgmise pooltunni tüdrukule sobivate asjade otsimiseks ja igasuguse tehnika tööpõhimõtete selgitamiseks. Acacia õppis ruttu, kuid mitu korda pidi mees hämmastusega peatuma, avastades et teine pole kuulnudki paljudest elementaarsetest asjadest.

See juhtus siis, kui ta – veendununa, et tüdruk mingilgi määral talle antud koliga hakkama saab – näitas talle kätte ühe neist nappidest kaks korda kaks meetrit kajutitest, mille kogu pinna võttis enda alla voodi, ja soovitas lahinguskafandri taas maha ajada ning magama minna. Acacia asus seda tegema, Björ astus ka enda omast välja ja pöördus, et ronida teise samasugusesse magama, ning avastas siis üle õla vaadates, et tüdruk nutab. Ta peatus segaduses ja, oskamata õieti midagi peale hakata, sirutas kõhklemisi käed ning tõmbas teise enda vastu. Ta silitas ettevaatlikult Acacia tumedaid juukseid ja selga, püüdes ära arvata, mis õieti juhtus.

„Ära jäta mind,” pomises tüdruk.

„Ei, ma ei jäta sind. Ära karda, rumaluke...” Björ lausus neid sõnu pooleldi automaatselt, olles vaid kuulnud, et nii öeldakse ja ise samal ajal püüdes ära arvata, kuidas tüdrukult teada saada, mis ta

tasakaalust välja viis. Kui ta püüdis end ettevaatlikult vabastada, haaras tüdruk temast hoopis tugevamini kinni.

„Palun võta mind enda juurde, hoia mind natuke aega,“ lausus Acacia vaikselt, nagu mehe rinnale peidetud. Kuna see tundus konkreetne ja ehk asjale kasuks tulev tegevus olevat, otsustas Björ nii tehagi – ta tõmbas tüdruku sinna voodile pikali, lasi ukse sulguda ja muutis valguse hämaraks. Tüdruk ta embuses nuuksatas veel iga natukese aja järel, kuid hingas ühtlaselt ja vaikselt. Varustuse oli ta ju maha ajanud ja mees tundis temast õhkuvat kuumust ja kaenlaauku peidetud näol ikka veel voolavaid pisaraid. Ta jõudis just mõtlema hakata, et situatsioon näeb välja üsna kahemõtteline, kui sai aru, et tegelikult see nii ei ole. Et viis, kuidas Acacia talle kaissu oli pugenud, oli selgelt erootiline ja tüdruk üritab teda oma kümnel vaiksel naiselikul viisil liikuma saada. Nüüd alles taipas mees, et ta on üsna ürglihtsal viisil lõksu püütud ja viisakat taandumisteed enam ei olegi. Ta mõtles lõbustatult, kas ta peaks veel kuidagi midagi seletada üritama, tegelikult alustaski sellega, kuid too leige üritus lõppes hoopis vastupidiselt – kui ta tüdruku näo enda poole pööras, surus see oma huuled ta suule, enne kui ta poolt sõnagi öeldud sai. Ka kõiges järgnevas oli initsiatiiv selgelt samal poolel, Björ jõudis vaid paar korda käed üle ta selja ja tuharate libistada, kui tüdruk ta selili lükkas. Hetkeks riivasid huuled ta peenist ja järgmiseks laskus ta puusadele tüdruku raskus. Acacia oli väga märg ja väga valmis, ta liikus kui ratsutaks tulekahju eest ja mees kviteeris, et ilmselt jääb tal elulõpuni mõistatada, jõudis ta tõesti ka ise või ainult teeskles, kuivõrd selline tegevus arusaadavalt suhteliselt ruttu otsa sai...

„Kas sa magad?“ küsis Acacia pea kuulmatul sosinal, kui nende mõlema hingamine juba tükk aega tagasi rahunenud oli.

„Ei... aga sa maga. See keldris betoonil tukutud öö ei lähe ühelgi juhul täie eest kirja.“

„Miks sa ise ei maga?“

„Pole und.“

„Minul ka mitte... Ma... ega sa minu peale pahane ei ole?“

Björ turtsatas. „Ei tea miks?“

Tüdruk vaikis päris tükk aega. „Minul on siin sinu juures hea, aga kui sa tahad midagi mõistlikumat teha...“

„Mul on ka siin sinuga hea.“ Tegelikult oli ta kasutanud aega, et lõpuks ometi Sminke vahepeal kuulsaks saanud memorandum läbi lugeda...

Tüdruk võppus tasakesi ja kui Björ teda silitama pöördus, arvates, et ta on uuesti nutma hakanud, avastas ta teise hoopis hääletult naermas.

„Mis nüüd?“ küsis ta lõbusa huviga.

„Nii naljakas – laman siin sinuga... nagu sõda ei olekski... ei oleks Vesikatku, politseid ja narkokuningaid...“ Ta hääal vakatas. „Ma olen siit ära tahtnud niikaua kui ma mäletan. Tead, ma lugesin kunagi ühte raamatut... keegi venelane kirjutas selle üle kaheksa aasta tagasi ja see oli tüdrukust, kellesse armub üks kapten ja viib ta armetust rannaküllast minema. Punaste purjedega laeval. Tead, meie aknast paistis õige nurga all natuke Vari Mazet – üks pisike paisjärve... õigemini sopalomp, mida pole igal kaardilgi – ja ma istusin ja vahtisin õlist vett läbi kriimulise plastiku ja ootasin... noh, alguses ootasin laeva, aga kuidas see sinna järvele saama oleks pidanud? Hiljem unistus ajakohastus ja ma kujut lesin, et kosmostest laskub xailon. Punasel leegil. Palju hiljem...“ Ta jäi poolelt sõnalt vait, kuid Björ lõpetas mõttes lause tema eest, sest oli ilmne, mida ta öelda oli tahtnud – et tuleb ise minna ja kõike mängu pannes haarata esimesest juhusest...

„Räägi endast,“ ütles ta selle asemel.

„Mida?”

„Kõike... sa ju alustasid kriimulise klaasi ja suure unistusega.”

Tüdruk pugises tasakesi. „Alusta algusest, ja kui lõppu jõuad, jäta järele... Kui sa tõepoolest kuulata tahad...” Ta sättis end mugavamasse asendisse.

*

„Mida mul mu lapsepõlvest õieti mäletada ongi? Ma mõtlen midagi sellist, mis sinusugusele huvi võiks pakkuda? Selline rohtunud tänav, mida asfalteeriti viimati eelmisel sajandil, ja mõlemal pool seismas rivi haagissuvilaid. Mulle meeldis unistada, kuidas ühel päeval kõik siinsed elanikud tuleksid autodega, haagiksid oma elamud taha ja kogu see tolmune ja haisev tänav jääks tühjaks, ja me sõidaksime muudkui edasi ja edasi ja tee ääres oleksid sellised orud ja põllud – puhtad ja rohelised – ja kui tuleb tühjem koht, siis keegi naabritest viipaks ja pargiks sinna ja me teised sõidaksime edasi, teades, et me teda enam iialgi ei näe, ja me mõtleksime sellepärast temast isegi hästi. Ja siis leiaksime meie metsalagendiku, mis meile kõigile meeldib ja ema ja isa naerataksid teineteisele otsa vaadates ja me keeraksime sinna ja karavan mööduks meist ja kaoks igaveseks mööda teed edasi ja me elaksime seal puhtal lagendikul, supleksime ojas ja... ah mis... vabandust.” Tüdruk punastas.

„Räägi edasi palun,” lausus Björ pehmelt.

Acacia noogutas kiiresti ja niheles pisut asendit muutes. „Muidugi ei sõitnud me iialgi kuhugi. Ma ei usu, et ükski neist kunagi liikuma mõeldud majadest tegelikult liikuda suutis. Paljudel olid telliskivid toeks nurkade alla säititud ja kellel veel rattad moepärast järgi olid, olid need tihti teljeni mulda vajunud.

St. Virgosse ei tulnud pered nädalalõppu veetma. Need enamasti kõlbmatuks tunnistatud või igal juhul väga odavalt ostetud vanad haagissuvilad olid jõudnud oma tee lõppu. Ent kunagi olid need olnud otstarbekad liikuvad majad, ja sellisena ka sinna igaveseks paigale panduna mitu klassi kõrgemad vineerist ja plekist kokkulöödud hurtsiku test linnatagusel tühermaal, kus elas tõeline rämp. Tollal ma imestasin, kui palju neid oli. Alles palju hiljem sain aru, et kusagil Põhja-Ameerikas inimesed tõesti kasutasid neid vaid puhkuse veetmiseks... kuigi muidugi ka seal osa inimesi elab nendes. Et neid on toodetud poolteist sajandit ja mõned elamised meie külas on viiskümmend aastat vanad... ja et inimesed põhjas müüvad oma vanad heameelega lõunasse, sest prügimäele vedamise eest tuleb lisaks maksta. Igatahes sai neid meiepool soojas väga edukalt elamiseks kasutada. Mõned neist olid kunagi olnud väga uhked, nelja toaga, mõni oli muidugi vaid köök, kaks vastastikku asetsevat diivanit elutoaks ja magamisnarid selle kohal. Ma mõtlesin kaua aega, et vaid valitsus ja sõjavägi ehitavad maju, et inimesed elavadki sellistes... kusagil tehastes kokku pandavates odavates kastides. Oli ju Riberalta – ainuke linn, mida teinekord nägin – peamiselt vaid kolme-neljakorruseliseks üksteise otsa laotud konteinertubade mass.

Ma ei saanud kunagi õieti aru, millest me kõik üldse elasime. Ei, ma ei esitanud kunagi küsimust, *miks* me üldse elasime. Minu isa oli kunagi õppinud veepuhastusseadmeid ja ema rääkis kogu aeg, et kohe-kohe kolime me sealt Püha Neitsi linnast ära tõelisse linna. Onu Clio hakkas selle jutu peale alati mürinal naerma ja lõõpis, et kolmas õde peab ikka igas peres nii pöörane olema, et traditsioone rikub. Hiljem hakkasin ma vahet tegema, et onu Clio polnud meie onu, vaid kõigest tädimees. Nende vanem õde Maria elas Terpeches, täpselt samasuguses linnakeses meist viiskümmend kilomeetrit Brazili poole, aga tädi Esther Clioga elasid meist vaid pool kilomeetrit eemal jõe pool ja nad käisid meil pea iga päev külas ja ema ning Esther kasutasid iga võimalust mu isa taga rääkida. Omal viisil ta tõesti murdis traditsiooni – ema pere oli seitsmendat põlve töötud. Onu Clio oli selles mõttes täiesti sobiv valik – ta polnud elus tundigi ausat tööd teinud. Enamasti ta tinistas kitarril või mängis kaarte. Ta oli ka päris palju lugenud. Mõnikord tuli tal mõni pöörane idee ja ta asus

tegutsema. Mõnikord suutis ta isegi mõne teise kaasa haarata ja vähemalt üks kord tundus tal äri vedu võtvat. Aga siis tuli kohtutäitur ja onu Clio pidi trahvi maksma. Muidugi ei maksnud ta midagi, asi lõppes tema jaoks vaid pisukese parandusliku tööga, milleks oli... aga see on pikk lugu.”

Acacia vaatas vabandavalt Björi poole, kuid nähes, et mees huvitatult kulme kergitab, jätkas: „Üks munitsipaalametnik oli kuidagi ta kauge sugulane ja nii lõppesid paranduslikud tööd tema jaoks sellega, et ta istus määratud päevad linnavalitsuses ja mängis tolle sugulasega kaarte. Äri aga... vaata, ta pidas äärmiseks ebaõigluseks, et kui ta midagi teenib, tuleb selle pealt ka makse maksta. Isegi isa julges vaid väga purjus olles välja öelda, et nad kõik elavad kellegi teise armust.

Isa ise aga... ema rääkis kogu aeg, et me kolime kohe linna ja hakkame elama suuremas majas, kus on automaatika, konditsioneeritud õhk ja... ja kui see aeg tuli, kolis isa tõepoolest linna, kuid võttis enda juurde hoopis naabri-Isabella. Tüdruk oli siis just seitseteist saanud. Ta oli vähemasti nii tark, et sõitis kaugele itta, Curitibasse. Ma ei ole teda kunagi rohkem näinud. Ema sai kusagilt isegi ta telefoninumbri, helistas talle ühel õhtul ja sõimas. Peale seda kutsus number lõputult, isa ei olnud enam kunagi kodus. Emal õnnestus teda veel korra Ariquemesist helistades sõimata – isa ei saanud ju kogu maad blokeerida.” Tüdruk naeris kurvalt. „Igatahes tuli ka Maria õige mitu korda külla ja nad kõik sarjasid ja sajatasid mehi. Clio istus kõrval, vaikis ja jõi. Nad ei jätnud teda rahule, aasisid, et ta on lihtsalt kade. Onu naeratas hädiselt, kuid seekord oli õekestel vist oma õelal moel õigus. Ema rääkis aastaid peale seda, mis hirmsad asjad isaga kohe-kohe juhtuvad ja kuidas ta siis roomates koju tuleb ja põhiline probleem tundus olevat, kas talle ikka andestada või mitte. Et loomulikult tuleks ta kui koer minema kihutada, kuid lõpuks said ikkagi võitu leebemad toonid ja... ma olin kolmteist ja ema kolmkümmend, kui ma sain aru, et ta elu on läbi. Ära raisatud. Et ta on vana naine ja edasi ei tule tema jaoks enam midagi. Lihtsalt mitte midagi. Kõige hullem oli see, et peale isa äraminekut ma kuidagi... lahustusin tema jaoks ära. Ta näis ka minust järjest rohkem läbi vaatavat. Nojah, minu arust oli ta lihtsalt rumal, ja ega ma ei osanud... Igatahes jättis ta nii minu kui majapidamise hooletusse ja kõndis ainult päevad läbi ahastades toast tuppa.

Siis ma hakkasingi metsas hulkuma. Mind võeti kohalikku jõuku, Guerrada hulka. See läks kuidagi väga lihtsalt, aga ma sain aru, et meeldisin pealikule. Pedro... Pedro Mondeo oli ta nimi... siis ta oli seitseteist. Naljakas – nad vajasisid mind, kutsusid Kooliplikaks – neist mitte keegi ei osanud korralikult lugeda ega kirjutada, niipalju aga oli isa ikka teinud, et kupatas mu järjekindlalt kooli ja ma avastasin hämmastusega, et olen enamikust palju enam haridust saanud.

Siis saabus päev, kui meist emaga said vaenlased. See oli üleaedne Garcia. Mees oli... mis ta oli siis? Kahekümne viie ringis ehk. Ma olin vist alles mingi üksteist-kaksteist, kui ta võttis kombeks mulle naeratada ja mind igalt poolt patsutada ja ema vaid külma kummardusega riivata, kui see tänavale tuli ja meid pika pilguga mõõdis. Ma muidugi teadsin algusest peale, mida Garcia minust tahab. Mina teda ei tahtnud, ent flirtisin temaga ometi ja nii kestis see aastaid. Lugu lõppes aga sellega, et ta vägistas mu ühel õhtul linna taga tühermaal. Eks ta oli ka joonud ja pilves, ent ma arvasin, et ta teab, et ma Guerrada hulka kuulun ja ei julge midagi teha, kuid... ta lõi mind ja tegi mulle haiget, sest ta ei hoolinud üldse. Olin vihane ja läksin Pedro juurde. Ma ei olnud just tema armuke, kuigi olime mitu korda maganud... aga noh, selleks ajaks olin ma peaaegu kõigi paremate kuttidega. Igatahes võtsid poisid Garcia järgmisel õhtul kinni ja peksid ta surnuks. See ei olnud kauba sees, kuid nad läksid liiale ja... nii see käis. Politsei sorkis ringi ja nad said tõe teada vist esimese poole tunniga... aga uurimist küll ei tulnud. Vaata, esiteks ei julgenud politsei Guerradat puudutada, kui nad just liiale ei läinud, teisalt aga... Ma ei tea, palju sa tead meie traditsioonidest? Eks nad arvasid, et tegu oli õige? Igatahes ei minult ega teistelt jõuguliikmetelt isegi ei küsitud midagi, kuid oma tänava inimestele olin ma kui kärnane koer. Minuga isegi ei räägitud enam. Emaga hakati taas rääkima, sest ta oli nii alandlik ja siis teadsid juba kõik, kui halvasti me läbi saame. Siis kohtasin Sanzest... ja varsti ei olnud mul koju enam mingit asja.”

Vähem võrdsed vennad

„Ma olen lõksus,” mõtles Harri ja püüdis lõuapärasid kokku surudes endas vaigistada jõuetut viha, et mitte kustutada viimast lootusekübet mingis tobedas purskes. Kui ta märatsema kukuks, paneks keegi ta lihtsalt raudu, kui ta teeskleks haiget, veaks Helcia ta ikkagi kraedpidi helikopterist minema ning ei usuks teda mingil juhul. Või kui ka usuks, peaks seda närvireaktsiooniks ja tema puhul tähendaks see, et edaspidi ei saa ta naise puhul arvestada enam mingi hapra tööalase partnerlusega, vaid teda koheldaks nagu saasta... kuigi mees ei suutnud eriti ette kujutada, kuidas suhtumine praegusest veel halvem võiks olla. See oli olnud vaevalt mõned tunnid tagasi, kui naine tema lepingu paberkoopiat ta nina ees lehvitates teatas talle, et ta kas astub siit kopteri uksest sisse ja tuleb nendega kaasa oma tööd tegema – milleks ta täiesti vabataht likult oli nõusoleku andnud – või ta viiakse vahi all Ühendriikidesse tagasi, kus teda ootab kohtuprotsess. Polnud isegi vaja lisada, et kohtuprotsess oma tööandjaga tähendaks kindlat kaotust, täielikku laostumist ja igasuguse tuleviku puudumist, sest tööandja vastu ebalojaalsust ülesnäidanud töötajat ei taha isegi mitte McDonalds enam tööle võtta.

Paratamatult leidis mees end kibeda irooniaga meenutamas päeva, kui ta esimest korda Helciaga kohtus. Või õigemini kohtas ta kõigepealt Laurat, pööramata naisele mingit tähelepanu ja omamata vähimatki ebameeldivat eelaimust osa suhtes, mida olevus tema elus mängima hakkab. Just „olevus”, sest kuigi ta kõnetas teist püüdliku viisakusega kui „miss Laurat”, polnud ta mõtetes tegemist isegi inimsoo hulka kuuluva isendiga. Tollal, kolm aastat tagasi oli naine kindlasti alla 20-ne, kriipsuks kokkusurutud veretute huulte, ilmselt kirurgiliselt paisutatud helesiniste silmade ja afropatsidesse punutud plaatinablondi soenguga, mis kuidagimoodi prügikäitlusliini läbinud parukat meenutas. Tookord tuli ta kusagilt tagantpoolt läbi AntroGen Inc.-i harudirektori hiigelsuure ja sopilise ooteruumi, katkestas poolelt sõnalt ta vestluse ühega seal istuvatest soliidsetest sekretäridest ja kähvas: „Harri Malvoeur? Direktor ootab teid.” Justnimelt kähvas, heitmata ainsatki pilku nõrdimust allasuruvale keskealisele daamile, ja sellise viiepega suunatakse koera kohale. Mees lasi pilgu temast üle ja seda tõstes leidis end vaatamas vihast hõõguvatesse silmadesse. Hetke ta lausa ootas röögatust „fucking masculine pig” ja et talle pikemata ust näidatakse, kuid ilmselt ei oleks direktor seedinud sedalaadi põhjendust intervjuu ärajäämise kohta. Astudes sisse tema ees avanevatest kolme meetri kõrgustest kahe poolega ustest oli ta naise juba unustanud. Kaks sajandit edukat naisõiguslust oli sellistes äraspidisustes oma loogilise lõpuni jõudnud. Mees ei tohtinud neid isegi vaadata kui naisi, kuigi üle ühe pilgu üks normaalne isane taoliste eriti ei pühendanudki. Naine kandis pikka torujat kinnise kaelusega kleiti, ta oli vast meeter seitsekümmend pikk ja silma järgi nii 45 kilo raske. Ta keha oli nurgeline pulk, millest üleval ulatus välja kaks kõrt ja mis toetus kahele mõhklikule kepile; ning kui see kõik siiski mõnes perverdis mingit veetlust esile kutsus, tasus vaid korraks vaadata ta silmi...

Direktor, Helcia Namibe oli sellesama loogilise lõpu teine manifesatsioon. Naine oli oma meeter üheksakümmend pikk, treenitud ja hoolitsetud. Ta oli rietatud moodi järgivasse ja ilmselt kallisse tumedasse ülikonda ning ta kindlasti teadvustas endale, et tegemist on modifi katsiooniga sajandeid kasutuselolevast mudelist, mida omal ajal muidugi vaid mehed kandsid. Ta tumedad juuksed olid lühikeseks lõigatud ja tema tõmmult näolt võis hea tahtmise juures leida jooni kõigist inimrühmadest, kes moodustasid ameerika rahva.

„Doktor Harri Malvoeur. Meeldiv teiega tutvuda.” Ta ei vaevunud end oma toolis liigutama, viipas vaid ühele mugavale nahksele tugitoolile, kui mees pahkluni vaipa vajudes lähemale astus. „Meie personalitöötajad on teiega kontakti võtnud ja ma olen lugenud kokkuvõtet teie saavutustest ja senisest teenistuskäigust,” jätkas ta, ootamata ära kuni mees istub. „Ma olen mõningaid teie töid isegi lugenud. Te tundute meile sobivat... kui me loomulikult tingimuste osas kokkuleppele jõuame. Mis põhjusel te uut tööd otsite?”

„Antropoloogia on teadus, mida ei saa lõpmatuseni kabinetivaikuses arendada. Instituudil ei ole aga vahendeid ekspeditsioonide korraldamiseks. Kuna ma praeguse hetkeni ei oma vähimatki aimu, millised on teie kompanii huvid Lõuna-Ameerikas, ei oska ma muidugi öelda, kuipalju teie poolt pakutav töö võimaldaks mul ka mu erialast tööd jätkata, kuid ma oletan, et kuna te otsite antropoloogi, jääb töö siiski eriala piiresse.”

„Kindlasti jääb, kuid kui te meie juures tööle asute, kirjutate te kindlasti alla ka konfidentsiaalsusleppetele. Kindlasti ei luba me suurt osa, praktiliselt kogu teie edasise tööga seotud andmestikku mitte mingil viisil avaldatavates materjalides kasutada.”

„Ma tean seda, kuid ei näe selles erilist takistust. Vaadake, minu teoreetiliste uuringute eesmärk erineb oluliselt äriettevõtte praktilistest huvidest...”

„Te ei saa ikka veel aru – ilmselt te ei lugenud konfidentsiaalsuslepet põhjalikult. Kui te otsustate meiega koos töötama hakata, saate enda käsutusse väga tundlikke materjale. Me reserveerime endale õiguse eeltsenseerida teie poolt avaldatavaid materjale järgneva kaheksakümne aasta jooksul.”

Ta oli lugenud. Ta teadis, et müüb end AntroGenile tükis naha ja karvadega maha, et digiallkirja nupule vajutades võiks ta kohe ka kolm tilka verd ära anda, kui vaid masinal vastav sisend oleks. Peale seda oli tal veel üks võimalus taganeda – siis, kui ta sai teada, mida temast üldse tahetakse; konfidentsiaalsuslepe jääks kehtima, kuid kui töö oleks talle olnud täiesti vastuvõtmatu, oleksid nad tal minna lasknud, andes endale aru, et vastutahtmist tehtaval tulemusi ei ole. Aga nii tema kui AntroGeni personaliosakond teadsid, et ta ei ütle ära ka siis, kui talle doktor Josef Mengele asetäitja kohta pakutaks. Pakutav palk oli pea kaks korda suurem senisest, töö pidi aga olema väljaspool Ühendriike ning mingi kavala nõksuga pidi ta saama poole palgast „kohalikule” arvele. Ta oli just lahutanud, naine oli talt võtnud kõik, kaasa arvatud õiguse lapsi külastada, ja tema sissetulekust pidi kaks kolmandikku järgneva kaheksakümne aasta jooksul minema tema endisele perele. Ühendriikide kohtu- ja maksusüsteemi pikk käsi aga nähtavasti ei ulatunud Brasiilias tegutseva kompanii „esinduskuludeni”...

Paljunevad inimmutandid oli määratult parem ja huvitavam, kui ta lootnud oli.

Kuni selle hetkeni, kui nad kusagilt sisse tungisid ja enamik Amazo nase ülemjooksul paikneva uurimislabori M meeskonnast hukkus. Ainult 2 kopterit suutis õhku tõusta ja tema oli üks neist seitsmest õnnelikust, kes elusalt Ühendriikide Trinidadi konsulaadi õuele jõudsid.

Ainult et veerand tunniga oli ta aru saanud, et end õnnelikuks pidada oli enneaegne. Arst võttis ta esimesena ette, isegi haavatud pidid ootama. Kui ta protesti avaldas, teataski konsulaadi sekretär kuivalt, et Helcia Namibe ootab teda. Ta kooriti mõttekiirusel paljaks ja vaadati üle, siis paluti tal end korda teha, rõhutades eriliselt, et ta kiirustaks. Ta oli duši all käinud, jalalt jalale tammuv sekretär selja taga, tõmmanud uhiuue kaitseriietuse all kantava kombinesooni selga, imestades pisut selle valiku üle, pistnud jalga mingid lapsiku väljanägemisega tuhvlid, ja siis oli ta lükatud akendeta ruumi, kus teda ootasid Helcia, Laura ja George Clinton. Nüüdseks Harri muidugi teadis, et Laura oli Helcia konkubiin, ja kuigi nende ainsalt põgusal kohtumisel polnud naine end tutvustanud, oli mees ta kaaslaste juttude ning kompanii personalifailide abil paika pannud; Laura oli ametlikult mingi segase staatusega PR-tegelane.

Harri tundis põgusalt ka George Clintonit, konsulaadi atašeed, ja ei olnud üldse üllatunud, saades teada, et mees hoopis CIA heaks töötab. George oli sale neeger. Ta oli millalgi lasknud oma nahka pleegitada, sest pärast seda, kui eelmise sajandi algupoole oma etnilisest grupist inimesega abiellumist peaaegu et rassistliku aktina käsitleti, oli puhaste tõutunnustega inimene Ühendriikides midagi ebasüüdsat. Ja muidugi oli ta bi ning näitas igal võimalikul viisil välja oma põlgust Harri suhtes, kes küll üsna pruun oli, kuid muidu ikkagi põlastusväärset heteroseksuaalset valget meest esindas. Ja nad olid rääkinud asjadest, mis toimuvat hoopis ebameeldivas valguses näitasid. Talle

vaevalt noogutati, Helcia teatas lühidalt, et George on CIA agent, ja nad jätkasid poolleliolevat vestlust:

„Mutantide areaal on kiiresti laienenud. Me ootasime rünnakut, kuid mitte nii ruttu,“ venitas Helcia. Kõik kolm olid riietatud lapilistesse kaitseriietesse ning ka rasked soomusvestid ja kiivrid vedelesid toas oma aega oodates. Naine oli end laial diivanil poollamaskile lasknud, istus harkisjalu ja jõi purgist õlut. „Ma ei usu, et meil tekib raskusi territooriumi puhastamise ja perimeetri taastamisega.“

„Kuidas rünnak toimus?“ küsis George.

Helcia kehtas õlgu. „Nad murdsid sisse kusagilt veealustest võredest. Satelliidiside kaudu saadud logid kinnitavad intsidendis osalenute tunnistusi, et häire küll anti, kuid edasine toimus liiga kiiresti.“

„Kas ma saan õigesti aru, et rünnaku fakt kui selline teid ei üllata?“ küsis Harri. Helcia ja George ignoreerisid teda, nii nagu nad kogu aeg ignoreerisid ka Laura olemasolu.

„Kas kompaniil ei teki probleeme niipaljude töölepingute ootamatu lõppemisega?“ küsis agent ja Harri teadvustas, et ta isegi oli automaatselt omaks võtnud selle korrektsust taotleva ebaisikulise kõnepruugi.

Helcia kehtas taas õlgu. „Niipalju kui mina aru saan, ei ole CIA kontaktid objektidega oluliselt teist moodi lõppenud. Ilmselt on ka teil sama probleem.“

George noogutas vastu tahtmist. „Seitseteist inimest. Ma ei tea, mis on valesti, ma ei tea, mis vigu nad tegid, kuidas käitusid, kuid kindlasti võib teha järelduse, et objektid ei soovi kontakti ja nende võimekus oma arvamuse juurde jääda on viimasel ajal märkimisväärselt kasvanud. Nii et kahjuks ei ole meil AntroGeni andmetest mitte mingit kasu olnud.“

Nüüd vaatasid nad mõlemad Harri poole.

„Minule ei ole sellist probleemi esitatud,“ tõmbus mees turri. „Ma olen uurinud nende harjumusi ja eluviisi nende nappide andmete põhjal, mis minuni on jõudnud. Mul puudus tänaseni ettekujutus mutantide leviala mõõtmetest ja... nende käitumisest inimeste suhtes. Niisamuti ei ole minu käsutuses infot teiste laboris viibinud uurimisgruppide tulemuste kohta.“

George vaatas arvustavalt naisele otsa ja see kehtas kolmandat korda õlgu: „Me ei pidanud vajalikuks töötajate kurssiviimist erinevate, tihti vastukäivate seisukohtade ja spekulatsioonidega. Ohutuskalaatlustel ei omanud labor M seetõttu ka ühtki otsest kontakti uuritava materjaliga. Nii nagu CIA lahkelt lubas – lähtuvalt muuhulgas ka teie eelarvest tulenevatest kalaatlustest – AntroGeni tegelema mutatsioonide teadusliku aspektiga, kohustab kokkulepe meid selgesõnaliselt hoiduma seisukohta võtmast uuritava teaduslikest ja majanduslikest huvidest väljajäävate aspektide suhtes.“

„Ma ei räägi siin teie firma seisundist, mis võib formaaljuriidiliselt korrektne olla, küll aga annab kindlasti alust igasugusteks spekulatsioonideks teie motiivide eetilise suhtes...“ venitas agent arupidavalt oma sõrmeküüsi uurides.

„Kas sa ähvardad mind?“ Diivanil vedeleva suurt kasvu naise toon oli korraga külm ja ülbe. „Need olid sinu kuradi katsed... Sa lubasid meid siia alles pärast seda, kui su enda katsed kolm aastat tagasi fiaskoga lõppesid, katseobjektid baasi hävitasid ja minema jooksid.“

„Ühest kohast. Ära hinda end üle,“ tõmbus mees tagasi. „Tõsi, me oleme teilt saanud väärtuslikku materjali mutantide käitumise kohta, kuid me teadsime juba enne piisavalt praktiliseks toimetulemiseks objektidega.“

„Kahtlen,“ asus naine rünnakule. „Te ei teadnud olendite psühho loogiast ja füsioloogiast tegelikult mitte midagi...“

„Me ei tea nüüdki.”

„Kas te olete neid püüdnud ja hoiate kusagil... mujal? Ühendriikides?” küsis Harri külma tundes. Temast ei tehtud taas väljagi.

„Nii et võib-olla me keskenduksime praktilistele aspektidele? Meie labori töö tuleb kiiremas korras taastada. Ma leian uued inimesed ja me suudame tagada senise meeskonna koostöövalmiduse. Ma oleksin vaid väga tänulik, kui vähemalt seni, kuni AntroGeni turvateenistus siia oma meeskonna saadab, aitaksid sinu inimesed labori turvalisuse tagada.”

„Asi ei ole enam selles,” raputas George pead. „Ja muide, sa unustad, et süütuid antropoloogilisi vaatlusi viib läbi AntroGen, eraettevõtte, kelle huvides ei tohi kasutada Ühendriikide diplomaatiliste esinduste kaitseks mõeldud jõude; ning CIA ei ole mitte kunagi Brasiilias tegutsenud.”

„Sa tead sama hästi kui mina, et...”

„Asi ei ole isegi mitte selles. Me saame hakkama Brasiilia riigiga... Ma näitan sulle üht salvestust, mis tehti vaevalt 20 minutit tagasi...” Ta vaatas esimest korda Harri ja Laura poole. „Kas sa vastutad nende inimeste eest?”

„Jah,” raius Helcia kuivalt.

George lülitas sisse videoprojektori. Kujutis oli veidra nurga all, ilmselt kusagilt laearmatuuriist võetud, kuid selge ja terav, ning hääl suurepärase.

Harri tundis Brasiilia armee mundreid piisavalt hästi mõistmaks, et neile näidatakse armee juhtkonna nõupidamist. Ta oleks eelistanud seda mitte näha, sest asjad pidid olema väga hullud, kui sellise väärtusega luureandmetega nii hoolimatult ümber käidi. Ta mõistis ka hispaania keelt kesk misest tunduvalt paremini – keeleõpe kaheteist aasta kohustusliku hari duse osana ei pane seda veel oskama – nii et ükski nüanss tema jaoks kaduma ei läinud.

Videol kummardus pool tosinat ohvitseri lauda katva kaardi kohale ja ühe noorema aruanne jätkus agendi valitud kohast:

„...viimastel tundidel on aga olnud täielik hullumaja,” lausus ohvitser pisut vabamas stiilis ja tõmbus kohe pingule, tabades ühe kindralipagunitega hallipäise tegelase terava pilgu. Ta jätkas kuivalt, hoides end peaaegu valveseisangus. „Nagu major Alvares oma lühikeses kokkuvõttes mainib, on tegemist kindlasti Kosmosepiraatidega. Me suudame suhteliselt hästi jälgida ameeriklaste transpordet ja vaatamata sellele, et nende hulgas on teadaolevalt kaks CIA esindajat, on enamik... hm, ütleksin – tavalised teadlased. Ehk veelkord korrates – neil on kindlasti ka oma salajane missioon, ent seni on kõik nende tegevused olnud kokkulepitud piirides. Eile toimus aga järjekordne kosmosesõiduki maandumine, mille käigus, nagu te kõik teate, rikuti Monteci sond ja Shirige saatis välja surmapilve. Piraatidel õnnestus siiski startida ja orbiidile, nende... territooriumile pole me võimelised neid jälitama. Ilmselt jäid residendid maha, sest täna hommikul” – ta osutas numbritele kaardil ja siis seinal, kus oli kirjas täpne maandumisaeg ja koordinaadid – „toimus järjekordne maandumine. Laskumata üksikasjadesse – täna on toimunud veel vähemalt neli maandumist. Kui me võime oletada, et esimene maandumine oli seotud nende luuraja – keda meie andmetel kutsutakse Valdemaniks – pealevõtmisega ning geoluure oli pigem tegevuste ühildamine, et minimeerida maandumiste arvu, ja teine maandumine oli seotud mahajäänute pealevõtmisega (me ilmselt segasime neid), siis hilisemate vajadustest me aru ei saa...” Mees niisutas huuli, olles rääkinud püüdliselt, aeg-ajalt kergelt takerdudes, pilk vilamas oma kõrgema auastmega kolleegide vahel.

„Selliseid operatsioone on ju varem ka esinenud? Ma mõtlen maandumiste arvu? Ja seni ei ole need olnud väga otseselt seotud vahelesegamisega meie asjadesse?” Rääkija oli väga tõmmu, rebasenäoga viiekümneaastane mees.

„Armee ei tea, kuidas ja mida luure kuulaste tegemistega ette võtab,” mõrises hallipäine kindral vastu. „Siin on aga põhimõtteline vahe – viimased maandumised on toimunud... ütleksin mitte peidetult, hajutatult, ehk siis kui võimalik, vaid neil on praegu tekkinud mingi hädava jadas lennata. See pole enam ärritav torkimine, millega meil on tulnud leppida tolle üleval keerleva jõugu puhul. See on väljakuulutamata sõda. Nende satelliidid tulevad väga madalale, peaaegu riivavad atmosfääri ülakihte. Tulevad terved eskaadrid, mis suruvad tulelöökidega maha igasuguse vastutegevuse. Viimati toimus maandumine Rio Madeira lual, Porto Velho eeslinnade vahetus läheduses.” Kindral viipas nooremale tegelasele, kes vastava koha kaardil heledamaks muutis. „Osales kuuskümmend kaks erinevat lennukit, arvestamata satelliite. Maandus vähemalt seitse, millest igäühelst väljus mingi tankist suurem seade, mis sukeldus jõkke.”

„Kus nad nüüd on?” küsis keegi tagapoololijatest – ebamäärase, pisut indiaaniverd reetva kandilise näoga valge keskealine mees.

„See oleks nüüd ehk just laevastiku asi välja uurida,” silus rebase näoga luuraja oma pikki pigimusti sorakil vuntse.

„Brazili laevastik ei tegutse Jõe ülemjooksul, see kuulub kohalike võimupiirkonda,” tõmbus kantnägu kaitseesse. „Sõjalaevad ei saa tegutseda madalas vees ja vajalik kergem tehnika pole meie eelarvesse mahtunud...”

„Härrased, me peaksime mõtlema, mida antud situatsioonis ette võtta.” Kindral viipas taas kõnejärje üleandmiseks tolele nooremale leitnandile.

„Me oleme sunnitud tunnistama, et situatsioon on pisut väljunud meie võimete piiridest.” Mees niisutas taas huuli ja tema otsmikul pärleandasid higipiisad, kuigi ruumis oli konditsioneeritud õhk. Ta sai suurepäraselt aru, et lisaks tekkida võivatele tehnilistele küsimustele oli kindral ta sellele nõupidamisele kaasa kutsunud ebameeldivate asjade väljaütlejaks. Tal jäi vaid loota, et ka teised seda mõistavad, ehkki ka sel juhul jäi ta armee võimetuse väljaütlejana meelde meestele, kellest võis sõltuda tema karjäär.

„El Diablo X8 tüüpi surmaäikest on seni peetud relvaks, millega me saame oma territooriumi kontrollida mistahes vastase, ka kosmose piraatide vastu. Juba praegusest seeriast kolmanda, esimese massilise maandumise eel aga anti ennetav löök R238, R395 ja R612 baaside pihta, samuti viidi saja kilomeetri raadiuses rivist välja kõik õhutõrje seadmed ja jälgimisjaamad, niisamuti rikuti Acatama õhujõudude baasi maandumisrajad. R395 oli ainuke, kes suutis 12 minuti jooksul taastada raketisähtide toite ja X8-st umbes 30% välja tulistada. 43 sekundit peale startide algust tabas baasi rünnak seni identifitseerimata meetodil; isegi kakssada meetrit maa all asuv komandopunkt hävis täielikult. Peale seda võime vaid oletada, kas teistel remont tõesti venis...” Ta hää vaibus, taibates, et viimane märkus oli selgelt liigne.

„Me ei ole leidnud viisi, kuidas efektiivselt reageerida kosmosepiraa tide maandumistele,” jätkas ta kiiresti, pisut abitu ja solvunud tooniga. „Kõige hullem on... Me oleme seni keeldunud nende olemasolu tunnistamast ja nüüd käituvad ka nemad nii, nagu Brazili riiki siin polekski. Ja me ei tea, mida nad õieti siin teevad.”

Kümme sekundit valitses laua ümber vaikus.

„Ma ei saa aru,” alustas üks teine, suhteliselt mittemidagiütleva klassikalise hispaania-tüüpi välimusega kõrgem ohvitser venitamisi. „Täpsustaks veel sõjalisi aspekte – nii et õhukaitse lihtsalt keeldub reageerimast, keeldub täitmast otsest käsku tulistada lähenevaid vaenu likke objekte?”

Noor ohvitser tahtis midagi öelda, kuid kindral katkestas teda: „Kolonel Rodriques, siiani ei ole veel keegi keeldunud täitmast otsest käsku. Me oleme pidanud ebaotstarbekaks selliseid käskke anda, kuna tulemus oleks nullilähedane.”

„Nii et me oleme tegelikult ülevalt tuleva rünnaku ees kaitsetud?”

„Meil on korralikum kaitse suurlinnade läheduses ja suurem osa meie sõjajõude paikneb tihedasti asustatud piirkondades. Nagu kõik moodsad sõjateoreetikud väidavad, on tegelikult võimatu takistada dessanti, ent dessant tuleb teha sinna, kus sellest strateegilist kasu on, mitte sinna, kuhu seda teha saab. Ja me ei tea, miks nad maanduvad.”

„Milliseid relvi nad meie vastu kasutavad? Vabandust...” Ta heitis pilgu ümberringi. „Võib-olla läheb see liialt tehniliseks, ent kuna ma ise olen ka õhujõududest – miks te ei kasuta kombineeritud raketitõrjerakette ja kohalikku laserikaitset?”

Kindral vaatas oma leitnandi poole ja tundes end tuttaval pinnal vastas too soravalt: „See annab suurimat efekti horisontaalselt läheneva vastase puhul ja on korralikult läbi arvatud piki riigipiiri. Paraku on viimastes rünnakutes antud preventiivne löök ülevalt, kasutades meteooore, sellele on järgnenud väga suure arvu kergete kaitseseadmete tungimine valitud ala keskele, samuti ülevalt, nii et nende maanduvate suurte lennukite ja meie kaitse vahele jääb nende lendavatest robotitest ja segajatest kausjas rõngas, mille toime on üsna sarnane surmaäikesega.”

„Kasutavad meteooore?” jõnksatas mereväelase pea üles.

„Jah, admiral Llanier,” noogutas leitnant. „Plahvatuste analüüs näitab, et eellöögi puhul on valitud objektidele kukkunud lihtsalt kivid. Mis tähendab, et neil on kusagil kosmoses mingi seade, mis võimaldab (võrdlemisi täpselt muide) lennutada valitud suunas vähemalt kuni sajatonniseid kamakaid kiirusega mõnikümme kilomeetrit sekundis. Mis muide tähendab teisest küljest ka seda, et rünnakut tuleb meie ettekujutuse kohaselt planeerida vähemalt ööpäeva ette...”

„Ma tean. Nii hävitati USA laevastik 61. aastal,” porises admiral. „Ja täpsustaksin, et see ööpäev on äärmiselt kahtlane... Igatahes suutsid nad juba 65 aastat tagasi langevaid kive ka lennu viimases staadiumis juhtida, nii et juhuslikud kursimuutused mereristlejaid ei päästnud.”

Taas valitses kümme sekundit vaikus.

„Kas meil on mingi võimalus nende endi kaudu teada saada, mis õieti toimub?” küsis kindral luureohvitseri poole vaadates. See aga krimpsutas korraks huuli ja vaatas hoopis ühe tsiviilriietes mehe poole, kes seni vaikides laua otsa juures tugitoolis oli istunud.

„Nagu te kõik teate, ei ole meil ametlikult mitte mingeid kontakte nõndanimetatud Kuu Orduga,” vastas see tõrjuvalt. Tal oli elukutselise poliitiku mittemidagiütlev ja kohe ununev pokkerimängunägu ning mõõdetud, ühtlane, emotsioonideta toon.

„Me kõik teame seda,” kviteeris kindral kuival. „Ent meil on sidemed riikidega, kellel on sidemed Kuu Orduga, kui juhtida tähelepanu elementaarsele võimalusele.”

„Ma ei ole volitatud sedalaadi küsimustele vastama.” Mehe pilk oli külm.

„Siis võib-olla peaksime jätkama seda nõupidamist, kutsudes Riigide partemangust juurde kellegi, kes on?” Kindral oli kergelt roosakaks tõmbunud.

„Selliseid otsuseid saab teha ainult president, ja peale parlamendilt nõusoleku saamist.” Mees vaatas oma elutu pilguga kindralile silma.

„Siis ma pöördun presidendi poole.” Kindral ei pööranud pilku ära.

„Me võime oma kanalite kaudu loomulikult uurida,” ruttas luure ohvitser ütleva, et vältida pikemat vastasseisu. „Kuid samas tundub, et olukord nõuab ka presidendi informeerimist?”

Pokkerinägu langetas pilgu ja noogutas. „Ma teen seda.”

George lülitas salvestuse välja. „Olulises osas on see kõik. Koordi naate vaadates on selge, et kosmosepiraadide maandumised on seotud meidki huvitava piirkonnaga.”

„Kas nemad tõesti ei tea, miks kosmosepiraadid maanduvad?”

„Ma arvan, et teavad suurepäraselt, kuid mängivad ka isekeskis omalaadset peitusemängu.”

„Nii et baas M võib väga hästi pälvida mitme osapoole tähelepanu.”

„See on ülimalt tõenäoline.”

„Millise tegutsemisvariandi kosmosepiraadid valivad?”

Nüüd oli agendi kord õlgu kehitada: „Vägisi tekib järeldus, et ruumi mehed tõesti varem ei teadnud, mis toimub. Nüüd nad teavad ja on sebima hakanud. Neid tundes olen üsna veendunud, mida nad teevad – hävitavad mutandid.”

„Kas me nendega rääkida ei saaks?” küsis Laura ootamatult.

„Tüdruk, mis sulle pähe tuleb?” napsas Helcia teravalt.

Laura jäi solvunult vait, kuid Harri tundis et peab esitama sama küsimuse; kasvõi prooviks, et on's Helcia vastus tema puhul täpselt sama. Peale viiesekundilist vaikust vastas hoopis George:

„Ei, mul ei ole nende hulgas kontakte ja ma olen veendunud, et nende poole pöördumine võib avalikustumise puhul tähendada väga suuri ebameeldivusi meile kõigile.”

„Aga põhimõtteliselt on see võimalik?” tekkis nüüd Helcias huvi.

„Ma olen kuulnud, et teatud puhkudel on aidanud Saarestiku külas tamine,” lausus ta tähelepanelikult põidlaküünt uurides. „Sinna ei ole muidugi lihtne pääseda. Eriti siit. Ja loomulikult ei tohi teel kasutada mistahes krediitkaarte või mobiiltelefone, sest siis tuleb saabumisel mu kolleegide huvi rahuldada.”

„Nii et igal juhul võtab see aega.”

„Ja ma ei saa midagi garanteerida.”

„Meil on aeg minema hakata.” Helcia tõusis. „Las keegi annab mister Malvoeurile kaitseülikonna.”

„Ma ei soovi sinna tagasi minna!” kuulis Harri end ütlemas.

George lahkus ruumist, nagu ei puutuks see üldse temasse, Laura aga puhkes kiledalt ja hüsteeriliselt naerma: „See arg väike värdjas! Milleks sul seda haledat mehekõnni tarvis? Ta ju kuseb kohe püksi. Mind aga... Minust on kindlasti ka rohkem kasu kui sellest lõdisevast õnnetuse-hunnikust ja mind ei taha sa võtta.”

„Kallis, sa ei tea, mida sa räägid...”

„Ma ei ole sulle kallis, alluvate... eriti selliste ees!”

„Laura... see on ohtlik.” Helcia vaatas piinlikust tundes mehe poole. „Mina pean seda tegema. See on mu töö. Ma olen sõduritega sarnase koolituse läbi teinud ja saan hakkama. Teda on mul vaja tema teadmiste pärast.”

„Ma tulen kaasa!”

Helcia langetas pea. Ta toon oli ootamatult hell, kui ta Laural õlgade ümbert kinni võttis ja teda laubale suudles. „Eks sa siis tule. Ma ei taha sind kaotada, kallis, kuid... Eks sa tule.” Teisel naisel õlgade ümbert kinni hoides olid nad uksest välja läinud. Helcia oli siiski korraks tagasi pöördunud ja talle ilmselt just meeldetuletuseks välja lastud lepingu koopia näkku lennutanud, soovitudes lühidalt ja külmalt oma seisukoha üle järele mõelda. Kopterid tangiti ja kümme minutit hiljem lendasid nad rüüstatud uurimislabori poole tagasi, kaasas kümme eriüksuse sõdurit. Neli neist istusid tagapool, vestlesid vaikselt häälel ja mängisid kaarte, nemad neljakesi – George oli samuti kaasa tulnud – olid kopteri esiosa lähedal, otse pilootide taga väheldase laua ümber, ja seal Harri enesehaletsusega tegeleski, kuni baas puude vahelt paistma hakkas.

Liikide sõda

„Björ, kas Acacia on sinu juures?” kostus ruumis Mickey diskreetne hääl. „Ärgake üles ja tulge alla.”

Björ tõusis istuli, raputas sügavast unest toibudes pead ja vaatas siis pikalt enda kõrval lamavat tüdrukut. Magamisruumi tuhmis sinakas valguses näis ta nahk kergelt hallikana ja vaatamata oma üsna suurele kasvule, tundus ta kohutavalt noor ja kaitsetu. *Näeb välja oma eale kohaselt*, parandas Björ end mõttes, avas ukse ja libistas end koridori.

„Miks me seisame?” tüdruk oli ikkagi ärganud.

„Mingi voor möödub meist kaksteist kilti loodest. Mõistatame, kust see tulnud on.”

„On see ohtlik?”

„Mingit otsest ohtu ei tundu olevat. Igatahes oleme sihtpunktile juba piisavalt lähedal, nii et kasulik oleks end lahingukorda sättida.”

„Kuhu sa lähed?”

Björ muigas. „Pöiele. Ja laseks end korra veel veega üle – tea, millal jälle saab. Soovitan sulgi.”

„Niisama?” Tüdruk kviteeris pilguga oma alastiolekut.

„Tead, kui sa võtaksid endale vannituppa minekuks lina ümber, arvataks, et ma olen sind näiteks kõigepealt moosis ja siis sulgedes veeretanud,” irvitas mees ja tiris Acacia kättpidi toast välja.

„Kuhu me üldse läheme?”

Björ maigutas. „Kas me ei öelnud? Ameeriklaste uurimislaborisse. Satelliidilt paistab, et ka seal on lahing toimunud. Mõned igatahes jäid ellu, sest kaks kopterit olla sealt Trinidadis sõitnud ja on nüüd ilmselt täiendusega tagasiteel. Peaksime jõudma natuke enne neid, saame pisut ringi vaadata ja siis üritame ameeriklastega rääkida.”

Nad olid vannituppa jõudnud.

„Kuule, kas see imelik ei ole, et sa minuga koos oled?”

„Teiste silmis või?” üritas mees küsimuse mõtet taibata. „Vaevalt et neist keegi arvab, et me ruumipuudusest ühes toas magasime, mis?”

„Nad teavad?”

„Modemside, arvuti asukohamäärangud – muidugi teavad. Aga sel pole ju tähtsust kellelegi peale meie. Nad ainult võtavad teadmiseks, et sa oled minu hoole all, kuni ma kellegi teisel sinu järele vaadata palun.”

„Kas ma peaksin siis... kas see teil nii kergesti käibki – kes läheduses on, sellega koos magate?”

Björ keeras talle veejoa pähe. „Niisugused asjad on meil ilmselt palju vabamad kui teil. Tea mitmes kord pean ma juba sulle ütleva, et sa ei pea midagi.” *Ja kes seda õieti alustas?*

Tüdruk näis veejoa all norgu vajuvat. „Sa ju võtad mu üles, enda juurde kaasa?”

„Ma lubasin. See on isegi TI-s fikseeritud, nii et kui ka minuga midagi juhtub, võetakse sind ikkagi kaasa, kui sa vaid tulla tahad. Ja loomulikult võid sa alati minu abile loota, eriti alguses, kui sul alles tuleb meie maailmaga harjuma hakata.”

„Eks ma pea siis sellega leppima...” ta näis mõtlik ja ilmselt oli ta taas adunud, kuivõrd teistsuguse maailmaga ta suhtlema on sattunud. „Kuule, kuidas see üldse võimalik on, et me siin bussis rahulikult magada saame? Nagu oleksime piknikul... Nagu oleks sõda teisel planeedil?”

„Meid jälgitakse ülevalt ja kui meie ümber pole kümnete kiltide kaupa inimesi ja sadade kiltide kaupa lennukeid, võime endale lubada luksust magada.”

„Nüüd on?”

„Nüüd on.”

Nad kuivatasid parasjagu, kui ukse vahele ilmus Sminke unine lõust. „Olete lõpetanud? Tahaks ka.”

„Pesemise küll,” turtsatas Björ, asetaskäe tüdruku pihale ja tõmbas ta ruumist välja.

Sminke näole levis neid vaadates heatahtlik irve. „Te sobite,” poetas ta lõbusa armulikkusega ja kadus vannituppa.

Acacia ja Björ maabusid juhitaguses ruumis laua taga, kuhu olid kogunenud juba kõik peale Sminke. Vahetati vaid lühikesi noogutusi, uustulnukate ette lükati laual leiduvad toiduained ja termosed ning mõnda aega söödi hajameelses vaikuses.

Siis korraga vaatas Pipi Acacia poole ja pahvatas: „Teid küll... Me arutasime siin parasjagu, et voor pidi olema tulnud La Cuiserast,” seletas ta tüdrukule. „Seal oli kaksteist autot, kokku nelikümmend kuus inimest. Satelliidipilte tagasi kerides paistab, et külas tekkis midagi paanika laadset peale seda, kui nende kai ääres randus jõelaev. See laev peaks olema tavaline kord paari päeva tagant käiv liinilaev, kuid ta on siin täiesti valel ajal. Ülevvalt ei ole rohkem näha, kui ühe ukse vahelt paistab kellegi jalg. Kuna see on juba pikka aega liikumatu, võib eeldada, et omanik on surnud... Noh, vähemasti teadvuseta.” Ta tõi kujutise ühele seinale. „Probleem on nüüd selles, et La Cuisera – see on siin Kucho Huase idaserval – jääb küll tee peale ja tegelikult peaks vaatama, mis õieti juhtus, samas aga ei jõua me siis õigel ajal ameeriklaste baasi. See kannab muide tähist M. Vist tuleb ikka mõned inimesed küla juures maha panna ja buss läheb edasi M-i. Praegu jageletakse, kes läheb ja kes jääb.”

Björ kulistas viimase kakao alla ja noogutas: „Mina ja Sminke läheme külla. Teised on jõudnud virtuaalis M-i hõivamist proovida. Valdeman peab ka minema, nii et meiega tuleb Mickey.”

„Kas ma võin ka tulla?”

„Ma ootasin, et sa seda küsid. Meil oleks sind tarvis küll. Aga ikkagi ma jätaksin nüüd Pipi hoolde sulle meie varustuse ümbertoppimise ja selgeksõpetamise.” Naised vahetasid pilgu, tõusid ja kadusid tahapoole.

Valdeman vaatas neile süngelt järele ja vahetas siis Erlendiga pilgu. „Ma saan su otsuse mõttest aru, Björ – abiks on ta teile kindlasti, aga teadvustad sa endale, et ta satub võõrasse sõtta ja riskib rohkem kui meie?”

„See ei ole talle võõras sõda,” segas vahepeal kohale jõudnud Sminke vahele. „Ja kas mitte eile õhtul keegi sinu tuttav Sanzes pihta ei saanud?”

Valdeman põrnitses Sminket õige mitu sekundit arvustavalt, vist luges mõttes kümneni. „Ma ei saa väita, et su demagoogias üldse iva ei ole...”

„Valdeman, minu meelest vihjad sa sellele, et Acacia on vaatamata oma kasvule ja väljaõppele 16-aastane tütarlaps,” lausus Erlend mõtlikult. „Ent kas sinus ei räägi pisut see, et niipea, kui sa oled endale tublid ja usaldusväärsed kohalikud abilisteks leidnud, tasub sul vaid mainida, kes sa päriselt oled, ja nad istuvad tänuliku naeratusega esimesse meie juurde viivasse transporti?”

„Teate, kiruks hoopis kedagi teist,” üritas Björ vaidlust lõpetada. „Ma tean, et tal ei ole ei Checkerit ega mürgineutralisaatoreid, ei meie tehnika kasutamise kogemust ega korralikku medifaili. Aga ta on eluaeg metsas elanud ja oskab seal paremini hakkama saada kui keegi meie hulgast.

Ent kuidas me taas oleme olukorras, kus otsuste ruum on kõdunud halbadeks ja veel halvemateks? Võimalikult väike arv võimalikult hästi läbimõeldud maandumisi – olgu. Minuarust on nüüd viga

selles, et praegune situatsioon on määramatu ja me peame improviseerima. Järelikult tuleks ka hoopis teistsuguse olukorra tarbeks formuleeritud põhimõtted veega alla lasta. Kui kuulutatakse välja üldhäire – et jälle on vaja Maad ründama minna – kõlab Plekktorul selline rõõmuhõise, et see läheb korraks nagu õhupall pungi. Kui meid huvitab, mis siin ühes külas juhtunud on, tuleks muidugi vaatama saata mitte kolm meest ja kohalik plikanatt, vaid kõigepealt kallata orbiidilt alla kolmkümmend tuhat andurit ja siis saata kolmkümmend xailonit, mis esimeseks viskavad alla kolmsada soomustatud vaatlusrobotit.”

Valdeman ja Erlend vahetasid uuesti pilgu. „Sõjalist operatsiooni valmistatakse ette,” lausus viimane ohtes. „Aga sul on muidugi õigus, et see võiks kiiremini toimuda. Ja ainuke põhjus, miks see nii on, on mõtteinerts. Mõned jõulisemad maandumised on juba toimunud.” Ta saatis Björile andmed. „Ma loon oma staabi M-i, me ootame ainult ära, kuni ameeriklaste kopterid kohale jõuavad. Ei taha neid enneaegu ära hirmutada.”

„Oleme kohal,” teatas Jagg rooli tagant. „Ei laeval ega külas esimese kahesaja meetri kaugusel elusolendeid ei ole.”

„Rangelt võttes on seal taimed, putukad ja ehk mõni hiir...” Mickey vedas endale kiivri pähe ja kadus nende sõiduki uksest välja. Sminke järgnes talle, Björ ootas Acacia ära ja siis väljusid ka nemad. Buss sulges ukse, tõusis vuhina ja sahinaga uuesti kolmekümne sentimeetri kõrgusele ning jätkas teed, kadudes kümnekonna sekundiga puude vahele.

„Infrapuna on puhas, läheduses kedagi ei ole,” edastas Björ rohkem selleks, et midagi öelda. Nad olid teeristil, kui võib teedeks nimetada kunagistest metsaveoautodest roopaliseks sõidetud kitsukest ja võssakasvanud käänulist sihti, mida mööda nad seni olid tulnud, või tolmuseks tallatud kolme- nelja meetri laiust riba, mida kaunistasid peale jalajälgede veel vaid jalgrataste ja kärude omad. Kunagi olid selles paigas laiunud vihmametsad. Inimesed olid need maha raiunud ja asemele oli kasvanud võsa. Mõnes kohas olid suured puud juba ka korralikumad salad moodus tanud, kuid need ei küündinud kaugeltki metsa kunagise hiilgu seni, ja eelmägede paljad nõlvad olid palju lähemal, triibulised küljed andmas viimast aimu, et ka neid oli vaevalt kaks sajandit tagasi katnud troopiline taimestik. Kord oli siin saanud liikuda peamiselt vaid veeteed mööda, muid teid peaaegu ei olnudki, ja kaldaääred olid vaid suur soo. Soo oli see senini, kuid jõgi oli kokku tõmbunud. Lõpuks oli loodusest midagi järel vaid tänu sellele, et selline pehme ja läbipääsmatu mudane segadik ei omanud mingit majanduslikku väärtust. Nüüd aga paistis, et keegi teine oli sellest endale kasuliku ja ligipääsmatu elupaiga leidnud...

„Kumb enne – küla või laev?” edastas Sminke mingeid jälgi uurides.

„Vaatame laeva üle,” arvas Björ.

Nad liikusid mööda paljakstrambitud rada jõe poole ja olid läinud vaevalt paarkümmend meetrit, kui see laskus jõelammile ja kulges edasi mööda puutüvedest ning prahist tammi, mõlemal pool laiumas soine madala võsaga segadik. Oli hele keskpäev ja vaatamata neid pisut häguseks muutvatele varjemantlitele olid nad seal suurepäraselt nähtavad igapähele, kes läheduses olema juhtuks. Teha polnud aga midagi ja jäi loota nende endi jälgimisseadmetele ning satelliidiskanneritele, mille kujutised DoubleVisioni kaudu samuti ordulaste jaoks kogu aeg nähtavad olid.

Seda piirkonda ei olnud varem detailselt jälgitud, seega ei olnud võimalik salvestustelt vaadata, mis seal õieti juhtunud oli. Paistis, et laev oli allajõge triivinud, kohalikud olid paadiga sinna trossi kinnitanud ja siis aluse oma kai äärde vedanud, kus see siiani seisis paigal vaid tolle vintsi poolile veetud trossi abil. Lameda ja tõenäoliselt vaid minimaalse kiiluga aluse dekk ulatus vaevalt kolmkümmend sentimeetrit veest kõrgemale. Võör ja achter olid vaid katusega kaetud, laeva keskel asusid ühekorruselisena kõik vajalikud ruumid. Sellised laevad olid sealkandis tüüpilised ja otstarbekad madalas vees, kus iial arvestatavat lainetust ei olnud.

Tee laienes enne veeni jõudmist ja moodustas paarikümne meetrise väljaku, mille mõlemat serva palistas vineerist, plekist ja plastiktahvlitest lobudike korrapärase rida. Neljale bambustüvele toetuva varikatuse all seisev vints lõpetas parempoolse rea ja mõlemas suunas 60-70 meetrit kulges piki jõekallast vaiadele toetuv kai. See kõik laotus tulijate ees unises vaikuses.

„Siin hõljub surma lõhn!” teatas Acacia.

Sminke tõstis kiivriklaasi ja nuusutas. „Väga poeetiline väljend raipehaisu kohta,” kviteeris ta seda oma kohale tagasi lastes.

Nad olid hoidnud umbes kümne meetrist vahet ja hüttideni jõudes libises ees läinud Björ esimese vasakpoolse varju, viibates relvatoruga järgmiseks tulnud Sminkele. Too valis parempoolse ja kadus samuti, kuigi ordu koolituse saanud mehed suurepäraselt teadsid, et õige mitmel meetodil olid nad seal hetkega avastatavad ning mingit reaalselt kaitset õhukesest prahist ehitised ei pakkunud. Acacia ja Mickey läksid edasi veeni ja naine pöördus vintsi uurima, sellal kui mees ühele põlvele laskudes oma skanneriga laeva kompas.

„Sama, mis satelliidipildil,” vaatas ta korra üle õla Björi ja Sminke poole, kes kumbki oma külje varju hoidudes lähemale tulid, ja hüppas laevale. Esimeseks suundus ta võõri poolt vastaspartdale, kus teadis olevat tolle ukse vahelt välja ulatava jala. Jalg oli ilusti omal kohal ja kuulus kajutis näoli lamavale inimesele. Teades, et vähemalt elus olendeid läheduses olema ei peaks, otsis Mickey rohkem mingeid elektroonilisi või mehaanilisi lõkse. Ent kõik jäi liikumatuks ka siis, kui ta relvatoruga aegamööda ukse lahti lükkas. Tänu skafandriviisirile ei olnud tal vaja oodata, kuni silmad laeva sisemuse suhtelise hämarusega kohanevad, kuid vaatepilt naelutas ta õige mitmeks sekundiks paigale.

„Noh?” Björi kiikas tema poole ahtripoolt otsast.

„Vaata ise.” Mickey riskis korraks oma modemi suuremal võimsusel aktiveerida, et saata teistele DoubleVisioni vaade, mida ta ise imetles.

„Kargelt jäle,” arvas Sminke, kes ise ikka veel kaldal oli. Mickey silme ees oli üks suurem ruum, mis algselt oli mõeldud ehk söögisaaliks või ühiskajutiks. Laeva väliskülg ja aknad olid huvitaval kombel terved, kuid sisustus oli põhjalikult pilbasteks lõhutud ja isegi järgmiste ruumide seinad olid auklikud. Ning kõikjal vedelesid laibad, mõned neist jalgu- või käsipidi lakke riputatud. Mickey kummardus ja tõmbas ukse juures lamava inimese ruumist välja. Hall riietus, mida ta kandis, osutus sõjaväevormiks ning automaat oli ikka veel mehe krampunud kätes. Ta rinnust paistsid õige mitme lühikese metallnoole sulised sabad ja relval polnud magasin küljes. Kuna aga üks tühi sealsamas vedeles, polnud kaugelt vaja otsida järeldust, et sõdur oli tapetud magasin vahetamise hetkel.

Mickey tõusis ja lükkas vahepeal kinni vajunud ukse uuesti lahti. Sellal, kui ta ruumi uurides kõhkles, avati teises seinas uks ja Sminke libistas end sisse.

Björ vaatas oma kohalt ahtrist küsivalt Mickey poole, viimane kehtas õlgu ja astus sammu tagasi.

„Tahad, uuri. Mina jään hea meelega välja valvesse.”

„Acacia, seal sees on väga ebameeldiv vaatepilt...” kuulsid nad Sminke hoiatust, kuid tüdruk oli juba ruumis. Ta lasi pilgul ringi käia, siis oiatas ja vajus vastu üht seinu.

„See on machupicchude töö!” ägises ta, ise üleni värisedes.

„Sorry, Björ, aga ehk tegeled temaga ise?” edastas Sminke privaatkanalil, astus siis ise kaugemale ruumi, et seda verist segadikku lähemalt uurida.

„Inimesed pole tapetud kuulidest,” kommenteeris ta kuuldavalt. „Kõrid läbi lõigatud ja minu arust selleks üles riputatud, et veri välja valguks – nii et nähtavasti ikkagi tarvitavad mutandid inimesi toiduks. Minu oletus on, et nad tungisid laevale ja töötasid siin oma improvi seeritud tapamajas, kui

too sõdur kuidagimoodi peale sattus.”

„Kus nad siis ise on?” küsis Björ. Ta uuris ise ka laeva sisemust, hoides üht silma Acacial, tahtmata teist segada, kuni too ise endaga hakkama saab. „See sõdur pidi ka neist mõnele arvatavasti pihta saama?”

„Faktidega paistab klappivat legend, et nad oma surnud iga hinna eest alati kaasa viivad. Seega esiteks veeti omad jõkke ja ehk oli neid nii vähe järel, et laev pääses triivima?”

Acacia tõukas end seinast lahti ja vankus uksest välja.

„Mickey, näed sa teda?” küsis Björ igaks juhuks pool minutit hiljem.

„Läks korraks esimesse kuuri, nüüd istub vintsi kõrval,” vastas see. „Jälgin.”

„Mõni on ka kuulidest tapetud,” osutas Sminke ühele rippuvale kogule. „Too sõdur on tahtmatult teene teinud – paistab, et mõni teine jälle on siin rippudes kurnatusest ja šokist surnud.”

„Valmistoodang?” küsis Björ, end võimalikult kaugel hoides relvatoruga üht kõrbestest kihavat lihahunnikut liigutades. „Kondid on siin kõrval... Ja siin käis vist töötlemine...” Ta tegi paha häält. „Ma olen küll simulaatoril kõike näinud ja siin all tegelikelgi operatsioonidel üht-teist kogenud, aga... Ma pean ka vaatamisega natuke vahet pidama...” Laual lebava inimese nahk oli nülitud ja sisikond eemaldatud, pea oli otsast lõigatud ja ülevaltpoolt oli alustatud liha luudelt eemaldamist.

Björ väljus kaile ja laskus vaikides end koguva Acacia kõrvale istuma.

„Vähemasti on selge, miks nad põgenema hakkasid,” lausus ta mõne aja pärast.

Sminke väljus ja viipas neile, hakates astuma mööda rada tagasi. „Kaome siit. Seal ei ole enam midagi uurida.”

Björ tõusis. „Läksime.” Ta andis ka Mickeyle märku minema hakata.

„Kas me jätame selle kõik nii...” vaatas Acacia laeva poole.

„Me ei saa nende inimeste heaks praegu mitte midagi teha. Aga ega me ei unusta ja parimal viisil oleme neid austanud, kui tagame, et mitte kellegagi enam nii ei juhtu. Tule nüüd.”

Tüdruk hakkas astuma, mees lasi temagi kümnekond meetrit ette, heitis viimase pilgu sellele kummituslikule paigale ja järgnes siis pead vangutades teistele. Täpselt nii, nagu nende silmade läbi nähtu suurema osa ajast üles oli transleeritud, kandis satelliit üle ka bussis toimuvat ja need seal hakkasid just kohale jõudma, nii et kolm ordulast said teel jälgida kümnekond kilomeetrit eemal toimuvat –

*

Buss libistas end peaaegu metsaservani ja vajus siis vaikselt maha. Esiotsa alt vupsas välja neli pöidlasuurst kaamerat, mis niidijämeduste väätide otsas põõsastest välja sirutusid ja bussi esiklaasile tekkis nende nähtud kujutis, nagu olekski masin nina põõsastest välja pistnud.

„Kui seal on keegi, kel silmad ja kõrvad peas, siis ta muidugi teab, et me siin oleme,” lausus Erlend hapult, uurides jõesaarele rajatud ameeriklaste uurimislaboratooriumi. Õieti oli raske öelda, oli see rajatud saarele või poolsaarele, sest kaldaga ühendas seda pinnasesse rammitud torudel metallsild, mis kulges üle voolava veeta soise luha. Mingi osa aastast oli sillaalune kindlasti vee all ja polnud kindel, kas sealt ka nüüd porisse uppumata läbi sai. Näha oli nende vaatekohast õieti väga vähe. Baas võttis enda alla paar hektarit ja seda ümbritses suuremas osas seitsme-kaheksa, kohati aga vähemalt lausa kaheteistmeetiline betoonaed, millest – kui müüriharjal kükitavad võrejad valvetornid välja arvata – ulatusid kõrgemale vaid üksikud ehitised. Suurim neist oli toolide-laudadega rõdude ja kardinat järgi otsustades ilmselt elumaja. Tee lõppes pisut viltuvajunud nii viis

korda viis meetrit betoonplatsiga, kust viis läbi aia ülestõstetav terasvärav, millest tavaline veoauto napilt läbi mahtus, ja selle mõlemal küljel umbes neli meetrit maapinnast turritasid müürist välja kuulipildujate torud, millega vajadusel sai suurepäraselt nii väravaesist kui teed tule all hoida.

„Saadan roboti?” küsis Jagg. Vastust ei tulnud ja seda nõusolekuna tõlgitsedes lasi mees välja viie meetri pealt veel täiesti ehtsat segaverelist laikat meenutava mehhanismi, mis orienterus hetke ja lönderdas siis kõigepealt natuke läbi alusmetsa tagasi, väljus teele ja traavis värava poole. Midagi ei juhtunud. Koer tõstis platsil pilgu ja uuris kuulipilduja torne, astus siis seina juurde, ajas küünised välja ja ronis üht pragu ära kasutades üles. Ta kadus üle müüri vaateväljast, kuid autosolijad võisid tema kaamerate kaudu näha, kuidas ta inimtühjades ruumides seadmete juures ringi nuuskis. Masin jäi seisma lüliti juures, mis nägi nii välja, et sellest sai arvatavasti väravat liigutada. Inimesed vahetasid pilke ja kuna midagi peale õlakehituse ei tulnud, lasi Jagg penil nupule vajutada. Mehhanismid läksid kriginaga tööle ja värav hakkas kerkima.

„Me Valdemaniga läheme siitpoolt, minge te sadamasse,” osutas Erlend baasi teisele küljele satelliidivaatel, samal ajal kiiresti tõustes ja relva haarates. Sekund hiljem oli ka Valdeman läinud, Jagg vaatas korra Pipi poole, veendus, et see on korralikult relvade juhtimise taga ja käivitas uuesti mootori. Masin taandus pisut, tungis paratamatu raginaga pisut allpool läbi võsa ja asus soo kohal hõljudes ümber baasi minema. Kui nad lagedale luhale jõudsid, olid mehed juba väravast sisse kadunud.

Nad olid tormanud üle silla ja tardunud teine teise seina varjus seespool väravat. Koer sulges selle nende taga ja siis liikusid nad edasi klassikalisel moel, sööstes ühe varje tagant teise taha ja kattes teineteist. Koer sooritas ligi kümnemeetrise hüppe müürilt ühe sealsamas algava baraki katusele ja järgnes neile piki katuseserva.

Liikuvad varjud infrakujutisel kõitsid esimesena Erlendi tähelepanu, kui nad keskmise lagedama ala servas kõhklesid, mis suunas edasi minna. Piki jõe sügavama osa poolset külge oli kuus hiigelsuurt võrepuuri, mille ümber ja sees kulges platvormide, redelite ja ühendus teede segadik. Kuigi nad otseselt üle platsi ei näinud, teadsid mehed, et puurides on basseinid.

„Keegi igatahes elab siin,” märkis Valdeman, kui ta mööda platsi serva hiilides esimese puurini jõudis ja läbi võre virvendavat veepinda uuris.

„Uksed on lahti, nii et kes iganes see oli...” Erlend oli pisut eemalt samuti basseinideni jõudnud.

„Ma söön oma saapad ära, kui jõkkeviivad veealused väravad ka lahti ei ole, aga mul ei ole mingit tahtmist sinna kontrollima ronida.”

„Läheme vaatame parem, kas saame jõevärava lahti,” viipas Valdeman peaga sadamat tähistavate angaaride poole, ise samal ajal väikest kaamerat posti külge kinnitades; nad olid selliseid kogu tee endast maha jätnud ja kuna need pidasid ilmselt bussiga sidet, kust täpislaser kujutised omakorda orbiidile transleeris, andis iga selline kaamera uue püsiva vaate tollele baasile.

„Tühi...” Valdeman oli jäänud kaipealset eraldava võrevärava juurde valvesse, sellal kui Erlend ehitistes tuulas.

„Palav...” kostus üle side ta urinat.

„Oma 35 kraadi. Hea, et skafander jahutab.”

„Siin sees on 50. Muide, ma vist leidsin juhtimise. Suured generaatorid on seiskunud, vool on igatahes väljas... Väravatel tundub toidet olevat, käivad akude pealt.”

Keskpäeva unises vaikuses tundus metalli kriiksumine uskumatult vali. Laiad väravapooled nihkusid kõrvale ja vabastasid seekord vähemasti kuus korda kuue meetrise ava piki jõekallast venivale betoonist valatud sadamasillale, mis kaugemas otsas juba rohtunud oli. Nende buss oli juba tõusnud kaile – ilmselt selleks, et mitte õhkpadjaga pidevalt tohutut veepilve üles keerutada – ja

libises nüüd sisse.

„Valdeman, vaata, kas saad need angaariukse lahti!” Erlend oli andnud väravatele käsu sulguda ja paigaldas sinna juba lõhkelaenguid (et vajadusel kiiresti väljapääs avada).

Valdeman lükkas sellal lahti otse sealsamas vastas oleva angaari ukсед ja asus ka neile laenguid paigaldama, enne kui buss õieti sisse sai. Tema selja taga lakkas vuhin ja kui ta pöördus, oli Pipi juba ametis varjekatte lahtirullimisega; õieti rullis kate end muidugi ise lahti, kuid naine sättis ja kontrollis seda, et nende kujutis igas spektrivahemikus võimalikult segane ja taustast eristamatu oleks.

„Kummituslik paik...” pomises Valdeman. „Aldus, kas ma nägin midagi?”

„Häired on liiga tugevad, kuid võib oletada kahe elusolendi viibi mist –” edasise asemel saatis keegi ülevalt TI analüüsi, kust võis lugeda nonde „elusolendite” asukohta.

„Pipi, läksime,” viipas Valdeman. „Robot tuleb meiega, Erlend – sa lähed keskusesse? Jagg – sulge buss ja mine temaga.”

Nii meie kolmik metsas, kui ilmselt väga paljud kuni Kuuni välja nägid, kuidas kaks meest üle õue putkasid ja mööda treppe ühe suurema ehitise ülemisele korrusele tõusid, sellal kui teised kaks juhatatud varjude järgi ühte basseinipuuride tagusesse hiiglaslikku plekist risttahukasse tungisid. Esimesel kujutisel ei olnud midagi huvitavat, sest mehed hakkasid lagastatud ruumides aparate uurima, suur risttahukas aga osutus mingit liiki laboratooriumiks oma kergete võrede ja puuride segadiku ja suuremat osa põrandast enda alla võtva basseiniga.

„Läheme laiali?” Pipi liikus mööda seinäärt ja juhtis ka teiste tähelepanu sellele, et siin oli ilmselt toimunud võitlus – laipu ei olnud, kuid mõnel pool maas oli näha verd, seinad olid kuulidest täksitud ning kõikjal vedeles klaasikilde ja laialipaisatud esemeid.

„Generaatoritel on vaid kaitsmed väljas,” teadustas teistele üle side Erlend. „Riskime sisse lülitada? Peaks toimima...”

„Parem mitte,” ühmas Valdeman, ise teist seinäärt mööda liikudes. „Ameeriklased on kohe siin. Siin võib olla seadmeid, mis automaatselt üritavad sidet võtta, kui elekter tagasi tuleb, ja kuigi nad on niikuinii valmis baasi hõivama, mängigu siin seadmetega kes tahes, pole vaja neid täiendavalt närvi ajada.”

„Kuulge, ma vist tean, kus nad on,” ütles Pipi ja saatis teistele plaani. „Sa peaksid ka kohe nägema,” teatas ta Valdemanile. „Kas seal peaksid olema mingid käigud, mis tulevad otse basseinist?”

„Kui nad on meie tuttavad veelukad, siis võib oletada küll... On kujutis!”

TI joonistas ta DoubleVisioni ähmaste kogude ümber kollaka markerijoone.

„Nad liiguvad!” vandus mees. „Kuidas kurat nad aru said, et on avastatud?!”

Nüüd oli juba ka optilisel kujutisel näha kaks jooksvat inimkuju, mis siksakke tehes vee poole tormasid ja plärtsatustega käigult sukeldusid.

„Hüppasid vette!” teatas ta täiesti asjatult, ka ise basseini suunas spurtides.

„Ilmselt on see ka jõega ühenduses ja kõik veealused lüüsid on lahti.”

Valdeman kirus ja hüppas basseini. Ta nägi taas ainult virvendavaid varje, mis ilma TI abita jälgitavad ei oleks olnud, üritas ujuda, kuid sai kohe aru, et kiiresti eemalerabelevatest varjudest liigub ta mitu korda aeglasemalt. Ta lülitas korraks sisse skafandrimootorid, lendas kui torpedo edasi, kuid pani kogu vee möllama, nii et igaks juhuks servale passima jäänud Pipi lainega eemale paisati. Ta oleks peaaegu kokku põrganud sügavale jõe alla viivas käigus elu eest ujuvate

olevustega, keda ootamatult oli vähemalt 7-8. Suurem osa neist liikus kiiresti edasi, ent kaks jäid üsna abitult paigale. Valdeman uuris neid need paar sekundit, mis tal niikuinii peatumiseks ja tasakaalu tagasisaamiseks kulus. Ta püüdis hinnata ohtu, kuid tundus, et need seal hakkavad pigem uppuma. Ta laadis püssi haardvõrgud, tulistas need välja, ikkagi riskimata läheneda, ja ujus tagasi nii kiiresti kui sai.

„Tiri!” ulatas ta nõõriotsad Pipile ja tahtmata uusi ekstsesse põhjus tada, vinnas end veest välja. Nad tirisid sinna ka kaks lõtva kogu ja hiivasid need kaldale.

„Siin on nüüd midagi naljakat,” kummardus Valdeman neid uurima. „Need ei ole mitte üldse kalad, vaid kohalikud pärismaalased. *Hundred percent pure human.*”⁵ Kogud olid tumedat verd, mustade lühikeste juustega, pooleteisemeetrised ja väga kõhnad.

„Tulistasid sa neid?” Märgade lõtvade kogude keha kattis liibuv ebamäärast värvi kilejas riietusesse, jäsemed olid paljad.

„Ei, nad nagu jäeti lihtsalt maha. Kas need kaks olid siin üleval ja mutandid, kes pidid nad tagasi viima, jätsid nad maha ja lasid jalga niipea, kui ma liiga ligi jõudsin?”

„Ärataks nad ellu?” Pipi oli vöölt tirinud elustusaparaadi ja surus selle ühe otsa ühele neist näole ja teise südame kohale; Valdeman tegi hetk hiljem teisega sama. Pool minutit hiljem uurisid kaks maas oigavat ja läkastavat kuju kahte lahinguskafandris ordulast hirmust ümmarguste silmadega. Uksele tekkis Erlend.

„Viime nad siit minema, üles keskusesse. Sminke tuletas meelde, et nad tapavad omad ja arvatavasti laieneb see ka kõigile, kellega nad mingil põhjusel koos töötavad. Seal vee all sattusid nad ilmselt vaid paanikasse, kui Valdeman mootoreid kasutas... või polnud neil lihtsalt aega.”

Ta kummardus ja kobas mõlemad lamajad relvi otsides läbi, kuigi õhukeste räbalate all vaevalt midagi peidus sai olla.

„Olgu, viime nad minema. Kumb daami võtab?” küsis ta siis Valde manilt. Viimane pöördus uuesti lamajaid pilguga mõõtma. „Üks neist on järelikult... khm, daam?”

„Minu maitse ta ka ei ole,” teatas Erlend. „Kuid siiski – kas viskame kulli ja kirja, kes teda tassida saab?” küsis ta ettevaatlikult.

Valdeman turtsatas. „Kenny Merlow oleks selle peale öelnud...” – ja nad jätkasid kooris – „...on sul kunagi skafandris kõvaks läinud?”

„Kas te perverdid peate just nüüd siin sajandivanuseid nalju tsiteerima?” oigas Pipi, endiselt ümbrusel silma peal hoides.

„Mis me teha saame, et vennike oma sajand tagasi kõik selleteema lised naljad ära tegi,” kostis Erlend vabandavalt, ühte kogu selga vinnates.

„Klassika on klassika – jalaga tagumikku taotakse ka peale Chaplinit, ikka mõjub,” lisas Valdeman teist kogu maast hiivates ja ukse poole tüürides. „Vaevalt et Erlend nüüd sellest erilist rahuldust saab – naised on lihtsalt kergemad...”

*

„Näevad välja, nagu toimuks siin pidev sõda,” kommenteeris Mickey peatudes ja vasakule metsa osutades. Tee kõrval puude vahelt paistis umbes kolmekümnemeetrine lage ala ja selle teises servas viiemeetrise metalli turritava aiaga piiratud asula. Nad olid varju hoides jäänud seisma metsaserva viimaste põõsaste vahele, silmitsesid toda kindluse moodi elamist ja teiste tegemisi jälgida polnud neil arusaadavalt enam aega.

⁵ Sajaprotsendiliselt puhas inimene (ingl. k.)

„Siin pole tõeliselt rahulikku aega mitte kunagi olnud,” mühatas Sminke. „Erinevad poliitilised rühmitused, narkokuningad... Peale möödunud sajandi keskpaiga sõdu on kogu piirkond Mustas Vöös.”

„Kas see on tavaline, et värav on lahti?” küsis Björ. Ta teadis kaardi järgi, et La Cuisera küla oli rajatud umbes kilomeeter jõest eemale pisut kõrgemale ja tahedamale maale. Kunagi oli Kucho Huase asulas elanud arvatavasti tuhandeid inimesi ning sellel polnud kindlat piiri – majad, kuurid, varjualused, viljapuuaiad, igaveseks seismajäänud sõidukid ja põllulapid paiknesid hajusalt mööda kuivema maa ribasid. Nüüd oli ühtne asustus lagunenud väiksemateks kobarateks, millest igauht ümbritsesid põhiliselt betoonist ja okastraadist kaitsetõkked.

„Ära lase end petta – kaamerad, miinid, automaatreavad... Oodake siin.” Sminke heitis relva seljale ja kõndis avalikult värava poole. Midagi ei juhtunud. Ta jäi pisut enne väravat seisma ja lehvitas.

„Kaamera,” teatas Mickey, olles läbi suurenduse uurinud, millele ta lehvitab. Ikka ei juhtunud midagi. Sminke kadus väravast sisse ja kuna ta oli side võimsust tõstnud, tajusid teised mehed, et ta uurib kohe teispool müüri lösutavat valvuriputkat.

„Mitte kedagi, tulge,” teatas ta siis teistele ja mõnekümne sekundi järel uudistasid ülejäänud kolm külatänavat. Muidugi olid ordulased salvestustest ning virtuaalsimulaatoris näinud, millised need külad välja näevad, kuid teine asi oli reaalsus. Puidust ja kõikvõimalikust muust materjalist majad lösutasid vormitute rämpsukuhilatena mõlemal pool sillutamata teed, mis pidi vihmaga üheks suureks porilombiks muutuma. (Oli näha, et sel puhul kasutati liikumiseks tänavaäärtes looklevaid kividest ja puutüvedest radasid.) Kuigi mõnel majal oli kooruvat värvi, polnud suuremat osa neist keegi kunagi viimistlema vaevunud, ja nii võis teinekord kirjade järgi tuletada, milleks neid plastiku või plekitahvleid algselt kasutatud oli. Kõikvõimalikud juhtmed ja torud vonklesid kas otse maapinnal või postidel napilt inimese peast kõrgemal. Ja mitte kusagil ei olnud näha ühtki elusolendit.

„Kuhu nad kõik siis kadusid?” urises Björ.

Mickey vinnas end suure poolekslõigatud tsisterni servale, veendus, et see on kuiv ja hüppas sisse. Teised tajusid, kuidas ta satelliidiga ühendust võttis ja palus ala täpsemalt skaneerida.

„Meie kaadrid sealt laevalt on hitiks kujunenud,” teatas ta teistele tulemusi oodates.

„Inimesi on siit kaks kilti eemal, Vichachayos,” teatas ta uuesti välja ronides. „Paistab, et sõdurid omavolitsevad elanike kallal.”

Nad läbisid küla ja jõudsid teisel pool samasuguse avatud väravani, millest hargnesid kolm teed järgmiste asulateni. Ees minev Mickey valis ühe neist, teised järgnesid vahet hoides.

*

„Kuidas me nad rääkima saame?” Erlend istus jalgu kõlgutades laual ja pidas relvatoruga silmas kaht tema vastas seina ääres põrandal istuvat pärismaalast. „Juhtmooduliga? Kuidagi ei tahaks...”

Valdeman kükitas nende läheduses ja ütles iga natukese aja tagant mõne lause, mis vist olid erinevates keeltes, kuid mingit vastust ei saanud ta ühelegi neist.

„Me ei ole neist paremad, kui nii teeme,” venitas Pipi möönvalt, kuid raputas samas pead. „Miks nad raisad ei räägi?”

„Võta siirdetehnika ja moodulid välja,” edastas Valdeman.

Erlend kirtsutas nina ja tegi nagu öeldud.

„Sashkache-aru!” pahvatas üks pärismaalastest end seina najal sirgu ajades, kui Erlend aparaadiga lähemale astus.

„Hm,” Valdemani kulmud kerkisid. „*Hingeõgija*, tähendab see tarapotu murdes. [Nii et te teate, mis see on.]” saatis ta teistele tõlget sellest, mida ta samaaegselt kahele vangile nende keeles ütles. „[Me tahame vaid küsida. Kui te vastate, siis me laseme teil minna. Kui te ei vasta, siis...] –” ta osutas aparaadile Erlendi käes. „– [saame me ikka teada, aga teid enam ei ole.]”

„Me oleme niikuinii surnud ja teie olete ka surnud!” vastas too, kes kvalifitseerus naiseks.

„Vaiki!” mees kargas talle kallale. Valdeman tõstis relva, tulistas ja mees vajus lõdvaks.

„Uinutuslaeng... Loodetavasti,” edastas ta teistele ja pöördus naise poole. „Nüüd peaks meil vestlus hulga paremini välja tulema...”

*

Mõnesaja meetri järel avanes puude vahelt vaade ühele eraldiseisvale valdusele. Umbes kolmekümnemeetrise servapikkusega betoonkäraka puhul polnud kerge otsustada, on's tegemist kindlustatud krundi või majaga – kogu ala oli katusega kaetud, ja seda oli teelt kerge näha sellepärast, et suured neljameetrised kahe poolega väravad olid lahti.

„Lõhna tunnete?” kuulsid nad üle side Acacia küsimust. „Jälle see... laibalehk...” Tüdruk hiilis ettevaatlikult lähemale ja jändas siis ühele põlvele laskudes kontaktläätse suurendusega, mida ta korralikult kasutada ei osanud.

„Infrapuna on puhas, mitte ühte elusolendit,” teatas Björ.

„Surnud ei paista soojuspildil. Näed sa midagi?” küsis Sminke.

„Hämar... Keegi lamab seal.” Tüdruk osutas käega.

Mehed noogutasid ja nad liikusid ahelikus maja poole. Sellistes lehtedealustes virvendavates päikeselaikudes olid nende varjemantlid üsna efektiivsed, muutes nad hatusteks ebamäärasteks varjudeks.

„Väravaaluses on mingit elektroonikat,” teatas Sminke. Ta palus teistel varju tõmbuda ja viskas siis majja võõlt võetud granaati meenutava riistapuu. Kümme sekundit ootust, kuni ta masina näite kontrollis. Veelkord andis ta teistele märku oodata ja vupsas ise edasi, peatudes iga viie-kuue sammu järel ning proovides end põõsaste ning üksikute tüvede taha hoida. Kõik läks hästi kuni viimaste väravaesiste põõsasteni, kus ta teiste jaoks üsna kummaliselt käitus – ta peatus keset hüpet ja kukkus raskelt külili, olles niimoodi mõni sekund otse keset lagedat teed. Siis ta tõusis, kloppis põlved puhtaks ja kõndis väravast sisse.

„Tulge,” teatas ta kuivalt.

„Mis sinuga õieti juhtus?” tahtis tema kõrvale jõudnud Björ teada.

Sminke võttis maast kivi ja viskas sinna põõsasse. Kostis klaasiklirinat ja metalne plaksatus.

„Lõks,” noogutas Mickey huvitatult.

„Mis siin maal lõks ei oleks?” Sminke libises hämarusse.

„Näe...” Acacia oli jõudnud koguni, mida ta enne oli arvanud nägevat.

„Naine, surnud,” kommenteeris Sminke. „Sisikond on puudu.”

„Sisikond ei ole puudu, see vedeleb sinust kaks sammu vasakul,” täpsustas tüdruk kuivalt. Ta kummardus ja uuris laipa. „Sügavad kriimustused näos ja reitel, rinnad ära rebitud. Machupicchude töö.” Ta heitis pilgu ka verisele soolikapuntrale mõned sammud eemal ja oiatas. „Et maa neile jääks...” pahvatas ta, vankus ühe pingini ja prantsatas suletud silmadega raskelt sinna istuma.

„Mitte ainult sisikond, lisaks umbes kuuekuine loode,” teadustas Björ teiselegi aeglaselt, olles

omakorda punast känklat uurinud.

„Oled sa sellist varem näinud? Kuulnud?” küsis Björ tüdrukult, tema kõrvale istuma laskudes.

„Kuulnud,” lausus see vaevaliselt. „Nad teevad seda last ootavate naistega. Et inimesi enam ei oleks. Et maa jääks nendele.”

„Paljud siinse piirkonna elanikud on viimastel aastatel eelistanud veeta raseduse viimased kuud linnades, kuigi see maksab nende jaoks ränka raha,” lisas Sminke. „Tulge imetlege.”

„Veel laipu,” kraaksatas Mickey, kes ainsana oli talle tahapoole sisehoovi järgnenud.

Nad olid suurendanud modemit võimsust, nii et Björ uuris läbi oma DoubleVisioni, mida nad seal imetlevad. Sminke oli leidnud ühe õiges suunas avaneva katuseluugi ning taas olid nad mõneks ajaks võrgus.

„Kuulge, see on ju tõeline liikide sõda,” vangutas nende kaadritega tutvunud Erlend pead. „Kuidas ikkagi on võimalik, et me sellest midagi ei teadnud?”

„Hea tahtmise korral õnnestuks sellest nüüdki mööda vaadata,” pistis Sminke mürgiselt.

„Kohalikud tapavad ju üksteist pidevalt. Tegelikult ei ole praegugi ühtki tõendit, et see intsident väljub inimsoo normaalse liigisisese käitumise piiridest.”

„Mina ei imesta,” sõnas Valdeman. „Alguses oli paarikümnekilne ala mutantide koloonia ümber, mida kohalikud vältisid. Siis kadus üks inimene siit, teine sealt, ja ümbrus hakkas tühjenema. Kes kolis ära, kellel tekkis illusioon, et midagi hullu ei juhtugi, sest kõik see on võtnud aastakümneid aega. Kõigepealt kadusid jõeäärsetes hurtsikutes ja paatides olevald asotsiaalid. Neid ei nutnud keegi taga ja tavalistele inimestele oli selle röövli- ja mõrtsukajõugu ärasõõmine vaid kergendus. Territooriumid ju otseselt ei kattunud – mutandid levivad piki neid tohutuid soid, kus keegi ei ela. Nii on nad tasapisi laienenud.”

„Aga riik... Mis iganes? Boliivia?” küsis Kent. „Kas neid ei ole kunagi huvitanud, et neile on pisut erilisemaid kodanikke tekkinud?”

„Lõuna-Ameerikas on alati olnud mandri peale nii kolm-nelikümne miljonit inimest, keda ametlikult olemaski ei ole,” teatas Erlend. „Ja Boliivia on fiktsioon. Põhja pool on Brazili mõjupiirkond, lõuna pool TdFL... Uhh, Pipi, hea, et sa tagasi oled. Ameeriklased on 120 sekki pärast siin!”

„Valdemanil läheb veel paarkümneid sekki aega. Seinad on siin nagu paberist ja all ei olnud lukke. Oleks ikka võinud nad džunglisse lahti lasta.” Naine oli just ilmunud ühe labori keldrisse viivatele astmetele.

„Me arutasime seda. Siis söövad omad nad ära.”

„Nüüd söövad hiljem. Saada mulle plaan, transleerin selle hiljem Valdemanile.”

„Kohe algab raadiovaikus,” tuletas Erlend meelde.

„Siis ma karjun talle siit olulise edasi. Sama plaan nagu enne. Selle hetkeni, kuni nad maanduvad, on vaikus, kui ei maandu, siis arvatavasti märkasid nad meid või on midagi muud viltu. Kui häiregeneraator tööle läheb, on igatahes raadiovaikus läbi, sest toda generaatorit peaks Andromedani kuulda olema. Loodetavasti võtab ka kopteri maha. Siis häälega teade, et käed tuleb üles tõsta ja paigale jääda. Niipea, kui relvad kerkivad, anname tuld, esialgu uinutipüssist nooltega, aga kui lahinguks läheb, tuleb nad muidugi maa sisse trampida...”

„Muide, kopterit on juba kuulda,” lisas Jagg. „Vaatame, et meid siin näha ei oleks. Ja ärge unustage ainult oma kolbakaitseid aktiveerida. Kui impulss tuleb, siis hakkavad kõik metallesemad naelti seinas sädemeid pilduma.”

*

„Edasi Vichachayosi?” pöördus Sminke küsimusega kaaslaste poole. Björ ja Mickey saatsid oma nõusoleku ja esimene vinnas end pingilt üles.

„Lähme sinna külla, siis ühineme teistega M-is,” teatas ta tüdrukule.

„Te võtke vaevaks sellel kanalil rääkida, mida mina ka kuulen, supinahad sellised.” Acacia hakkas teisi ära ootamata ees minema.

Björ järgnes talle ja kuna ta oli ikka veel pooleldi virtuaalis, koperdas vastu poolavatud väravapoolt. „Kurat, valus...” urises ta omaette. „Kuidas ta teab, kui me omavahel räägime?”

„Sa tardud poolkummargil ja su näole tuleb sihuke natuke kahtlev ja imestav ilme, kui hääleke sulle kõrva sosistab,” irvitas Sminke. „Päriselt ka. Me kõik reageerime kuidagi automaatselt saabuvale lähetusele ja piisavalt tähelepanelikud inimesed tabavad selle ära.”

Björ mühatas. „Mul ei ole olnud aega midagi Acaciale seletada. Katsu sa paari sõnasse pressida, kuidas ma DoubleVisioni kaudu näen ümbruse satelliidikujutist kõigis spektrivahemikes...”

„Siis tee seda millalgi, kuigi ajastus pole hariduse täiendamiseks üldse sobiv,” poetas Sminke tüdinult. „Ja sa ei näe mitte kõigis spektrivahemikes, vaid TI poolt redigeeritud kujutist, kuhu sinule õpetatud viisil on formaliseerituna lisatud tõenäoliselt huvipakkuv teave. Liigume?” Seda viimast ütles ta tegelikult ikka veel sides olevale Mickeyle, sest Björ oli juba Acaciale järgnenud.

*

„Siin läheb kohe väga palavaks!” hoiatas Jagg baasi eluhoone ülemise korruse hallist, kuhu ta oma seadmed üles oli pannud ja kus oli ka üks terminal, mille kaudu baasi tehnikat juhtida sai. Nagu Björ ja teised kiiruga tagantjärele salvestustelt vaatasid, oli ameeriklaste kinnivõtmise läinud väga libedalt, kui välja arvata teise kopteri kasutuskõlbmatuks muutumine, sest piloot oli ilmselt paanikasse sattunud, kui kogu elektroonika üles ütles, ning kuigi pöörleva tiivikuga masina oleks täiesti ohutult saanud sinnasamasse teise kõrvale maandada, lebas kopter nüüd murdunud labadega poolkülitsi ühe angaari katusel.

„Brazili armee hakkas meie vastu huvi tundma, pärismaalased tulevad mööda metsi ja ka jões on liikumist märgata.”

„Millal nad kohale jõuavad?” Pipi valvas koos mõne robotkoeraga esimese kopteri juures relvitukstehtud ameeriklasi, sellal kui Valdeman ja Erlend teise juures inimesi välja aitasid, neid käigupealt relvitustades.

„Armeel vähemalt kaheksasada sekki, mutantide ja pärismaalaste kohta ei tea öelda.”

„Midagi veidrat toimub ka Roccahuccas,” teatas Kent; ta oli ühes parasjagu orbiidilt allalaskuvas xailonist. „Tundub, nagu oleks kohalikud meie poolel sõdima asunud.”

Roccahucca oli üks neist kolmest maandumispunktist, kuhu oli otsustatud rajada ajutised baasid. Tagantjärele TI poolt korrigeeritud skeemilt oli näha, kuidas üks armee raketiseade tulistas üle taeva kaarduvaid Ordu lennukeid raketidega, mis pisut metsa vahel vonklesid ja siis üles söötsid. Peale iga raketi tulekut said automaatsed lennukid Alduselt uue sihtmärgi ja metsasalu, mille kohalt raket üles oli pööranud, muutus tulemereks. Enne, kui Alduse arvutid raketiseadme tegeliku asukoha suutsid välja peilida, lasti see õhku, ja kui arvutustega tuletati, mis juhtuda võis, leiti ümbruskonna salvestustelt ka kinnitavaid andmeid – tundus, et lähedasest asulast tulnud üksik mees oli raketiseadme tankirusikaga hävitanud.

„Nad sõdivad enda poolel,” kommenteeris seda Valdeman. „Nad nägid, et meil on tõsi taga, ja need on nende põllud ja metsad, mille peal see möll käib. Ega nad meid just sellepärast ei armasta, aga

kuni meid nende maa pealt ei tulistata, pommitame meie ka kedagi teist.”

„Pöörame mõned lennukid kohe teile appi?” Kent välgatas teistele ka trajektorijoonised, millelt võis välja lugeda, et orbiidilt laskuvate lennukite kursid olid sätitud nii, et neid sai ilma erilise ajakuluta vastavalt vajadusele ühte või teise kohta saata.

„Ühe lennukitäie võiks kohe abiks saata küll,” arvas Erlend. „Muidu me neljakesi muud ei teegi, kui valvame kahtkümmet ameeriklast. Tulijatega lahingut pidada pole aega.”

„Esimene xailon maanduks teie juures 320 sekki pärast... Kurat, Aldus teatab, et Metzzade käivitus!”

„Laske ta puruks!” vandus Valdeman.

„See tähendab sõda,” nentis Erlend ootusärevalt.

„Siis olgu see sõda,” noogutas vahele liinil kuulunud König. Samal ajal andis ta mitmetele ettevalmistatud operatsioonidele loa alustada ja ilmselt üsna paljude tähelepanu köitis järgmisteks hetkedeks Plekktoru „alumine” (st. teljelähedane) puhkeruum, kus üsna paljud olid lihtsalt oodanud, et käepärast olla see hetk, kui tõepoolest peale hakkab, ja mida keegi naljahammas oli kunagi võrrelnud „Kolmes musketäris” kirjeldatud kuninglike musketäride peakorteri eestoga, kus mõõga-aadel päevade kaupa igavles, keelt peksis, relvi võrdles ja ootas, et midagi juhtuks. Mingit lahinghäiret satelliidil ei kaikunud, küll aga andis ootel TI virtuaali kaudu paljudele tolles ruumis – tõepoolest asju õigete nimedega nimetades – igavlevatele tüüpidele märku, et lõpuks on lubatud minna. Alla minuti kulus end läbi torude lennukite juurde puhuda lasta ja seejärel nägi satelliit välja kui torgitud vaablasepesa.

*

Vichachayosele lähenev nelik peatus ja hargnes puude vahele laiali madalal kingul, kus teisel pool söötis põllulappe kõrgus küla ümbritsedes järjekordne ununematult inetu betoonmüür. Selle tee olid mehed Acacia soovitusel valinud põhiliselt sellepärast, et esiteks said nad sealt oma sihile pilgu peale heita, teiseks aga võimaldasid põõsaribad, kraavid ja igasugune kola – alates varemetest ja lõpetades roostetanud lennukitega – suhteliselt varjatult otse müürini jõuda. Sminke osutas käega ühele hatusele oliivipuude rühmale, mis varjas sissepoole kaarduva müüri sopistuse tagumist osa. „Seal on osa aeda metallist ja seal on elektrit. Ehk teiste sõnadega on seal kindla peale värav.”

Eemalt külast kostis laske.

„Sõdurid lasid kellegi maha, paari tüüpi pekstakse,” vahendas Björ Acaciale. Viimase suunurk tuksatas taas, kuid ta ei öelnud midagi. „Keegi jälgib muide meid,” lisas mees.

„NNO-s on üks isegi paar korda infras näha olnud,” noogutas Mickey, kes ise sealpool seistes tüvede vahelt osutatud paika uuris. „Ja paar tükki peaks veel paar rumbi paremal olema, aga neid ma ei näe.”

„Mutandid?” küsis Sminke.

„Ei saa aru, infot vähe... Teate, nad ründavad meid!”

„Millest sa seda aru saad?” küsis Björ kahtlevalt.

„Mind tabas paar ammunoolt!” kraaksatas Mickey. „Samasugused kui mutantide omad... Ja mürk on ka sama.”

„Acacia, jää siia!” Björ tormas läbi võsa minema. „Sminke üritab nende selja taha jõuda,” seletas ta veel teelt. Ta oli jõudnud minna oma kolm-nelikümmend meetrit, kui eemalt metsast, sealpoolt, kus Sminke pidi olema, kostus korraka prahvatus ja raginat.

„Ma läksin lõksu!” teataski viimane.

Björ muutis kohe suunda ja tormas nüüd hoolimatult nii kiiresti kui suutis. Ta silmas infrakujutisel läbi hõreda alusmetsa temaga ilmselt sama sihtpunkti poole suunduvaid kogusid. Sminke saatis suuremal võimsusel ja kuna tema DoubleVisioni kujutis keerles ja oli pealegi tagurpidi, oli ta ilmselt endiselt hädas, ja nii tulistas Björ kogude pihta kaks lühikest valangut, mis nad maha võttis. Keegi tormas veel läbi puudealuse, kuid siis jõudis ta sõbrani. Viimane lamas selili maas, ümberringi lehtede, okste ja võrgu segapudru, ning tulistas pealtnäha huupi kuhugi metsaalusesse. Kümnekond meetrit eemal vedeleva väljalülitamata lasernoa tera vajus tasapisi teel valgeks laavaks muutuvasse mulda. Ilmselt oli Sminke end sellega teda puu otsa tirinud võrgust välja lõiganud ja kas enne või pärast kukkumist kedagi visanud.

„Elus?” küsis Björ kiiresti ja spurtis vaatama neid, keda tulistanud oli. Kaks sulgedega ehitud ja niudevöödes kõhna tumedat meest lamas seal, kuhu nad kukkunud olid. Björ kummardus nende kohale, veendus, et mõlemad on surnud ja vaatas siis ringi. Teisi vaenlasi ei paistnud läheduses olevat, kas satelliidipilt ei näidanud midagi, ja kümnekond sekundit hiljem liipas tema juurde Sminke.

„Su selg jälle?” küsis Björ.

„Ma ju liigun. Tigeri sünnipäeva järgse hommikuga ei anna võrrel dagi. Pärismaalased...” kummardus ta langenuid vaatama.

„Ma olen korra elus selja ära tõmmanud.” Björ pidas põlvele toetudes metsaalust silmas. „Kujuta ette, ei saa püsti! Tõusin, nii neetult valus, et läksin üleni higiseks ja tundsin, et pilt läheb tasku. Piinlik arsti ka kutsuda. No aga tahtejõud ja kusehäda teevad imesid...”

„Samad relvad, mis mutantidel...” Sminke turtsatas ta jutu peale. „See muidugi ei tähenda otseselt midagi, selliseid ambe kasutatakse siin üldiselt, aga ikkagi... miks nad meid ründasid? Miks nad üldse küla ümber hulguvad? Ega nad ometi mutantidega koos ei tegutse?”

Küla poolt kostus kriginat ja siis autode sõidumüra.

„Aianurgast tuleb keegi!” teatas Acacia.

„Näeme, tuleme.” Björ tegi paar jooksusammu ja vaatas siis tagasi Sminke poole, kes lonkas ja ei kavatsenudki tempot tõstma hakata, viipas vaid, et teda pole mõtet oodata. Ent modemid töötasid nüüd suuremal võimsusel ja seega nägid nad mõlemad kogu aeg Mickey silmade läbi, kuidas poolele teel nende juurde künkale ilmus puude vahelt kolm ebatasasel maastikul kitsedena kepslevat farmeri-tüüpi masinat – maastikumasina moodi kastiga sõiduautot. Kastid olid koli täis ja kabiinid paistsid inimestest pungil olevat.

Kostos vilinat ja vaevalt kaksikümmend meetrit metsaserval kõhuta vatest Acaciast ja Mickeyst kaugemal lõhkes miinipilduja mürisk.

„Kas meid avastati?” küsis Mickey.

„Retooriline küsimus,” mühatas Björ. Ta oli metsaservani jõudnud kaaslastest omakorda kolmenelikümmend meetrit paremal, nüüd astus ta paari kiire sammuga avatud alale, rammis maasse kolmjala ja monteeris sellele kiiruga oma laserpüstolit.

„Satelliidisünkro läheb läbi... aktiveerin!” Ka Mickey oli kinnitanud viimasele, juba lagendikul seisvale puutüvele paar seadet ja kirjutas kiiruga diskiil. Viimase sõna ajal kostus juba järgmise mürsu vilinat, Björ lasi püstoli lahti ja hüppas eemale, relv pöördus alusel ise ja järgmine plahvatus toimus üsna nende lähedal õhus.

„Viimasel hetkel, öeldakse selle kohta,” kommenteeris mees, kui killurahe nende ümber rabises.

„Tegelikult tulistavad nad vist seda voori, ja minu meelest hoiatuseks,” lausus Sminke, kes ka selle aja peale päralt oli jõudnud. „Kagust tuleb soomusauto.”

Veel üks vilin katkes plahvatusega, seekord mitmesaja meetri kaugusel õhus.

„Vaata nüüd on meid küll avastatud,” teatas Mickey. „Nad tabasid sihtradari signaali.” Ta osutas peaga oma seadmele puutüvel.

Soomusautolt startis rakett, see jõudis lennata oma kolm sekundit, enne kui Björi püstol ta plahvatama pani. Väravast autodega väljunud seltskond aga hakkas vist kartma, sest nad pöördusid tagasi. Nad ei jõudnud ka seda, sest soomusauto jõudis nende teele ette enne, kui nad väravaesise oliivipuusalu varju kadusid. Sõdurid vupsasid soomusmasina tagaluukidest välja ja piirasid farmeriautod ümber. Viimasena väljus ohvitser, kes mõõdetud sammul esimese auto juurde läks, juhi välja tiris ja sellele kolm-neli lasku püstolist pähe tulistas. Ta suundus teise auto poole, sirutas käe ukseulguri järele ja korruga nõksatas ta enda pea tagasi seda läbivast kuulist.

„Acacia kurat, kas sa ei tea, mis kohe juhtub...” sajatas Björ, sest tüdruku relvast see lask tulnud oli. Sõdurid kõhklesid vaid hetke, siis avasid autode pihta tule. Ent ka ordulased olid juba oma järeldused teinud ja nüüd tulistasid nad kõik. Tegelikult jõudis vaid kaks või kolm sõdurit anda lühikese valangu ja neid segas autosolijaid tapmast ka silmapilk tekkinud arusaamine, et tulistajad ei olnud mitte seal. Autodes puhkes kisa ja paanika, relvad keerlesid märke otsides, sõdurid kukkusid ja vähem kui kahe sekundiga oli kõik läbi. Soomusauto tossas, seda oli tabanud Mickey lastud laeng, keegi veeretis end sealt välja ja roomas eemale, sõiduautode ukсед avanesid, puistates igas suunas veriseid inimesi. Mõned neist jooksid, mõned suutsid samuti vaid roomata, vererada taga.

„Kurat seda lolli plikat siia tarvis oli...” kohmas Mickey tusaselt.

„Nad tapsid minu inimesi!” tüdruk nuttis vihast ja abitusest.

„Nüüd on neid hulga rohkem surnud. Läksime.” Mickey sammus üsna avalikult mäest alla.

„Meile on see võõras sõda.” Sminke oli Mickey’le järgnenud ja roninud ühe prahihunniku harjal turritava roostes kahekordse linna liinibussi katusele, kuhu ta teist kolmjalga üles seadis. „Sina loed laipade koguhulka, aga siin on sulle näide tavalisest Brazili kodanikust, kes Brazili armee sõdureid vaenlasteks peab. See loogika, et ilma tema vahelesegamiseta oleks seal all ehk kolm autojuhtide laipa praeguse viieteistkümne asemel, ei sobi talle.”

Mickey jõudis esimesena autodeni. Oma lahinguskafandris ja selle peale heidetud moondamisrüüs, mis jõudumööda ümbruse mustreid kopeeris, oli ta igatahes kõigile veel elavatele väga võõrik kuju. Ta kõndis laipade ja haavatute vahelt läbi, kontrollis soomusautot, et seal kedagi elavat ei ole, ja asus masina katusele järjekordset tõrjeseadet üles panema. Selle aja peale jõudsid ka Björ ja Acacia kohale.

„Katsu nendega rääkida ja neid aidata,” lausus mees kaaslasele, kes kriipsuks kokku surutud veretute huultega ümbrust tunnistas. „Mina panen ka ühe riistapuu üles.” Ta valis ühe peaaegu kolme-neljameetrise puude latvadeni ulatuva lagunenu müüri pisut eemal vasakul ja jättis tummalt langenuid tunnistava tüdruku autode juurde. Kui ta üle õla tagasi vaatas, oli Acacia kiivriklaasi kuklasse lükanud ja üritas ühel umbes kaheteistaastasel läbilastud jalaga tüdrukul verejooksu sulgeda.

*

„Nüüd siis lõpuks tulebki!” kostus Jaggi hoiatushüüe ja kõigi tähelepanu koondus lähenevale ulgumisele. Õhus valgatas valge leek, mis hetke pärast pisikeseks mustaks pilveks muutus, kui tõrjelaserid kusagilt paari kilomeetri kauguselt metsast lastud miinpildujamürsu plahvatama panid, ja mõned sekundid hiljem prahvatas lame kõmakas. Mitmehäälne ulgumine aga jätkus ja mõned plahvatused toimusid juba palju lähemal, pannes tirisema klaasid. Järgmiseks prigises häire ning lähedalt metsast lastud mürsk tabas betoonseina, lõhkudes sinna umbes kahemeetrise augu.

„On kõik terved?” küsis Valdeman murelikult; ta ise oli ühes vahitornis ja vist plahvatuskohale kõige lähemal.

„Kust see tuli?” tahtis Jagg teada. „Vastulöök?”

Uus tabamus tekitas välismüüri järgmise augu ning pani kogu ehitise vankuma ja ühe kaamera pilt näitas, et Valdeman on kukkunud ning üritab end põrutusest uimasena uuesti jalule ajada. Korraga tõusis kogu metsaserv õhku ja muutus lendavate puutüvede ning keerleva tule pööriseks.

„Ainult et ma ei ole kindel, kas ma kellelegi pihta ka sain.” Kõneleja oli Marius, kes vahepeal oli saabunud ühega nendest kahest lubatud xailonist, mis nüüd baasi muude ehitistega võrreldes tohutute ähvardavate metallilasudena kopteri kõrval keskmisel platsil kõhutasi. Nendega oli tulnud tosin inimest ja Valdemanist järgmise vaatlustorni laskeavas plasmapüssile toetuv Marius oli üks neist neljast, kes perimeetrit kindlustama oli saadetud.

„Vahet vist pole... Seal tagapool liigub keegi!” Valdeman tulistas viis-kuus lasku ja kohe tabas sama kohta ka helevälge niit, mis metsa paarikümne meetri raadiuses põlema pani.

„Sorry, aga ma ei ole kunagi aru saanud projektiilrelvade ihalusest,” märkis Marius vabandavalt.

Valdeman mühatas. „Ainult et see tuli varjab ka infrapuna ära...”

Eemal metsas algas tulevahetus.

„Kes keda laseb?” küsis Jagg segaduses.

„Läksid omavahel kaklema...” lisas Erlend omalt poolt hämmastusega, viidates satelliidipildile, kus olid tähistatud metsas siksakitavad tulejooned, kuid kahjuks polnud võimalik näha, kelle vahel lahing käib.

*

Samal ajal läks elu keema ka tolle Roccahucca juurde tehtud maan dumispaiga juures. Ordu oli enda valdusesse võtnud otse jõekaldale püstitatud väikese mitte väga ammu hüljatud asula, mille tuuma moodustas suur, pisut templit meenutav hoonekompleks. Xailonid olid maandunud otse lobudike keskele, mõningaid neist enda all puruks muljades, lagedatele põldudele oli laiiali laotatud kaitseseadmete ring ja sellest väljaspool tuiasid laisalt ringi hävitusrobotid. Umbes kilomeetri kauguselt harvade hiigelbaobabide varjust kaardusid nüüd nende suunas juhitud rakettide punased jooned. Kaitse hakkas sähvima ja startisid ka raketitõrjeraketid, kuid lisaks õhus toimuvatele plahvatustele jõudis mõni mürsk siiski ka pärale. Inimesed viskusid maha või jooksid xailonitesse varjule, eemal otse jõe kaldal askeldanud salgal aga ei olnud kuhugi minna ja nad olid seal nagu peo peal. Ühe xailoni juurest startis rakett ja paar sekundit hiljem kadus baobabisalu eredasse tulle. Kellelgi ründajatest paistsid aga paremad seadmed olevat, sest rakettide sadu ei lakanud, selle asemel väljus üks tankimoodi seade teisele jõekaldale ja asus jõeporis lamavaid mehi tulistama. Side oli aktiivne ja kõik, kes toimuvat jälgisid, said kohe teada, et rünnakul oli ka edu – kasutati suurekaliibrilist kuulipildujat, mille kuule ei suutnud laserikaitse õhus tabada ja õige mitme Ordulase biomõõturid andsid teada vigastustest. Kestis see kõik muidugi vaid paar sekundit, sest järgmiseks süttis tulelaam juba seal, kus too tank oli olnud.

*

Valdeman, Marius ja veel kaks meest olid kahel hõljukil metsaservani sõitnud ja kontrollisid seal mõnda aega eesmisi tõrjelasereid paigaldavate robotite tööd. Üks otse jõekaldale paigaldatud seade pöördus korraga ja külvas veepinna surtsuvaid aurupilvi ülespaiskavate laskudega üle, vaikis siis ja diagnostika näitas rünnakut.

„Sinna!” muutis Valdeman kohe kurssi.

Nad ukerdasid alles luha paarimeetrise võsa vahel, kui ka teine kaitselaser vait jäi. Satelliidipilt näitas selle ümber askeldavaid mutante.

„Ma juba imestasingi, kuhu nad jäid...”

Kuidagimoodi tajusid aga nood tulijaid ja silkasid jõkke, nii et kui mehed kõrkjate vahelt lageda veeni jõudsid, polnud purustatud seadmete juures enam kedagi. Hõljukite järel tulid robotid, millest üks jäi pooleldi vette valvesse, sellal kui teised asusid purustatud seadmeid asendama-parandama. Marius oma kaaslasega tegi ühe ringi vee kohal ja see osutus veaks – miski tabas hõljukit põhja alla ja paiskas selle ümber. Kokkupõrge veega ei teinud sellele küll midagi, kuid ühed klapid olid kinni kiilunud ja masin ei suutnud end kohe õigetpidi pöörata.

„Torpeedo!” Midagi sellist kihutas tõepoolest abitu sõiduki poole. Valdeman sulges silmad ja vee all liikuva relva teele sukeldus üks neist väikestest täisautomaatsetest luurelennukitest, mis samuti nendega kaasa olid tulnud ja igalpool õhus keerlesid. Raske öelda, kas sellest ka mingit abi oleks olnud, sest neid jälgiti ju ka orbiidilt ja keegi leidis, et nüüd on aeg rakendada sealset tehnikat. Oma kümnemeetrine laik torpeedo ligikaudse asukoha kohal hakkas korraga helevalgelt helendama ja seejärel põgenes jõgi ringikujuliselt laiali. Järgmiseks plahvatas hoopis jõelune muda ja seejärel keerles igal pool kobrutav mudane vesi. Tsunamilaine äestas mõlemas suunas kaldaid ja põgenes käänakute taha, pihtsaanud hõljuk aga oli oma sadakond meetrit eemale luhale heidetud ja suutis iseseisvalt liikuda. Ka kose kaelasaanud robotid ajasid end jalule.

„Sarnaneb dünamiidiga kalapüügile,” osutas Valdeman allavoolu triivivatele laipadele.

„Tulge tagasi, aitab teile seiklustest,” porises Erlend baasist. Selle betoonsein oli lainele vastu pidanud, kuid kai oli üle uhutud ja värske sodiga kaetud.

„Läksime.” Valdeman noogutas mornilt nõustudes ja hõljukid keerasid baasi poole tagasi.

*

Juba sel ajal oli siin-seal Vichachayose müüriharjal vilksatanud inimesi ja vaevalt minut hiljem tekkis ühe torni aknasse ohvitserimundris tegelane, kes läbi ruupori nende poole karjus.

„No on sel võimendil kvaliteet,” siunas Björ. „Mida ta tahab?”

„Ta tahab, et me relvad maha paneksime ja käed üles tõstaksime,” tõlkis Sminke. „Veame haavatud varju – siin hakkab kuule ja kilde lendama. Meile tullakse xailonitega järele.”

Ohvitser mõrises aeg-ajalt vaikides hea mitu minutit, siis kaotas lootuse ja kadus. Kusagil müüri taga käis lame kõmakas, millele järgnes mürsu vihin. Üsna kõrgel umbes müüri kohal lagunes see tulekeraks ja pool sekundit hiljem jõudis nendeni plahvatuse raksatus. Teise mürsuga läks samamoodi. Siis hüppasid vähemalt kümmekond sõdurit peaaegu üheaegselt erinevates kohtades müürile ja nende poole ulgusid tulla granaadiheitjate laengud. Mõned neist plahvatasid väga lähedal, murdes salus puid ja süüdates metsaaluse kuiva rohu; õhus keerles lehti ja risu.

„Kõik terved?” tahtis Björ teada. Kostusid Sminke ja Mickey nõustuvad mühatused.

„Acacia?”

„Mul jookseb kõrvadest verd,” teatas viimane. „Ja üks poiss sai lisaks veel paar killuhaava... ta suri.”

„Sa ei aita neid sellega, et oma kiivrivisiiri lahti hoiad. Kümme sekki õhurünnakuni. Hoiata neid.”

Järgmist rünnakut müüri tagant ei tulnud ja segase kära, käskluste ning mootorimüra järgi paistis hoopis, et külas on ka sõjaväe hulgas puhkenud paanika.

Siis raksatas pikeerivate xailonite mõire. Seda võiks võrrelda plah vatusega, kuid see ei kestnud ainult hetke, vaid muudkui jätkus ja jätkus. Kõigepealt sööstis kümnekond lennukit madalalt üle küla, paisates välja parve roboteid, mis hakkasid laskuma, meenutades pisut reaktiiv mootoritega hiigelämblikke, siis peatusid järgmised viis õhus ja hakkasid paari sajameetrise vahedega laskuma. Nad ei kiirustanud, vaid vajusid majesteetlikult allapoole oma mootorite maadpiitsutavate tulesammaste otsas ja nende parrastel sähvisid relvad. Kõigepealt maandus teele purustatud soomuki kõrvale üks neist robotitest. Kolmemeetrisel jalgadel mehhanism astus paar sammu, et paremat positsiooni võtta ja tema soomuskupli alt turritasid ümbrust kaema relvad ja kaamerad. Üks xailonitest laskus otse sinna lähima värava taha. Sekund peale seda, kui ta müüri taha kadus, käis veel üks raksatus ja üle metsa pühkiv tuuleiil teatas, et väravaid seal enam ei ole.

Sminke ja Mickey läksid kiiresti sinnapoole, Björ kõhkles hetke ja vaatas siis tüdruku poole. „Sõjavägi ei peaks enam ohtu kujutama, kuid ikkagi on vaja kõik üle kontrollida. Viskame masinad tühjaks, siis saame haavatud külla tagasi viia. Ja ehk taipavad need, kes siis põdsastes konutavad, meile appi tulla.”

„Just. Te olete omavahel enne kõik kokku leppinud ja mina kuulen ainult lõplikku otsust,” märkis tüdruk sapiselt. Ta viipas mõnede kergemalt haavatutel, kes neid eemalt kõhklevalt silmitsesid ning pöördus meest aitama.

Björ vangutas pead, ise pampe kastist tee kõrvale loopides. „Acacia, me ei räägi sulle arusaadaval tasemel. Ma näitan...”

Tüdruk võpatas ja haaras tasakaalu kaotades autouksest, kui tema kontaktläätseidel hakkasid kiiresti, pea vilkudes vahelduma ümbruse kujutised erinevates sagedusalades, kõik pealegi arvutimääranguid täis.

„Kui me leppisime Sminkega kokku nende pärismaalaste jälitamise, saatis ta mulle sellise –” Björ lasi teise silme ette metsaala kaardi, kus oli näidatud kaks noolt koos ajatelgedega. „Ja praegu jookseb mulle ka kogu aeg infot.” Tüdruku silme ees vaheldusid paljud kaadrid, eraldi jooksmas sümbolitega logi toimuvast. „See ei ole mingi sõnaline kanal, mida sa „ei kuule”. Ma ei saa sind poole tunniga virtuaali infovoogu haldama õpetada.”

„Kuidas te selle juures hulluks ei lähe?” küsis Acacia väga vaikselt.

„Meie ajudes on üks riist, mille nimi on DoubleVision. See siiratakse umbes kaheteist-viieteist aasta vanuses – kuidas keegi selleks valmis on – ja väga lihtsustatult on see nagu paljurealine kujutist filtreeriv videosalvesti. Minul on see olnud seitseteist aastat ja tagantjärele võin öelda, et veel peale viiendat aastat ei osanud ma tänasega võrreldes seda peaaegu üldse kasutada. Me ei kasuta sellises situatsioonianalüüsis ja tegevuste kokkuleppimises ammu enam isegi mitte kõnet, vaid visuaalseid sümboleid; ja see toimub palju kordi kiiremini. Kui me oleme sides, tean ma kogu aeg, mis ümbruses toimub.” Ta lasi taas tüdruku silme ette satel liidikaardid, kus vilgatasid Sminke ja Mickey asukohad. Ta valis ka sellise projektsiooni, et kujutised kattusid nähtuga, nii et mets ja müürid tundusid mingis teises reaalsuses läbipaistvatena. „Ma võin ka vaadata, mida nad parasjagu teevad.” Kujutisele tekkis kaks iseseisvat akent, kus liikus pilt mõlema mehe silme läbi nähtuna. „Ma tean, kes on siin maal baasis M ja kes ringi lendavad.” Kilomeetrite taga olev baas suurendati lähedale ja seal liikusid ringi inimesed, küljes nimesildid, taevasse aga tekkis helendavaid rõngaid, sees xailonite või muude lennukite kujutised, samuti sees vilkumas inimsiluetid, nimed küljes. „Nii, aita mul neid tõsta...”

Mõned kohalikud olid taibanud, mida nad teevad ja appi tulnud. Paistis, et nad olid lõpuks ka otsusele jõudnud, et *need* neid tulistama ei kipu, nii et masendavat pilti surnutest ja haavatutest täiendasid nüüd ka need terveksjäänud või kergemalt haavatud, kelle pereliikmed surma olid saanud. Peale esimese auto juhi oli kohe surma saanud üks 30-aastane naine, kelle mehel oli vaid kuul käsivarre läbistanud, ja hiljem oli surnud üks umbes kaheksa-aastane poiss. Ent veel viis

inimest võisid surra verejooksu või sisemistesse vigastustesse. Kaks neist olid sõdurid ja vaid Björi kõnekas liigutus relvaga hoidis kohalikke nende ja veel kahe kergemalt haavatud sõduri kallal omakohut rakendamast.

Acacia ronis koos mõnede tervetega teiste juurde kasti ja Björ rooli ning nad sõitsid külla. Tüdrukust polnud tegelikult viimastel minutitel suuremat abi, sest Björ oli kanali tema kontaktläätsedeesse lahti jätnud, tehes küll eeltsensuuri...

*

Kusagil kihutasid xailonid madalalt üle metsa, analüüsides samal ajal koos Aldusega kujutist ja tulistades liikuvaid raketiseadeldisi enne, kui need ühegi neist välja suutsid lasta. Parasjagu sai teises kohas pihta täisautomaatne robotlennuk ja mõned xailonid muutsid kurssi, et laskjat leida.

Üks xailon laskus jõe äärde ja lasi kõhu alt maha ilmselt mingi amfiibauto või allveelaeva, sest see hakkas vette roomama. Üks inimene väljus sellest veepiiril, ent hüppas silmapilk sisse tagasi, sest veest ilmus umbes pool tosinat rohelist kogu. Seadme ninast sähvatas laserikiir ja vähemalt kaks nendest ründajatest lendasid tükkideks.

„Inimesed kella 2-s,“ teadustati ühelt nende bussi meenutatavalt sõidukilt ja paar ordulast piiras sisse apaatselt käsi üleval hoidvad Brazili armee mundris sõdurid.

„Kus on teie komandör?“

„Surnud.“

„Mis teiega juhtus?“

Vaikus, õlakehitused.

„Mis komandöri juhtus?“

Vaikus, vaikne pilkudevahetus.

„Lasid ta kindlasti ise maha,“ kommenteeris Sminke, kes järelilikult sama stseeni jälgis.

Mingi suurem asula oli laskuva xailoni vaates, tänaval tormamas inimesed ja neid jälitavad mutandid. Xailon tulistas pidurdades, laskus siis mingile väljakule ja lahinguskafandrites inimesed hargnesid laiali. Üks neist jõudis jõeni ja tema silme all hulpisid mööda inimesed. Ta astus vööni vette ja tiris kaldale naise, kes ise elus oli, kuid ordulast vaid apaatselt segase pilguga seiras, surudes vastu rinda viieaastast surnud tüdrukukest.

„Vaadake nüüd seda,“ kommenteeris mees ise kergelt kõikuva hääletooniga ja Acacia nägi ta nimeks Chase. „Näidake seda pilti kõigile! See on reaalsus, mitte enam teooria.“

Samal ajal viskus keegi teine kusagil mujal puutüve taha just sel hetkel, kui seda tabas mürisk.

Mees ajas end ropu vandumisega üles. „Siin on kellelgi piisavalt head seadmed, et mind läbi võsa detekteerida.“ Ta tormas edasi ja seda päris viimasel hetkel, sest järgmine laeng muutis juba esimesest plahvatuses pilbastunud tüve saepuruks.

„Miks nad kõik just mind lasevad!“ Tema jälgedel kärgatas kolmas plahvatus, ent neljanda asemel ulgus kogu laotus ülesööstvatest xailonitest ja mürsurahe lakkas.

*

Björ ja Acacia peatusid ühe hoone ees, kus elas küla arst ja kus oli teisigi taevast saabunud tegelasi ametis haavatute aitamisega.

„Püsi siin.“ Björ katkestas ülekande, hüppas välja ja vahetas ordulas tega lühikese noogutuse. Ta

peatas poolel sammul ja vaatas tüdrukule pisut vabandavalt otsa. „Ma ei jõua sulle ikkagi kogu infot vahendada. Üks rühm sõdureid on end blokeerinud külavanema majja ja nad kasu tavad vangivõetud kohalikke elava kilbina. Tule kaasa.”

Nad suundusid kiirel sammul majade vahele. Sminke ootas neid ühes aias lehtlas ja tema juures istus umbes 17-18-aastane hirmunud tüdruk.

„Külavanema tütar,” noogutas ta neile lühidalt. „Sõdurid ei oska mulle sedagi öelda, miks neil on kästud elanikke oma kodudes kinni pidada. Neile on vaid antud käsk küla hõivata ja mitte kedagi välja lasta. Kõik selle piirkonna külad on muide blokeeritud ja paistab et käsk on nagu antud elanike kaitsmiseks, kuna väga paljusid teedel liikujaid on rünnatud. Võib-olla ka sõjaväe kaitsmiseks, sest ülemused ei tee kardetavasti vahet nende kohalike ja pärismaalaste vahel... ja mutante ei ole ikka veel ametlikult olemas. Kohalikud on aga hirmu täis. Ühesõnaga, Acacia, ehk sa saad sellelt imeolevusest midagi kätte – mind vahib ta ümmarguste silmadega, ehk sinuga räägib. Ja veel – siinsamas müüri taga on külavanema maja, ärge selle nähtavusse sattuge, nad tulistavad hoiatamata. Björ, läksime.”

Nad läksid järgmist, külavanema maja krunti ümbritseva tellis kivimüüri juurde.

„Mis sa arvad, mida talub paljas külaelanik paremini, kui kaitseriie tuses sõdur?” küsis Sminke müürile osutades.

„Tõmbasite neile infrapuna peale?” arvas Björ muiates, vaevumata virtuaalis kontrollima.

„Just. Seal peaks oma kuuskümmend kraadi olema. Varsti peaks neile aitama. Loodetavasti said nad sellest ka aru, et *ilma* pantvangideta pole neil üldse mõtet välja tulla.”

„Tulistamine majas,” tajusid nad teadet üle side, ja siis hakkasid mitmel pool liikuma mehhanismid. Polnud vajadust pead müüri tagant välja pista, sest maja sai jälgida läbi nende robotite silmade. Uksed avanesid ja majast tormas välja läbisegi kohalikke ja relvi maha viska vaid sõdureid. Nende läheduses pead üle müüri upitav robot tulistas, sest ülemise korruse aknale oli tekkinud ohvitser, kes lahkujaid tulistada tahtis.

Björ ja Sminke suundusid maja ette ja leidsid sealt seisma Mickey, kes kahe roboti abil valvas umbes viitteist relvitukstehtud sõdurit, kellest mõned olid kergemalt haavatud.

„Neljakümnest on niipalju järel,” noogutas see neile.

Sminke silmitses räbaldunud kogusid erilise huvita, ent korraga jäi ta pilk ühel peatuma. „Ma tunnen seda. Või sõdurite hulka pugunud. See pasakott oli ka minu ülemuseks.”

Ta lähenes istujatele ja kõnealuse ette jõudes tõstis aeglaselt kiivri visiiri. Mees tunnistas teda mõned sekundid, siis läksid ta silmad suureks. Ta tõusis ja korraga pagesid sõdurid laiali, vähimatki hoolimata Mickey hoiatuslaskudest. Sminke rabas oma relva, sest kuigi mehe käes oli vaid sulepea, võis arvata, et sõdurid teadsid, millega tegu. Ent ta jõudis vaid kiivri visiiri silmle tagasi nõksatada, sest mees ei kavatsenud seda kuhugi visata, vaid lasi end õhku.

Björil ja Mickey'l kulus kümmekond sekundit, et laialipaisatud ja üldiselt vaid muhkude ja ehmatusena pääsenud ülejäänud sõdureid taas kokku korjata, ning siis oli neil aega Sminke järele ringi vaadata. Ohvitserist kahe meetri kaugusel seisnud mees oli lennanud vast kolm-neli meetrit tagasi – too pealiskaudsel läbiotsimisel kiirustades kahe silma vahele jäänud granaat ei saanudki väga võimas olla. Kuid püsti ta end ei ajanud.

„Jalad ei liigu,” porises ta justkui solvunult üle side.

*

Björ leidis Acacia külavanema majast, kus too teine tüdruk oli neile kohvi teinud ja üritas

kuidagimoodi oma segilöödud elamist koristada. Paistis, et vähemasti sellest perest olid kõik terveks jäänud, sest erilist ahastamist ei olnud märgata. Ta viipas tüdruku välja ja nad sammusid kõrvuti mööda tänavat ühe xailoni poole.

„Sminke tuleb kiiresti üles viia, nii et ma lähen,“ teatas mees. „Tuled kaasa?”

Acacia samm takerdus, kuid ta jätkas mehe kõrval.

„Mis minust seal saab?” küsis ta siis.

„Mida sa endast teha tahad. Sul on piisavalt aega õppida, mõelda...”

„Sa said aru küll.”

Björ ohkas vaevutabatavalt. „Acacia, ma tunnen sind vähem kui ööpäeva. Mis lubadusi ma sulle anda saan? Ainult et ma olen alati olemas, kui sa mind vajad, ma toetan ja kaitsen sind.”

„Aga me ju... on sul keegi? Pere, lapsed?”

„Noh... jah, ma kuulun ühte sellisesse ühendusse, mida siin vist üsna ebatavaliseks peetakse. Algas see neljast sõbrannast, kes otsustasid koos lapsi kasvatama hakata. Hiljem tuli kaks juurde, nii et naisi on kuus. Meestega on keerulisem, neid on tulnud ja läinud. Minul on sealt kahega kokku kolm last ja mina olen üks püsivamatest. Elan näiteks suurema osa ajast seal niiõelda kogukonnamajas.”

„Kas sa viiksid mu sinna?”

„Sind võetaks seal heameelega vastu. See, kuidas sa seal hakkama saad ja kas selline ühendus sujuma hakkab, ei oska ma muidugi öelda. Ühe öö või ka mõned kuud elab teinekordki keegi seal. See võtab aega, et inimesed aru saaksid, kas nad sobivad. Ma... igaks juhuks muidugi ütlen, et majapidamistöid meil ei ole, kõike teevad robotid, aga on ühiseid kohustusi, esmajoones laste pärast. Ma ei tea, kuidas sa võiksid sellesse sobituda, aga kui sa tahad, on minu poolest sulle tee lahti.”

Acacia raputas pead. „Ma ei harjuks sellega kunagi. Teada, et mu armsam on igal ööl ise naise juures...”

„Eks sa ise tead. Kuigi arvamused muutuvad.”

Tüdruk raputas veelkord pead. „Mis Sanzesest sai?” küsis ta hoopis.

„Elus. Toibub paar päeva ja eks siis näis, mis tast saab. Me ei aja ära kedagi, kes kord tulnud on, kuigi Sanzese-taolised ei kipu harjuma.”

Nad olid jõudnud xailoni juurde.

„Kas ma peaksin kooli minema?”

Björ ei pidanud vastu ja purskas naerma. „Tead, minagi õpin päris suure osa ajast.”

„Kas ma hakkan istuma kui mingi hälvik teie palju nooremate laste hulgas, kes kõik nii targad on ja minu kulul nalja teevad? Ma ei taha.”

Björ ohkas tõsinedes. „Sinuga on nii raske rääkida – ainult müüdid. Meile tuleb kogu aeg inimesi. Väga erineva taustaga. Meie koolides ei pilgata ega narrita, seda kõigepealt. On väga erinevaid õppimisvorme. Sa ei pea koolis kui sellises kunagi käima, kui sa ei taha. Võid luua näiteks oma virtuaalisiku ja suhelda ainult läbi võrgu, nii et need, kes sinuga kokku puutuvad, tunnevad vaid seda isikut. See tekitab segadusi, kui sa inimestega päriselt kokku saad, aga kui sa kooliga muud moodi üldse suhelda ei kavatse, siis miks mitte. Muide, aeg jookseb. Brazil kavandab vist suuremat raketirünnakut, nii et meil oleks aeg kaduda.”

„Aga teil on inimesi, kes igaveseks virtuaali sulguvad, eks ole? Kes end narkootikumidega tapavad? Kes lihtsalt veeretavad oma päevi õhtusse, ilma igasuguse mõtteta?”

„Ka selliseid on. Päril palju. Ka selline saatust võib sind meie hulgas tõesti oodata. Nii nagu siin oled sa kolmekümneselt inimvare, kui sind just varem kusagil džunglis maha ei lööda. Vabandust, kui mu sõnad on ebameeldivad, aga selline on tõde.”

Acacia silmitses tema kohal kõrguvat massiivset metallkoletist, teades suurepäraselt, et kui ta sellest luugist sisse astub, jätab ta hüvasti senise eluga.

„Ma ei taha Sanzest enam kunagi näha,” ütles ta.

„Sinu otsus. Seda ma võin lubada, et meelega ta su teele ei satu.”

Acacia seisis kõheldes. Mõõda tänavat vuhises hõljuk, millest hüppas välja Indis. Hõljuk pakkis end kokku, nii et see ei olnud palju suurem kandraamist, ja väljahüpanu juhtis selle koos seal lamava haavatuga luugist sisse, noogutades neile lühidalt ja lisades: „Kolmkümmend sekki.”

„Tüdruk, otsusta,” lausus Björ, olles sõbra noogutusele vastanud. „Ma ei sunni sind. Sa võid tulla nüüd ja hiljem ja üldse mitte tulla. Ma ei saa sulle lubada rohkem, kui ma tegin.”

Acacia lasi veelkord pilgul kui hüvasti jättes ringi liikuda, silmitses hütte, metsa ja taevast, ning astus siis luugist sisse. „Tead, tegelikult tahan ma Marssi näha.”

Björ muigas ja noogutas omaette, juhatades ta lennuki etteotsa ja tooli aidates.

„See, kes tuli, oli Indis ja see siin on Gite,” tutvustas ta lühidalt tagapool medipaakide juures askeldavat meest ja piloodikohal istujat, ise samal ajal tüdruku tooli rihmu sättides. „Sama punt, kellega ma tavaliselt koos töötan. Nemad olid ka eile all ja kuna oli valida, siis nad tulid siia, teades, et meie siin oleme. Lennuk sai eile paar väikest tabamust ja täna veel mõned, nii et nüüd tuleks see tegelikult igaks juhuks Kuule remonti ja diagnostikasse viia. Sellepärast viimegi Sminke ja teised haavatud just sellega üles.”

Sel ajal oli masin juba maast lahti kerkinud.

Björ jõudis vaevalt teise pilooditooli, kui teda kannatamatult silmit senud Gite hakkas lennuki nina üles keerama. Björ seletas veel tüdrukule kiiresti, kuidas käituda ülekoormuse ajal, kui kostus Indise hoiatushüüe:

„Saame seltskonda!”

Lennuk kaldus, Acacia silmad läksid ümmarguseks, kui ta tooli käetugedest kinni haaras ja tagantpoolt ravivoodite poolt kostis Indise vandumist.

„Keegi laseb rakette.”

Xailoni seinad olid läbipaistvateks muudetud, kuid ilmselt pieteedist uustulnuka vastu oli Indis või Gite jätnud kabiinikontuurid siiski alles. Kiiresti liikuvate punakate täppide juures sirasid arvutimäärangute markerid ja nendest ettepoole punktiiriga joonistatud võimalike lennu suundade analüüs näitas, et oma kümmekond neist oli neile suunatud. Ülejäänud parv, mis tundus lausa sadadesse ulatuvat, suundus maاندunud xailonite ja muude esimesel hetkel arusaamatute märkide pihta.

„Kust neid nüüd nii palju tuli?” tahtis Björ teada, ühendades kiiruga valgusjuhtmeid ja süüvides TI andmetesse.

„Liikuvatelt seadmetelt,” vastas Gite. „Aldus muidugi teadis, et nad kogunevad. Aga et nad just nüüd lahti lasti...”

Xailon pöördus ja koonduvate rakettide koonus pöördus neile järele. Suurem osa neist lahvas tulle, sest õhk oli korruga täis ka tõrjerakette ja isegi Acacia sai aru, et töötasid ka orbiidil asuvad laserid ning maapinnal paiknevad plasmarelvad, mis õhu hõõguma panid.

„Indis, istu ometi!” kaebas keegi tagapool. „Et see õudne tüüp just nüüd otsustas proovida, kummal

meist kõvem pea on..." Acacia ei saanud vaadata, kuid tagapool kostus rabelemist ja vandumist. Lõpuks paistis kõik paika saavat, sest Gite lülitas midagi, masin vappus ja isegi sees oli kuulda plahvatusi ja tunda tõukeid, kui raketitõrje rakendus. Korraks oli nende ümbrus tühi, maastik vajus kiiresti allapoole ja lennuk jonksatas helibarjääri ületades. All tekkisid aga uued täppide puntrad, seekord aga lisaks esimeste moodi „rahulikult” liikuvatele veel väik semad ja hulga nobedamad, mis sirgjooneliselt üles nende poole söötsid.

„Õhutõrjekuulipilduja!” kõlas Indise hoiatushüüe, kui lennuk hakkas rappuma ja õõtsuma nagu veoauto viletsal kruusateel.

Acacia ahmis õhku ja rabas tema kõrval istuva Björi varrukast: „Mis juhtus?”

„Raketid saab alla lasta, kuulipildujamürske on liiga palju ja nad liiguvad liiga kiiresti, nende eest saab vaid ära põigelda,” surus mees läbi hammaste hingetuksvõtva loopimise vahele.

Indis kiunatas vaikselt ja vandus.

„Istu, idiot!” möirgas Björ ja kui Acacia tahapoole riskis vaadata ja nägi ta, et mees oli ilmselt ühe intensiivravi kasti juures askeldanud ja mingi tõuke ajal peaga vastu serva põrganud, nii et ta ninast ja suust voolas verd.

Kostis nagu rahesabin plekk-katusel, ainult et kümme korda võimsa malt ja pahaendelisemalt. Osa tagumisi ekraane kustutasid särtsatades ja diskiidel hakkasid vilkuma punased avariituled.

„Kuuskümmend kolm tabamust,” kommenteeriti tagantpoolt. Mõlemad piloodid ei tõstnud peadki.

Uuesti rapsis neid rahe. Korraks tekkis kaalutus ja vaikus, ent siis tuli uus löökidesadu, mis tundus kui kelguga trepist allasõitmine.

„Kakssada viisteist tabamust. Kas te tahate rekordit lüüa?”

„Sidet ei ole,” kostus seekord Björi vaikne teadustus. „Aldusel on muud teha, nii et oleme omaette. Ehk keegi taipab...”

Paistis, et lõpuks taipaski, sest lisaks alt üles suunduvatele märgen ditele lahvas ümbrus korruga täis ka ülevalt alla suunduvaid – ründasid kusagilt kohalejõudnud ülemised kattehitajad. Mets nende all kattus heledate sädemete tulikirjaga, mis tegelikkuses tähendasid lõõskavat põrgut seal, kuhu raketid ja plasma tabasid.

Nad kerkisid kiiresti ja tundus juba, et nad on kogu võitlusest õnnelikult kõrgemal, kui korruga ümbrus vilgatas ja järgmisel hetkel kadus lõbus värvide ja kirjade segapudru, jäi vaid maakaardiks kokku sulav mets ja tume taevas.

„Käsijuhtimisele, TI lendas,” hüüdis Gite. „Björ – laserid, Indis – raketid! Mina juhin. Sminke, kas sa suudad plasma võtta?”

„Saame hakkama,” urises mees oma kirstust vastu.

Ilma TI-ta ei näinud vähemalt Acacia enam ei teisi lennukeid ega veel vähem võimalikku lähenevat ohtu, kuid paistis, et asjade käik oli muutunud või olid nad tõesti juba kaugel, sest sinitaevas asendus kosmose musta põhjatusega.

Nagu vastuseks tema mõtetele muutis Gite veelkord suunda ja sirutas end siis toolis, lastes korraks juhise lahti. „Nelisada kilti ja viis kilti sekis – oleme palju väljaspool nende võimete piire ja Alduse tiiva all.” Acacia leidis need numbrid ka ühelt ekraanilt ja täheldas imestusega, et kui üks loendur tõesti luges sekundeid stardist, oli see kõik aega võtnud alla kahe ja poole minuti. Ta sai alles mõni sekund hiljem aru, et viibib kaalutuses...

Björi sõrmed libisesid üle puldi, kuid sellel ei paistnud mingit tulemust olevat, ja seda oli tegelikult ka mehe näost näha. Gite oli samuti klõbistanud ühel diskiil, nüüd silmitses ta seda pahaselt, lükkas

eemale, tõmbas kõrva tagant juhtme, surus selle pulti ja sulges silmad. Acacia sai seekord juba aru, et kui sinakas valgus asendub punasega, käivitatakse mootorid. Keegi ei lausunud sõnagi, Gite muutis paar korda kurssi, vähendas siis kiirendust, valgus asendus kollasega, siis rohelisega ja kui piloot süngel pilgul tummasid ekraane põrnitsedes õlgu kehtas ja mootori välja lülitas, täitis kabiini taas sinakas kuma.

„Mis nüüd?” kostus tagapoolt Indise hääl.

„Sidet ei ole ja arvuti ei tööta,” mühatas Björ.

„Ja edasi?” muutus ka keegi haavatutest uudishimulikuks.

„Ootame. Andsin *Mayday*.”

Ordulased näisid selle vastusega leppivat, nii et see oli Acacia, kes pisut hirmunud küsis: „Kuhu me üldse lendame?”

„Viimati pidime minema Plekkitorule,” teatas Gite.

„Mis see on?”

„Meie satelliit,” seletas Björ. „*La Luna Diablo*,⁶ nagu teie seda hüüate.”

„Sa panid kursi silma järgi satelliidile?” küsis nüüd Indis aeglaselt ja pahaendeliselt, ennast verest puhastades.

„On sul siin millegi järgi panna?” osutas Gite neid ümbritsevatele tühjusele. „*Math*’i arvutused on küll korrektsed, aga DoubleVisioni täpsuse piires. Seal suunas ta peaks olema,” osutas piloot umbmääraselt küljele. „Tuhande neljasaja seki pärast pidurdame ja kui midagi ei näe, on aega tõsiselt appikutsumisega tegelema hakata.”

„Juua tahad midagi?” Björ tõusis ja hõljus tahapoole. Ta ei oodanud Acacia vastust ära ja surus tagasitult talle kõrrega purgi pihku. Tüdruk aga oli liikumatult toolis ja ta ilme järgi otsustades ei paistnud ta kaalutust nautivat. Björ surus muige alla ja ujus uuesti tahapoole Sminket vaatama.

„Selgroogu on sul vist varemgi supikoguks hakitud?” küsis ta medilabori näite vaadates.

„Brazili armees.” Sminke lamas liikumatult ja kinnisilmi, kuid medipaagi väikese võimsusega arvutist jätkus, et temale pilti ja mõlemas suunas häält vahendada.

„Oled maininud, et olid. Sa tundsid seda ohvitseri ka? Miks ta nii närvi läks, kui sind nägi?”

„Küllap eeldas, et ma ta niikuinii maha löön.”

„Hm...” Björ silmitses sõpra arvustavalt. „Sa ei ole sellest kunagi rääkinud. Praegu on aega?”

„Kui sa seda just kuulata tahad... Käis see nii, et kui ma kaheksateist sain, tuli meil kõigil minna. See, et ma kolledžis õppisin, ei lugenud midagi. Süsteem käis nii, et kõigepealt tulid kaks meest ja võtsid mult allkirja, et olen kutse kätte saanud. Teoreetiliselt oleks võinud pikendust nõuda või muidu protsessida, kuid komisjon töötas Švejki seiklustest tuttava Austria-Ungari vastava institutsiooni põhimõttel. Suurte altkäe maksude abil oleksin saanud aasta-kaks pikendust, aga siis juba teadsime, et igaveseks sa ära ei saa. Meie Catalina kutid olid ju suhteliselt hea tervise ja haridusega, Brazil vajab hädasti sõjaväkke normaalseid inimesi, nad ise on ju suuremas osas pilvikutest vördjad...”

Igatahes tuli päev, kui seisin talvises külmas viimas ja kehtasin õlgu mõtte peale, et võiksin külmetada ja haigeks jääda. Ma ei olnud enam oma aja peremees. Mind oli kaheks aastaks orjusesse mõistetud ja haiglates vedeleda polnud üldse paha saatus, surmasaamisvõimalusigi vähem. Igatahes venitasin kuidas sain, mõtlesin kõiksuguseid asju välja. Komisjon olid sellega harjunud, ent väliselt

---

⁶ Kuradikuu (hisp. k.)

üritati ma ei tea kellele mingit muljet jätta ja nii tehtigi minuga kõik tavaprotseduurid läbi ja loomulikult tunnistati kõlblikuks. Olin peakonvoist maha jäänud, nii anti mulle piletid ja käsk sel ja sel kuupäeval Campo Grandes seal ja seal olla. Loksusin rongis minema, kolasin veel võõras linnas, polnud seal ju kunagi käinud, sõin kõhu täis, viskasin lihtsalt minema viimased võileivad, mille ema oli kaasa pannud, ja läksin väeosa uksest sisse. Pea lasti nulliga paljaks ja anti vorm. Pakuti võimalust riided postiga koju saata, aga keegi kohalik geenius oli määranud sellise hinna, et ei tasunud ära. Olen natuke suuremat kasvu kui seal keskmiselt, saapaid mulle momendil ei olnud. Anti mingisugused. Need ei läinud korralikult jalga, aga öeldi, et ilma sa ju ka ei saa minna. Ma ei osanud hispaania keelt muide üldse eriti korralikult, mis sest, et olin koolis õppinud...”

„Mis keelt te siis kodus rääkisite?” katkestas teda Gite, keda lugu huvitama oli hakanud.

„Saksa.” Ta muigas taas nukralt ja kurjalt. „Tüüpiline – sedagi ei tea keegi... Catalina on sajandeid olnud põhiliselt saksakeelne, kuigi iseseisvad saime olla alla poole sajandi...”

Siis sain alustuseks tuupi. Mitte tõsiselt. Tuli vaid naeratada ja lasta end kolkida, siis piirdus asi rohkem togimisega – see oli koha kätte näitamiseks, seda ma teadsin. Mind vaadati üksikasjadeni üle, kõik mu isiklikud asjad sobrati viimseni läbi. Taskutes ei tohtinud olla sisuliselt midagi peale ID ja taskurätiku. Sideterminali olin targu koju jätnud, ent ka mu lihtne märkmik võeti komandöri juurde hoiule (sealt ta mõne aja pärast kadus salapäraselt; natuke simuleeriti otsimist ka). Muud asjad pidin hoidma kapis. Teadsin, aga teha polnud midagi – see kõik varastati esimese paari päevaga. Sisuliselt elasin kogu selle aja ilma kõigeta – mul oli ainult see, mis seljas, erinevatesse kohtadesse oli peidetud natuke hädavajalikke asju, nagu arstimid ja rõivaste parandamise vahendid. Eks need, kes teadsid, otsisid ka sellistest kohtadest ja palju neid peidukohti seal üldse oli... Kasarmu oli lage kivihoone, ainult voodid ja taburetid ja kapikesed. Iga natukese aja tagant oli kontroll, siis pöörati kõik segamini. See oli palju lihtsam kui tavaliselt vanglas, meie tingimused olidki palju viletsamad tavalise vangiga omast kusagil tsiviliseeritumas paigas.

Ah jaa, mind määrati ründeüksusesse. See tähendas mitte eriülesandeid selles mõttes, nagu komandostele kohane. Me olime need, kes pidid tegema erirünnakuid... noh, kui on vaja mingi eriline objekt vallutada või näiteks dessandi juurde läbi murda. No alustagem selles, et juba teisel hommikul tuli jooksmas minna. Ega mul sellest midagi polnud, aga jooksmas läksime nii, et võõni paljad, jalas aga olid pikad püksid ja saapad. Minu omad olid väikesed ja hõõrusid. Esimene sada meetrit oli talutav, teisel hakkas valus. Poole kildi järel hakkasin harjuma. Teha polnud midagi, oli mingi loll tunne, et kui ma nüüd kohe juba alguses sitaks löön... Seersant tagus ka jalaga tagumikku. Kahe kildi järel tundsin, et nüüd on asi juba väga halvasti, sest saapas lurtsus. Istusin siis ja kiskusin selle jalast. Sokid olid puruks ja verised, jalad olid mitmest kohast pudruks hõõrdunud. Sellest pildist ehmatas ka seersant. Vaata, nad ei olnud elupõlised sadistid ja maniakid, nad olid mõnes mõttes tavalised hariduseta poisikesed, kes teisi kamandama olid pandud. Nad nägid, kuidas seda tehti ja süsteem oli nii üles ehitatud, et nad õppisid kiiresti hoolimatust ja jõhkrust. Aga nad ei tohtinud „elavjõudu hävi tada”. Tallaalused olid terved, keeldusin abist ja liipasin paljajalu tagasi, pesin kraani all puhtaks ja sidusin kinni, õnneks olid mu abivahendid veel alles, esimene hommik ju. Uusi sokke ei saanud. Laohoidja lihtsalt keeldus neid mulle andmast. Tegelikult tal muidugi oli, aga ta andis neid välja nii vähe kui võimalik, sest teenis palgast mitu korda rohkem varustust linna peal müües. Ohvitser kehtas õlgu ja käskis kaltsuhun nikust otsida. Nii sain õiguse omaenda kodused sokid uuesti jalga tõmmata. Saapaid ma jalga ei saanud. Juba jalgatõmbamisel oli tunne, et pilt läheb taskusse – kujutle, et needsamad kohad, mis olid jalad puruks hõõrdunud, sattusid ju täpselt samade haavade peale... Ohvitser vaatas mind, nägi, et mul on tõsi taga, saatis mu meditsiinipunkti, et saaksin ametlikult haigete kirja. Sealne pohmas allohvitser kõigepealt sõimas mind, siis käskis mul pikali heita. Kogu aeg ropendades kiskus ta mu plaastrid lahti, määris jalad paksult kokku mingi salviga ja sidus kinni, kirjutas arvutisse paar rida ja käskis mul end minema koristada. Mina olin pannud katkiste kohtade peale korralikud steriilsed ja ravimitega immutatud plaastrid, tema oli need maha kiskunud ja kasutanud tavalist marliriba, mis loodetavasti oli

vähemalt steriilne. Saad aru, Björ, ka mina olin ainult raamatutest lugenud, et nii tehakse. Muidugi, kui lapsena kaugemal miski suurema kriimu saime, sidusime taskurätiga või millega iganes kinni, aga kodus olid alati ja kõigil ju korralikumad vahendid. Mitte küll sellised, nagu meil siin – noh, sellised jalad pistaksin ma siin robotile ette, see õmbleks suuremad kohad kinni, topiks mulle regeneratsioonisokid jalga ja lööks võib-olla isegi pooleks päevaks ratastooli; ja homme oleksin korras. Igatahes tol hommikul seal ma vaid imestasin, ehkki olin kõiki neid lugusid kuulnud. Esilagu oli veel üsna põnev ja kõhe tunne, kuigi juba ka sihuke kibe sitamaitse kujutlusest, et see jama kestab kaks aastat. Istusin siis maha ja sidusin jalad korralikumalt. Plaastreid mul enam ei olnud. Kuhu ma nüüd üldse minema pidin? Teised olid sööma läinud. Liipasin siis sinnapoole. Olin toatuhvlites, need olid madalad odavad plastikutükid, üks tallaks, teine lihtsas kaares üle. Õnneks oli kuiv, aga maa oli pikk, sest parasjagu tehti süüa metsas – väliköök oli üles pandud ja õppuste osa oli, et kõik käisid järgemööda kõögitoimkonnas. Teepeal sain peksta – tuli mingi kari vanemaid olijaid ja ma pidavat väga ebasõdurlik välja nägema. Nad ei vaevunud uurima, milline mu seisukord tegelikult oli, nad soovisid vaid meelelahutust. Üks pagunitega tüüp käskis minna tagasi ja saapad jalga panna. Olin juba piisavalt tark, et vaid noogutasin ja lubasin kohe minna. Ahjaa, söök... ei hakka sõnu raiskama, Catalinas sõid koduloomad ka paremini.”

Sminke sulges taas silmad. „Kuna minuga midagi peale polnud hakata, saadeti ühe hoone valvesse. Mitte et seal midagi eriti valvata oleks olnud... aga terve see armee oli nii üles ehitatud – kõik varastasid ja kogu aeg. Teoreetiliselt oleks pidanud valvureid olema kaks ja teine öösel ärkvel, praktiliselt aga magasime terved ööd, ainult aeg-ajalt käis keegi ohvitseridest meid sõimamas. Aga kuna valves olidki sellised, kes õppustest täie rauaga osa võtta ei saanud, ei olnud meil eriti midagi karta. Käisime vaid kasarmus ja kooskõlas traditsioonidega, mille kahe päevaga selgeks õppisin, virutasime endale vanu kombinesoone, et soojem ja pehmem oleks. Jalad ei jõudnud õieti paraneda (mis oli muidugi lihtsalt kohutava ravi tagajärg), kui mind taas rivvi saadeti. Ah jaa, kindral pidi tulema. Kaks ööd vuntsisime kasarmut, murugi värviti üle. Kindralit ennast me muidugi ei näinud. Jäin palavikku. Vedelesin kaks nädalat haiglas. Põhjus – šokk, harjumatus, vale kliima. Ma ei olnud midagi erilist. Sellega arvestati, samuti sellega, et surm oli sealsamas lähedal. Senine oli vaid algus, midagi polnud minuga veel juhtunud. Pisasjad. Aga iga natukese aja tagant läks keegi – jalad ees. Meie umbes tuhande sõduri kohta oli pea iga nädal surmajuhtum ja tihti oli raske arvata, oli tegemist õnnetuse või enesetapuga. Vaata, siin oli veel see nüanss, et enesetapja pere sai karistada. Mingit toetust või vabandust hukkunu vanematele – ära nalja tee! Vastupidi, firmade omanikke sunniti enesetapja vanemaid vallandama, õed-vennad võidi koolidest välja visata...

Kohutavalt rõve? Ebainimlik? Olen ma teisiti väitnud?

Saa ka sellest aru, et mõnes mõttes sain ma ikka koolitust kah – õppisin varustuses jooksma, laskma, relvi kasutama, soomustransportööri juhtima. Me teadsime, et oleme selles laagris vaid pool aastat, meid oli erinevatest paikadest üle maa. Meid sakslasi vihati, mingit sõdurite vahelist kollektiivsust ei olnud. Kiusati kogu aeg. Mõni ei saanudki õieti haiglast välja, esimesel ööl kasarmus peksti ta sinna tagasi. Minagi sain endale ühe „lemmiku”, kes pidas oma kohuseks mulle paar korda virutada iga kord, kui mind näeb.

Olin laagris olnud vaid kaks kuud, kui sain haavata. Täielik hooletus, mis oli selles armees tavaline – laadisime kuulipildujaid ja keegi loopis tühjad kastid kogu pakkematerjaliga sealsamas põlevasse lõkkesse. Paraku oli ühte kasti unustatud ka üks kärg. Soojendasime end seal, ja siis käis jurakas. Keegi röökis „Pikali!”, kuigi viskusime juba niikuinii instinktiivsel maha. Kõik jäi vaikseks, teised tõusid ja mina millegipärast ei saanud, ja siis hakkasid nad sebima. Minu all oli suur vereloik ja jalad ei liikunud. Laeng oli tabanud puusa ja põrganud vastu selgroogu. See ei tulnud ju torust, sel ei olnud erilist jõudu, aga puus oli mõranenud ja selgroonärvid vigastatud. Kuu aega haiglas. Siis tagasi. Joosta ma ei saanud, aga neil olid mingid kontrollnumbrid, mida nad pidid täitma. Surnud kooli ei lõpetanud, kuid minusugused lombakad läksid täie eest.

Ah et haav – ka kodus oleks see korda tehtud lühema aja jooksul. Just nimelt korda, sest jäin lonkama ja aeg-ajalt jalad lihtsalt keeldusid töötamast. Muide, kui ma Antarktikas oma selga näitasin, põles robotkirurg peaaegu maha. Arstid lendasid kohale ja sattusid vaimustusse – ammu pole „inkvisitsiooni ohvrit” olnud. Et neile oli väljakutse midagi nii jubedat taastada.” Ta naeris kurjalt. „Ma ei saanud siis aru, et minu pärast käis rabamine – Odd jõudis esimesena ja viis mu Plekktorule.

Mul oli tegelikult hea meel, et haavata sain. Laagris oldud kaks kuud on piisav aeg, et vilets toit ja magamatus mõjuma hakkaks. Tõenäosus, et midagi oleks juhtunud, oli väga suur. Kas ma olin nõrgem kui teised? Jah ja ei. Tõsi ta nüüd on, et olin elanud hoopis teistsugust elu. Olin põhiliselt õppinud, ka jõudumööda trenni teinud. Aga ma olin kogu elu siiski igasugustest raskustest hoidunud.

Raskustest... seda on raske defineerida – olin ju käinud matkamas, ennegi öid üleval olnud. Olin sporti teinud, mulle meeldis joosta ja nii edasi. Lugu oli ikka selles, et kõik toimuv oli totaalselt mõttetu, täites vaid sõjavägede põhiülesannet – vormida meist mõtlemisvõimetuid käsualuseid. Ja just see tekitas minusugustes kõige suuremat protesti. Selge loomulikult, et ka füüsiliselt oli talupoegade ja soode elanike lastel lihtsam. Olime väga kirju seltskond – meie hulgas oli ka inimesi, kes esimest korda elus voodis magada said. Võib-olla keegi kusagil kõrgel ja kaugel mõtles, et suvalised noorukid punti pannes õpetatakse neid kuidagi ühte hoidma ja kasvatatakse seeläbi mingit imaginaarset impeeriumitunnet, aga tegelased, kes seda allpool oleksid pidanud ellu viima, ei mõelnud sellistes kategooriates... ega hoolinudki sellest. Lõpuks ei erinenud Brazili, Paulo või Janeiro kutid meist oluliselt muu, kui emakeele poolest ning vaatasid samasuguse hirmuseguse põlastusega kusagilt soost kinnipüütud veidraid elukaid.

Aga see kõik oli alles algus...”

„Muide, seal on Plekktoru,” ohkas pilgu kogemata õiges suunas pööranud Gite ja rabas juhust, sest juhuslikult olid ta arvutused *liiga* õiged olnud, kiirus aga mitte, nii et nad tormasid otse Plekktoru poole, mis kõhedaksvõtva kiirusega ekraanidel suurenes.

Gite surus hooba, kiirendusnäitaja oli esimesel hetkel näidanud „4G”, järgmisel juba „10” ja siis „16”. Siis, nagu sellest veel vähe oleks, rappus kõik, ümbrus keerles, hetkeks saabus kaalutus, siis tabas neid järjekordne hoop, korruga olid nende ümber seinad, miski krigises, prahvatas, masinat loobiti kui konna jalgpallis, sädeles vikerkaarevärviline valgus, järsk löök, nende ümber oli tuld ja hõõguvaid metallirususid, veel üks matsatus... ja siis jäi kõik paigale ja kaotas kaalu.

Kostis visinat ja sisinat, pragudest tõusis suitsu ja valget auru. Björ heitis pilgu säilinud diskiile ja märkas rahuloluga, et tulekustutussüsteem töötas ja väljas oli õhk. Nad kõik ootasid ligi kümme sekundit ja nagu käsu peale vabastasid siis end rihmadest ja hakkasid askeldama. Björ pööras end paari liigutusega Acacia kohale. Tüdruk oli teadvuseta ja väga kahvatu, mees kummardus lähemale ja tajus rahuloluga tasaseid hingetõmbeid – vähemalt oli tol džunglirajajaleidjal hing sees. Björ võttis tooli alt ühe kufti ja sättis igaks juhuks naise õlgadele, siis vaatas ringi. Indis ja Gite olid vist vaid seda oodanud, sest nüüd nad lükkasid luugi lahti. Tsäutsatusega võrdsustusid rõhud, esimese asjana hakkasid Indis ja Björ Sminke ja teiste nüüd suletult kirstumeenutavaid elamisi välja hiivama; ka Sminke ise oli teadvuseta ja väga kahvatu, niipalju kui läbi klaasi näha võis. Veel üks sisin ja närviline tuulepahvak kui paiskus lahti luuk vastasseinas, pursates välja kümme kaitseriietuses inimest, kes nõialuudade abil väga kiiresti liikudes pea järgmisel sekundil nende keskel olid. Eriti küsimata haarati neist kõigist kinni ja mõne hetke pärast olid nad juba ise sealt luugist läbi.

See sulgus inimeste taga ja korruga oli kõik rahulik, nüüd liikusid nad küll kiiresti, kuid juba tavaliselt, mitte tormates läbi järgmise ruumi, sellegi uks sulgus ja vastutulnud asetaskid nad maha. Just nimelt maha, sest ehkki raskusjõud oli väga nõrk, oli see täiesti olemas.

„Need kiiresti haiglasse,” osutas Björ intensiivravi kastidele. „Mina võtan Acacia. Indis, sina ka?”

„Hiljem,” vastas viimane diskiid silmitsedes. „Pöörlev osa, tasand 1, sektor D. Kuidas...”

Gite oli oma modemi kaudu andnud sidekutsungi ja nüüd kattus terve sein kirjadega.

„Ma arvestasin, et me läheme mööda,” uuris piloot seda kiiresti, sellal kui haavatud ja Björ Acaciaga olid juba kadunud. Ka neid saatnud inimesed olid kes kuhu jalga lasknud, nii et nad Indisega seisis seal üsna üksi.

Lisaks kujutistele tekkis seinale ka pilt satelliidi juhtimiskeskusest koos neid mornilt silmitseva tüseda vanema mehega.

„Hau, Buffalo,” lausus Indis vaikselt.

„Miks me mööda ei läinud?” küsis Gite.

„Jah, ma näen küll, mida sa teha tahtsid,” porises Plekkтору kapten neid tuseselt mõõtes. „Seda nimetatakse inimese-masina koostööks. Sina arvestasid, et lähed mööda, aga laev saatis kogu aeg *Mayday*'d ja vastuvõtu robotkäpp eeldas, et ta peab sind iga hinna eest päästa üritama. Ainult et kui teatavasti maksimaalne soovitatav dokkimiskiirus on kakskümmend meetrit sekis, mis tähendab, et süsteem suudaks 5-kordset tugevusvaru arvestades veel ehk nii sada meetrit sekis tuleva laeva vastu võtta, siis sina tulid ligi pool kilti sekis. Veel hullem – see on arvestatud murdudes ja purunedes pidurdama, kuid kuna see sulle järele sirutus – kuna sa arvestasid mööduvat – paindus see läbi ja läkitas su mitte sadamasse, vaid esimesse pöörlevasse tasandisse. Ohvreid õnneks ei ole – seal olid vaid laoruumid...”

„Kapten, lõikurid on valmis...” katkestas keegi mehe monoloogi, ta pöördus kannatamatult ja andis neile aega uurida taustale tekkinud satelliidi kujutist, mida ilmselt edastas mõni väljaspool olev vaatlusrobot. Telje lähedal sadama kõrval oli rebitud servadega auk, millest kees ja kobrutas välja vahutaoline ollus ja selle keskelt lipendas kaugele ruumi konstruktsioon, mis näis olevat hooletult kokku keevitatud korgitserideks väänatud redelitest. Indis andis mõttes korraldused ja taustaks tekkis koordinaadistik – auk oli kahekümne viie meetrine ja too purunenud võreriba üle kuuesaja.

„Me lasime ta teise otsa lahti, et ta väänama ei hakkaks, avariiher meetik õnneks peab... siiani,” jätkas Buffalo.

Sadam sülitas pea iga sekund välja mõne roboti või muu mehhanismi, mis õnnetuskohale ruttas.

„Ja ärge mõelgegi appi ronida,” jätkas kapten. „Medkontrolli ja magama.” Ta katkestas side.

Indis ja Gite vaatasid teineteisele otsa.

„Et me rohkem pahandust ei teeks, tähendas see vist,” kommenteeris viimane süngelt.

Indis noogutas. „Neil pole siin jah erilist põhjust rõõmus olla. Hea, et niigi läks.” Ta pöördus minekule, viibates ikka veel süngelt ekraane põrnitsevale Gitele.

Vähem võrdsed vennad II

Harri Malvoeur istus baasi M elumaja ülemise korruse kohvikus ja üritas üsna ebasiiralt tegeleda enesehaletsusega, mida aeg-ajalt põrnitseva Helcia pilk temalt justkui ootavat näis. Ta andis keskmisest intelligentsema inimesena endale suurepäraselt aru, et kogu ta hinge seisund hetkel on äärmiselt ebaadekvaatne segadus ja üldse ei teinud asja paremaks igivana ja igikorratud tõe meenutamine, et kui pilgud võiksid tappa, oleks tast ammu järel vaid imepisike suitsev tuhahunnik. Kõik oli pea peale pöördunud kiiremini, kui ta seda kunagi kujutleda oleks suutnud. Baas oli maanduvast kopterist tundunud rahulik ja hüljatud, relvi lõgistavad karmiilmelised sõdurid kindel võidukaart ning CIA osalemine piisav garantii nii kohaliku armee kui Kuu Ordu vastu.

Ainult et sekund pärast maandumist oli kõik sädelenud Püha Elmo tuledes ja väljahüppavad sõdurid olid tagunud kiivrit ning kiskunud eest visiire, sest kogu tehnika oli hetkega üles öelnud. Ja siis kerkisid müüriharjadele nende ümber võõrad robotid, millest igauhest hargnesid sihturkiired nende kõigini seal kopterite sees ja ümber. Sõdurid ropen dasid vaikselt ja asetasi relvad maha ilma erilise käsklusega. Suurt kasvu kogu, kes oli tulnud ja neid silmitsenud, oli tema, Helcia ja George'i vaikides välja valinud ning relvaviipega käskinud neil elumaja poole liikuma hakata. Kui ka Laura nende kannul astuma oli hakanud, oli võõras ta peatanud.

„Sind ei ole meil tarvis.” Hääle järgi oli kõneleja naine ja Harri silmitses teda uuesti (sest nad olid seisma jäänud). Ordulane oli enam-vähem Helcia kogu ja viimane oli naisterahva kohta väga suur. Kiivri mimikrina ümbruse värvi võtnud visiiri tagant ei olnud näha näojooni ning võõrapärase soomusskafandri järgi polnud võimalik mitte midagi rohkemat öelda.

„Vabandage, aga mida te nendega teha kavatsete?” küsis Helcia sõdurite poole viibates autoriteetse ja rahuliku häälega.

„Meil ei ole neid ka tarvis,” vastas võõras mõõdetud toonil. „Kui nad kopterit remontida oskaksid, soovitaksin ma seda teha ja siit kus kurat lennata, kuigi ohutum oleks pisut oodata, sest Brazili armee kavatseb kohe rünnata ja nad võivad ka teid vaenlasteks pidada.”

„Ja meie?”

„Teile on meil küsimusi.”

„Ma eelistaksin nendega kaasa minna,” teatas Laura Helcia poole vaadates; viimane surus vaikides huuled kokku.

„Eks sa siis mine.” Ordulane astus sammu kõrvale.

Majas sees ootas neid järgmine skafandris kogu, kes nad trepist üles saatis ja sinna viimase korruse kohvikusse diivanitele istuma käsutas. Ruum oli selline nagu tavaliselt ja huvitaval kombel ei paistnud kusagil erilisi rüüstamise jälgi, kuigi mahapaisatud esemete ja klaasikildude järgi oli näha, et mutandid olid seal käinud. Ruumis oli veel üks mees, kes ei vaevunud nende poole vaatamagi, vaid istus suurema osa ajast liikuma tuna laua ääres, ainsaks elumärgiks iga natukese aja järel tabamatu kiirusega üle klaviatuuri libisevad sõrmed. Ruumis viibivad robotid tegid neist välja küll. Õigemini ei saanud vähemalt Harri lõpuni aru, mis ruumis siin-seal seisvast võõrast kolist oli robotid ja mis muud seadmed. Nelja pisut koeramoodi mehhanismi oli võimatu ignoreerida, sest need jälgisid neid relvatorudega ja traavisid penidena sabas, kui nad ruumis ringi liikusid, samuti oli selge, mida kujutavad endast kaks üldiselt humanoidset, kuid inimesest suuremat akende juures seisvat ja taevast põrmitsevat kogu – ehkki ka nende liikumise kiirus ja sujuvus oli hämmastav, kui pärast tulistamiseks läks – kuid nii mõnigi muu esma pilgul rahulikult omal kohal lelav riistapuu kasvatas vastavas olukorras endale jalad alla ja tatsas minema.

Nad ei saanud õieti mahagi istuda, kui ümbrust täitis kõrvulukustav mürin. Akende tagant vuhisesid mööda kitsad leegitorud, mis lahtise pinnase kõrbevkuuma tolmana laiali keerutasid, ja siis laskusid baasi xailonid. Harri ei pidanud vastu ja läks akna juurde vaatama – ta ei olnud neid lennukeid kunagi päriselt näinud, ja vasakule-paremale kiigates avastas ta hetk hiljem, et nad kõik seisavad seal akna all reas alla platsile uudistades.

Trepist tuli kiiresti üles kaks skafandris kogu ja nende järel marssis ruumi rivi väga erinevaid seadmeid. Harri leidis end totakalt irvitamas, sest see nägi välja kui mõni tobe film, kus kümnekordseks paisutatud kööginõudele on jalad alla kasvatatud.

„Harri Malvoeur?” Tema ees seisis üks ordulane. „Ma tahan sinuga rääkida. Ehk läheme sinna eemale?” Ta viipas ühele poolläbipaistva seinaga eraldatud ruumisopist, mis küll kabineti mõõtu välja ei andnud, kuid teatud eraldatust võimaldas.

Võõras silmitses teda paarkümmend sekundit läbi kiivriklaasi, siis lükkas selle kuklasse. Mehe nägu tundus Harrile tuttav ja kuni ta meeleheitlikult üritas sellele mälust nime külge saada, lausus teine juba ise: „Paistab, et sa tundsid mu ära. Jah, ma olen Bert Kayselich. Me kohtusime Nuukis National Geographic’u molekulaarantropoloogia sektsiooni aastakonverentsil.”

„Sa olid üks neist, kelle staatus seal osalemiseks suure kahtluse alla seati.”

Mees noogutas. „Meid paluti viisakalt lahkuda. Keegi nuhkis välja, et... ma enam ei mäletagi, mis suvalise kompanii nimel me esinesime – igatahes, et asi ei ole puhas. Aga Nuukis teinekord võib.”

„Ma olen teie töid lugenud,” Harri noogutas. „Need on tasemel.”

„Täna, nii ka sinu omad.” Inglise keel ei tee küll vahet teise isiku ainsuse ja mitmuse vahel, kuid ordulase pöördumine oli rõhutatult vaba formaalsusest. „Asjast. Ma pakun sulle tööd Kuu Ordu juures.”

Harri maigutas õige mitu sekundit. „Millistel tingimustel?”

Kayselich kehtas õlgu. „Võimalus vabalt valida uuritav teema. Taolise ettepaneku teen ma sulle aga loomulikult sellepärast, et just praegu on meil hädasti tarvis informatsiooni paljunevate inimmutantide kohta.”

„Aga...” Harri maigutas veel.

„Harri, me räägime praegu omavahel. Loomulikult võtsid meie inimesed vaevaks end sinu olukorra ja iseloomuga kurssi viia. Me teame, miks sa siia metsa tulid. Lisaks saad sa suurepäraselt aru, et kui meil häda käes on – ja meil on häda käes – saame me sinult info nii või teisiti kätte. Harri, see ei ole kellelegi mingi saladus, et sa oled lootusetu argpüks. Ma alustasin sinuga juttu kui teadlane teadlasega sellepärast, et anda sulle võimalus säilitada oma nägu. Aga meil ei ole aega kaubelda. Sa oled suurepärase teadlane ja ma ei tahaks kuidagi riskida su teadvuse kahjustamisega, aga seda võib juhtmooduli paigaldamisel paratamatult alati juhtuda. Nii et loe antud hetkest leping AntroGen Inc.-iga lõppenuks ja end Kuu Ordusse tööle võetuks.

Kui palju nad inimesest kiiremini arenevad ja milliseid põhimõttelisi erinevusi teadvusetüübis sa oled jälginud?”

Harri vaikis veel viis sekundit ja kui mees teisel pool lauda seejärel talle kulme kergitades ja pisut pead vangutades otsa vaatas, kraaksatas hääle puhtaks ja asus vastama:

„Nad kasvavad täis 5 aastaga ja on seega eksisteerinud juba 12 generatsiooni...”

Ta oli vastanud kaks tundi, andes selle aja sees ordulastele ühtlasi ka kõik arvutiparoolid, sealhulgas need, mida ta rangelt võttes ise ka teada ei oleks tohtinud, juhatanud kätte kogu teadusliku arhiivi ja üldse rikkunud AntroGeniga sõlmitud lepingu pea kõiki punkte väga süste maatiliselt ja põhjalikult.

Ta oli muudkui vastanud ka siis, kui neid pommitama asuti. Kohviku kõigis külgedes olid aknad ning vaade suurepärase, paraku aga ei tulnud teaduslikele probleemidele keskendumisele sugugi kasuks näha üle metsa lähemale kaarduvaid rakette ja neile otse sealt samast rõdult vastutulistavaid roboteid, mis lisaks muide üsna lärmakad olid.

Lõpuks paistis Kayselichile aitavat, ta lasi end tooli seljatoele lõdvaks ja võttis kohvitassi ühest seadmest, mis väga sobivalt just samal hetkel tema kõrval pidurdas.

„Tahad midagi?” küsis ta vastasistujalt.

„Kohvi võiks küll. *Au lait*, kui võimalik.”

Too masin libises tema kõrvale ja ulatas peenel metallkæel tassi. Kohvi oli tegelikult suurepärase. Harri pöördus ülejäänud ruumi vaatama. Kayselich oli ta meelega sättinud istuma seljaga kohviku poole ja tegelikult oli see tal kindlasti küsitleda aidanud, sest iga kord kui Harri sõandas üle öla

kiigata, oli vaatepilt olnud väga segadusseajav. Siin-seal näiliselt juhuslikesse kohtadesse oli tekitatud peene uduse vikerkaarega piiratud ekraane, mis kohati virvendasid ja jõnksusid, kohati olid sellise kvaliteediga, nagu vaataksid teise tuppä. Siin-seal virasid keerukad kolmemõõtmelised skeemid ning ruumis tekkis ja kadus kogu aeg inimesi. Kord oli Laura karjuma hakanud ja Harri oli näinud teda ühe ordulase käes kui kassipoega rippumas, Helcia oli vist üritanud talle appi minna ja kui mees vähegi neil ordulastel vahet suutis teha, lõi too neid all kopteri juures vastu võtnud naine ta erilise pingutuseta pikali. Harril hakkas külm juba mõttest kujutleda kedagi, kes Helcia pingutuseta pikali suudaks lüüa...

Ta oli käinud tualetis ja teiste lähedusse istunud, mingis teadvuse nurgas suurepäraselt mõistes, kui alatu on ta rõõm reetmisest ning madal see kättemaksuvaim, mis teda seal pisut häbeneva ja pisut ärpleva olekuga nihelema pani. Alles mõni aeg hiljem taipas ta Helcia ning George'i vaikimisest, et neil ei pruukinud ordulastega paremini minna kui temal. CIA mees põrnitses vaid süngel pilgul oma kinganinasid, Laura oli end tavalisest hapuma näoga – varem poleks Harri seda võimalikuks pidanud – Helcia lähedale diivanile kerinud ja naised vahetasid minutiste vahedega üksikuid teistele kuuldamatuid repliike.

Ekraanidel vilkuvad kujutised olid tegelikult palju huvitavamad. Mehel läks mõni aeg taipamiseks, kuidas skeemid ja vaated omavahel seotud on, järgmiseks tundis ta tohutut põnevust, leides end uurimas mutantide linna. Paraku polnud sellest enam palju järel, kõik põles või uhuti laiali ikka ja jälle plahvatuste kergitatud hiidlainetega.

Jälle rullis end lahti kõrvade trumminahku proovile panev mõirga mine, millega laskus baasi veel neli xailonit. Kaks nendest lasid lasti maha ja lendasid kohe minema, neile järgnesid kohe ka kaks esimesena maandunud sõjamasinat.

„No on olevused! Eelistavad end õhku lasta, peaasi, et neid kätte ei saadaks,“ kommenteeris üks samuti kujutisi uuriv ordulane.

„Nad proovivad meid pidevate plahvatustega eemale ajada,“ noogutas too kogu aeg omal kohal istunud mees nõustuvalt. „Meie puhul mitte väga efektiivne. Brazili armee vastu aga oleks olnud küll. Sõdureid saab nüüdki igal pool surma.“

„Idiootlik sõda – meie, mutandid, armee ja kohalikud – kõik annavad kõigile küsimata tina.“

„Sa unustad pärismaalased.“

„Ei unusta. Nad muidugi tahavad ka sekka lüüa, aga neist pole siiani kellelgi isegi erilist tüli olnud. Mõttetus kuubis.“

Üks mees trampis trepist üles, noogutas ruumisolijatele lühidalt, lennutas kiivri diivanile ja vajus suletud silmadega sinnasamasse poollamaskile. Kaksikümme sekundit hiljem tuli teine, vaatas ruumis otsivalt ringi ja astus lamaja juurde, ka ise käigupealt kiivrit ära võttes.

„Hau, Kent, kah lõpuks kohal.“ Harri kergitas kulme seda nime kuuldes ja vaatas tegelast nüüd varjamatu huviga. Kuigi teadmised Kuu Ordust sarnanesid paljus folklooriga, oskas pea iga poisike Maal peast suurema osa Senati liikmeid üles lugeda...

„Valdeman. Kah mingi ime läbi ikka veel elus.“ Ka see oli ju üks neist nimedest...

Teine kiiver lendas diivanile ja mees hõõrus oma peeglina helkivaid silmi, võttis siis mingi toru ja vajutas selle esmalt ühele, siis teisele silmale. Pärast seda olid tal tavalised inimsilmad.

„Sa kasutad kontaktläätsi?“

„Kergemad ja mugavamad,“ vastas Valdeman näomoonutuste saatel. „Tegelikult ma lihtsalt unustasin.“

„Miks sa nad üldse ette panid?“

Valdeman muigas. „Kui ma eile õhtul xailoni juurde jõudsin, arvasin, et kolmveerand tunni pärast magan oma toas Plekktorul. Nad lülitavad end välja, kui lahinguskafandri visiir üle võtab ja hiljem ma tõesti unustasin.”

„Kui küsida inimestelt, kes on siin džunglis sündinud ja kasvanud, siis nemad kasutavad just selliseid ja hoiavad oma varjestuskontuuri ka alati avatuna,” pistis vahele mees, kes kuidagi ootamatult oli nende juurde tekkinud. „Räägitavat, et nad ei sula sellesse, ei adu seda eales täielikult, kui neil see pott peas on.”

Ootamatult oli ruumis veel inimesi, neid istus diivanil ja kõõlus aknalaual. Nad hakkasid virvendama ja tundusid kõik läbisegi rääkivat. Kaks meest diivanil vaatasid teineteisele otsa, tõusid ohates ja hakkasid mingeid juhtmeid lahti kerima ja ühendama. Nende juurde tuli trepist üks suur lame kohver ja kui keskele kokkuveetud juhtmeotsad selle külge olid saanud, muutusid need virvendavad tüübid korraga täiesti reaalseks.

„Kunagi loevad meie järglaste lapsed Marsil sellest, mida meie siin teeme ja küsivad õpetajalt õudusega täidetud silmil, et kuidas nad võisid...” õiendas keegi võltspaatosest nõretava tooniga.

„Võivad küsida veel hullemini – kes lubas?” pistis keegi teine sardoniliselt vahele.

„Ja siis lülitab õpetaja korraks virtuaali välja (ma olen alati mõelnud, et see vastab muistsele prillide eest võtmise liigutusele) ja tuletab meelde, millistes oludes me tegutsesime, paneb lapsukestele südamel enne hukkamõistmist proovida mõista.” Mitmehäälna naer. „Et me ei saanud teisiti ja lõppkokkuvõttes me ikka püüdsime ehitada seda, mis on nende olevik...”

„Ma näen, et te olete kõik liinil.” Kent lasi tähelepanu äratamiseks sõrmedega nipsu. Sellekohase heli asemel aga kaikus hele meloodiline plaksatus ning laiali lendas pilv pisikesi helevälgeid tähekesi.

„Refereerin seniste deduktsioonide skeemi koos vastavate kommentaaridega. Enamik hargnemisi on ka läbi arvatud, kuid aega arvestades ilmselt mitte eriti korralikult. Kinnitust on leidnud tõsiasi, et inimesed on hävitatud umbes 200 km raadiuses. Laienemisdünaamika on tüüpiline vähese keskkonnavastupanuga intensiivse kasvu faasile. Kinnitust on leidnud ka põhimõtteline skeem – detailidesse laskumata liiguvad nad piki jõgesid, muutes enne hõivamist inimeste elu võimatuks. Esmajärjekorras tapetakse lapsed ja noored ning pole isegi tähtis, on see teadlik otstarbekas käitumine liigi seisukohast või maitsevad mainitud paremini.

Millised võimalused on üldse? Esiteks arvutasime läbirääkimistele minekut. Seni ei ole nad erilist läbirääkimisvalmidust ilmutanud. Sundida neid selleks jõuga? Loomulikult on see võimalus olemas ja me võib-olla proovime seda. Aga enne mõtleks üle, mis nende läbirääkimiste tulemus peaks olema? On tekkinud olukord, kus üks liik – pole tähtis, et see on inimesega seotud – niisiis üks liik, mis ei ole inimesed, on puhastanud enda jaoks umbes 200000 km² territooriumi. Puhastanud selle sõna kõige täpsemas tähenduses – inimesed on sellelt territooriumilt hävitatud. Isegi kui me sunnime nad läbirääkimistele, saab seda teha vaid jõuga. Praegu tähendaks see sisuliselt toimunuga leppimist ja edasise laienemise peatamist. Jõuga. Pange tähele! Jõud on nende variantide võtmesõna ja jällegi detailidesse laskumata ei näe me võimalust, et see edasitung saaks lõplikult peatatud antud seisus.” Tema sõnade ajal roomasid nooled ja tulukesed ühel nende vahel õhus rippuval kolme mõttemelisel skeemil, nüüd muutus aga suur osa sellest punaseks ja hajus siis vaevuaimatavaks halliks. Skeem pöördus ja teised alad hakkasid kollakalt hõõguma. „Siin tuleb mängu psühholoogia. On olemas erinevaid mõtteviise, kuid prevaleerima jääb motiiv võõra rassi sissetungist inimeste aladele. Me võiksimme seda ehk kontrollida siis, kui oleks tegemist puhta situatsiooniga – KO ja mutandid. Meil on piisavalt jõudu, et piiri efektiivselt kontrollida jne. Ent isegi sel juhul jääb vastamata küsimus – mis mõne aja pärast saab? Tõenäosus, et mutandid mingi *status quo*’ga lepivad, on olematu. Iga rahvas peab paljunema. Nende jaoks tähendaks piiratud ala stagnatsiooni, antud juhul hääbumist mõne sajandi jooksul. Alternatiiv on vaid kasvada, saavutada ülekaal, mis

omakorda automaatselt tähendab seda, et nad vallutavad järgmise territooriumi. Mis me siis teeme? Lepime toiminuga või peksame nad jõuga tagasi? Aga kui nad ei saagi enam tagasi minna? See on veel tüüpiline linnade sõja situatsioon, mida võib liivakastis välja mängida ja öelda, et OK, läheb 500 aastat mööda ja ehk meie lapsed või kes igane siis maal elab, saab selle probleemiga hakkama. Tegelikult saab siit alates erinevad hargnemised suhteliselt lihtsalt elimineerida ja seda on enne praegust situatsiooni korduvalt läbi arvatud. Maale mahub ainult üks intelligentne rass. Isegi kõige roosamad variandid, kus elukeskonnad on piiritletud ja samadele aladele konkurentsist loobutakse mõlemal poolel teadlikult, annavad kümne tuhande aasta perspektiivis 999 tuhandele, et Maal on ikka ainult üks intelligentne rass.”

Nende keskele tekkis veel üks kuju ja isegi Harri sai aru, kellega tegemist, kuigi too isik tundus talle sama reaalne kui seal oleks istunud kuningas Arthur...

Tato noogutas ümbritsevatele inimestele lühidalt, pööras end koos tooliga ja silmitses pikalt erinevaid kujutisi. Nad kõik vaikisid, kuni ordukindral taipas ja kuivalt lausus: „König, jätk.”

„Kurat, kas see pean mina olema?” Seni tagapool suhteliselt märka matuna klaviatuuril kirjutanud mehe naer oli kõle ja sardooniline. „Seaduse jõu saab see, mis me siin praegu kokku lepime...”

„Oota.” Tato hääli oli vaikne nagu tuulepuhang sügislehtedes. „See pean mina olema. Naljakas...” Ta vaikus hetke ja tema ümber seisvad-istuvad inimesed vahetasid pilke.

„Vabandust, ma läksin teemast kõrvale. Ma olen nimelt otsustanud, et see saab olema mu viimane otsus. See on teie asi, kas ma jään ordukindraliks edasi või mitte, aga ma olen otsustanud. Ent nagu ma ütlesin, see ei puutu praegu asjasse.”

Ta tõstis pilgu ja ta hääli kõlas tugevamalt, kindlalt.

„Olukorrast ma kokkuvõtet tegema ei hakka. Te kõik teate seda detailideni.” Ta vaatas igäuhele oma inimestest otsa, tehes seda kellaosuti liikumise suunas ja kulutades igale mehele oma viisteist sekundit.

„Kuu Ordu peab paljunevad inimmutandid hävitama. Mida põhjali kumalt ja kiiremini me seda teeme, seda valutumalt kogu asi läheb, sest kuigi me ei pea arvestama maailma arvamusega ja sel ajal, kui ajalugu midagi arvata võtab, on see vähemalt minul sügavalt ükskõik, on karde tavasti ka meie hulgas inimesi, kes hakkavad küsima, et aga kas me ei võiks. Ei või!”

Kord olevat Maal elanud üks tore ja rahumeelne inimrass, kes elatus taimedest. Ent siis tuli Homo Sapiens ja sõi nad ära...

Ma tean, et nende hävitamine ei ole tegelikult täna enam meie võimuses, et neid on liiga suurel alal, rääkimata kusagil Ameerika-Euroopa laborites hoitavatest isenditest. Ah jaa, nagu meie Ameerika sõprade tegemistest näha, leidub ikka keegi, kes tahab nad puuri pista ja enda heaks tööle panna, lastes laias kaares sellele, et kohalikele on nad kindlasti nuhtluseks ja elementaarsed arvutused näitavad, et põlvkonna pärast Amazonase jõgikonnas enam inimesi ei ela. Ja et mingi 2 põlvkonna jooksul läheb Lõuna-Ameerika nende kätte.

Kui ma noor olin, ei osatud veel genoomi salvestada ja sünteesida. Ma nägin viimaseid isendeid loomadest, kellest mõned olid Maad asustanud pool miljardit aastat...

Ma ei taha, et inimsoost jääks ilus mälestus. Ma tahan, et me kestaksime, ja siis ei ole meil valikut.”

Alguse lõpp

„Siin läksid mul päevad pikemaks. Ja vaade rikuti ära.”

Doktor Oddchand seisis pea kogu seina enda alla võtva illuminaatori ees ja vaatas välja musta

tühjusesse.

„Kuidas – läksid päevad pikemaks?” tahtis teada Sminke, kellest vaid pea ühest masinast välja ulatus. Oma kohalt ei näinud ta ühtki konstruktsiooni, mis vaatevälja võiks risustada.

„Kas sa ei tunne, et oled kergem?” Arst pöördus. „Vabandust, kui rumal minust... Muidugi ei tunne sa mingit raskust praegu. Asi on lihtsalt selles, et kõige loogilisem oli satelliidile veel üks kiht välja ehitada. Paraku aga oleks selle alumistes ruumides olnud juba 1,4 G-d. Nii selle pöörlemist siis pidurdati. Siin mu haiglas oli enne natuke üle 0,4-ja, nüüd on natuke üle 0,3-e...”

„Ma ei märkaks seda vist iialgi. Ma olin siin sul päris kaua, aga see oli ammu. Mäletan ainult, et ebamugavalt kerge oli kõik... kuigi seljale hea.”

Odd noogutas endamisi. „Mul oli siin enne pea täpselt Marsi raskus jõud. Sa said sellega hakkama, eks ole?”

Sminke silmitses teda mõtlikult. „Miks mul on tunne, et sa tahad mulle midagi öelda?”

Arst ohkas. „Sest kõige targem oleks sul vähemalt järgmised kümme aastat sellises või väiksemas raskusjõus veeta. Kui sa minust nii lootusetult noorem ei oleks, kaupleksin su selgroo endale õppematerjaliks, kuidas ühe selgrooga ei tohi ümber käia. Selle esimesel parandajal Brazili armeest oli ilmselt mitte meditsiiniline, vaid näiteks metalli kunstniku haridus. Järgmiseks ei andnud sa sellele piisavalt aega taastuda tollal kümne aasta eest, kui ma su esimest korda kokku panin. Nüüd sai see mõned nihestused ja mõrad langevatest kividest ja selle asemel, et siia tulla, lasid sa seda kiiruga lappida operatiivmedilaboril... mina nimetaks seda seadme väärkasutuseks – see on mõeldud lühiajaliseks elutagamiseks, sellega ei tohigi teha raskemaid operatsioone... kuigi saab, kui väga vaja on... Ent lõplikult otsustas asja teie järsk tulemine. Ma panen selle uuesti kokku, see paraneb aegamööda, aga pole mõtet saatust kiusata – üks tugev müks... ei, vaid vale liigutus peale kurnavat päeva, ja sa veedad kuu ratastoolis. Ja iga järgmine kord on vigastused kergemad tulema ja mul raskem seda kokku panna.”

Sminke vaikis minuti, siis pomises: „Nii et minuga on siis kõik...”

Arst turtsatas: „See on täiesti vale mõtteviis! Sul pole tegelikult midagi häda, sa elad täisverelist elu. Sul on kõigest kümme aastat mõned piirangud. Pelgalt füüsilised. Ja – pane tähele – sa said need tehes rasket ja ohtlikku tööd, olles suurepäraselt riskist teadlik.”

Luuraja mühatas. „Elu...” Ta vaatas teisele otsa. „Aga ma pean Maalt ära minema... Ei, ära katkesta mind, püüa mind mõista. Mis on minu elu... Iga päev, iga tund kannatavad seal all inimesed. Ma ei saa neid aidata.”

„Ma tean.” Oddchandi toon oli järsk ja karm. „Me ei ole jumalad. Ma ei pea isegi õigeks, et me oleme fanaatikud. Me teeme, palju suudame. Sellega sa ju lepid, et magada tuleb, muidu lähed kolmandal päeval deliiriumi? Sul tuleb kümme aastat pausi... ei – elu, tööd – *mujal*. Teised teevad Maal tööd edasi.”

„Sa ei saa aru...”

„Saan küll! Ma olen Maal olnud, luures. Kuni ma taipasin, et minust on siin palju enam kasu... Ja ükskõik kui hea spetsialist sa oled, aktseptööri tõsiasju – Maa tuleb ilma sinuta toime.”

Sminke vaikis seekord ligi viis minutit, siis ohkas.

„Kas ma mõneks ajaks võin Maale minna?”

„Võid. Kahe nädala pärast...”

„Kas kiiremini ei saa. Peaksid ju olema mingid toed?”

„Kogu minu lugupidamise juures,” mõrises arst, „ei näe ma mitte mingil tingimusel mitte üht tööd,

mitte üht probleemi, absoluutselt mitte midagi, kus sa asendamatu oled.”

„Ma ei mõelnud nii,” Sminke naeratas. „Ma juba leppisin sellega, ja kui olin leppinud, jõudsin samale järeldusele... Side ju jääb ja memorandumit võin ka Marsil täiendada... Ma tahan ühe naise üles otsida ja... temaga rääkida.”

Odd vaatas teda paar sekundit, siis muigas omakorda. „Seda ikka saab.” Ta pöördus ja tuhlas kappides, kuni leidis otsitava. „Näe, saad seljale sihukesed ribad.” Asjandus koosnes kahest umbes sentimeetrijämedusest ja kolmandikmeetrisest pulgast, mis olid peenemate pulka dega kui miniredel ühendatud. „Kinnitan selle sulle seljale, naha alla. Oled kange kui metssiga, aga rohkem sa endale viga ei tee. Nelja päeva pärast võid minna. Sobib?”

„Tänan,” pomises Sminke ja sulges silmad.

Arst vangutas pead ja kummardus oma aparaatide kohale.

*

„Ehk see kõlab natuke praalivalt... kuid on suuremas osas lihtne tõde – ma olin sõdur ja mõtlesin vaid sõjale. Iga järgmine päev oleks võinud mulle viimaseks jääda.” Sminke naeratas vabandavalt.

„Mis siis sai?” Kent lümpis jääteed nagu kaamel kaevul ja sättis nägu krimpsutades oma kantavasse regeneraatorisse topitud kätt.

„Eks ma laskusin ta ette ühele põlvele – see on talle muide alati mõjunud...”

„Sind oma teutooni kommetega!”

Nad vedelesid lamamistoolidel varikatuse all ühel raekoja rõdudest nii umbes neljanda korruse kõrgusel, lasid kergel tuulel end jahutada ja imetlesid õhtupäikeses tukkuvat linna, millest suuremas osas paistsid vaid üksikud katused puulatvade vahelt.

„Mis te Königiga oma Merovingide müstikaga paremad olete... Igatahes teatasin, et ta meeldib mulle endiselt, ei ole silmnähtavalt eluga rahul ja lisaks veel vennatütar ja kõik see muu blää-blää-blää. Et lähen mõne nädala pärast vähemalt kümneks aastaks Marsile elama. Et võtaksin ta heameelega kaasa. Kui ma muud ei saavutanud, siis rööpast välja lõin ta küll.”

„Ja nüüd ootad?”

„Nojah. On sul alternatiive välja pakkuda? Ma pidin talle muide tükk aega seletama, et seal pole mingeid läppunud õhuga kitsaid käike. Et need ringiliikuvad pildid on enamasti ehtsad, mitte seiklusfilmitaust. Et olen seal ise aasta elanud.”

„Oled? Millal?”

„Kahekümnendal. Sättisin oma õpingud nii, et kolmas aasta oli Areses. Muide, mul oli õhtul tagasi tulles üks veider intsident. Keegi tulistas mind. Korraks käis peast läbi, et ehk mõni Gunneli austaja, kuid see tundub nii tobe.”

„Kus?”

„Sealkandis.” Sminke osutas käega kaugemal paljal kingul laotuva pooleldi varemets linnaosa poole.

Kent mühatas. „Kas keegi pole vaevunud sulle ütlema, et sinna ära üksi mine. Või kui lähed, hoia relv kogu aeg laskevalmis.”

Sminke tunnistas teist kümmekond sekundit vaikides. „Ma tõesti ei tulnud selle peale, et siin saarel ka selliseid kohti on.”

„Aga miks ei peaks olema?” Kent haaras baarirobotilt uue klaasi. „Avalikest konfliktidest on juba

kümmekond aastat hoidutud, aga ma kardan, et seegi seisab uuesti ees. Minu arust see, mida siin armastatakse nimetada „vabadusvõitluseks”, oli rohkem sihitu mäss, sest mandrilt tulnud tobedad brasiillased ajasid pilli lõhki. Kohalik rahvastik ei ole kunagi tööd teinud, mõtegi sellest on neile võõras. Kui me ÜRO-l käigu pealt kingatallad sisse vehkisime ja saare üle lõime, olid nad alguses muidugi sigarõõmsad. Siis, nagu sa tead, avas Ordu ukсед sinu hõim lastele. Ega neil nendegi vastu midagi ei olnud, aga need kuradid hakkasid tööle. Tulemuseks on nad hakanud domineerima. Kohalikud elavad paremini, kui nad enne elasid, aga nad tunnevad end surutuna, kuna parematesse kvartalitesse neil enam asja ei ole, need paigad on pea viimseini asustatud teistsuguste inimestega. See ei ole ju midagi uut – tekkisid ju immigrantide elamurajoonid mitte tühjale kohale, vaid kohaliku kõrg- ja keskklassi hoonestuse juurde, nimetatud alad aga on nüüd kohutavalt laienenud. Nii et tulemuseks on getod – pindalalt vaid 1/10, aga seal elab 1/3 rahvastikust. Mujal ei ole vahet, aga seal... Nad toetavad isegi PP-d.”

„Progressiivset Parteid? Seda ma ei teadnud... tänamatud.”

Kent kehtas õlgu. „Pööbli mälu on lühike.”

„Brazil toetab terroriste... no ja neid igasuguseid... Siia nad õnneks vist ei ulatu?”

„Ei. Ja tänu sellele toetab suurem osa inimesi meid jäägitult.”

„Aga läänepoolsed saared?”

„Nagu igal pool mujal – kaitseventiili on vaja. See vana tõde, et kolmandik igast ühiskonnast on opositsioon, sellest omakorda kolmandik aktiivne. Me ei meeldi mitte kõigile ja kes peaks paremini teadma kui sina, et kui me kuhugi sisse tungime, hävitame paratamatult välja kujunenud elulaadi.”

Sminke noogutas aeglaselt. „Ka meil Catalinas oli palju neid, kes olid südamest nõrдинud, kui need rannikulinnad iga natukese aja tagant sugeda said. Mis terroristide baaside pommitamine!? Pärast sissetungi kadus muidugi igasugune kaastunne, aga siis oli hilja Orduga liitu otsida.”

„Oli seal tõesti ka selliseid mõtteid?”

„Vähe. Peamiselt noorte hulgas. Aga viisakas seltskonnas sellest ei räägitud.” Mees muigas nukralt.

„Aga paljud tulid ju siia?”

„Ja mina tulin. Aga mul on tulnud ümber õppida kõik, mida ma varem teadsin... Faktid on samad, aga vaatenurk on hoopis teine. Kõike huvitavat oli nii palju, et jätkuks sajakaks elueaks ja ma ei ole kunagi lugenud selle saare ajalugu, kuigi see on nii lähedane mu sünnipaiga omale.” Ta vaikis natuke aega. „Kuidas siin õnnestus terrorism välja juurida?”

„Nagu sa tead, on ainult üks töötav meetod, kuidas terrorismi, pantvangide võtmise ja kogu sihukese muu jama nõiaring lõpetada,” sätis Kent end mugavamalt lamamistooli. „Et kui nad tahavad sõda, siis nad saavad selle. Sõda on võidetud alles siis, kui on hävitatud vaenulik sõjavägi. Ei loe ei territooriumi hõivamine ega veel vähem kohalike toetajate kiusamine. Kui me pommitasime süstemaatiliselt puruks nende laagrid ja kogu toetava struktuuri – aga pahatihti tähendas see viimane Brazili institutsioone ja seega tegime maatas terveid linnu – muutusid kahjud nende jaoks talumatult suureks ja meid on rahule jäetud. Mõned ütlevad, et me tapsime liiga palju tsiviilelanikke, teised, et selle õigustuseks on, et saime ühtlasi lahti ka osast potentsiaalsetest terroristidest... sõda ei ole kunagi ilus.” Ta krimpsutas vabandavalt nägu kaaslase poole vaadates. „ÜRO-l ei ole siin enam mingit osa. Üks päästearmee orkester on nad niikuinii... Riik püsib vaid tänu sellele, et meie siin oleme. See on üks paikadest maakeral, kus normaalne elu on võimalik, kui suurkorporatsioonid, poliitika ja ideoloogia välja visata. Mis neil oli? Lapp maad, saastatud ja piinatud. Napp kakssada tuhat elanikku. Nad tegid valiku, mis on nad muutnud meile arvestatavaks partneriks, ning võimaldanud saarel ellu jääda ja kosuda – puhaste toiduainete tootmine. Vabanda, et ma sulle seda räägin, kuid tegelikult pean ma rohkem endale selle aeg-ajalt üle kordama.” Ta

vaatas korraks sumusele horisondile. „Kas tead, kuidas kutsutakse raekoda ja meie saatkonda linnas? „Must auk”.”

„Miks?”

„Sest siia kaob inimesi.”

Sminke turtsatas. „Neid tuleb siia vist kogu Ameerika mandrilt kokku? Kustkaudu? Kahtlane, et otse mandrilt.”

„Just.” Laisk noogutus. „Kuni saar kuulus Brazilile, oli ühendus mandriga sealpoolse praamisadama kaudu, pealinna sadam oli imepisike. Too praamisadam on hüljatud, sest UPR-is käsitletakse Saarestikku sõidu soovi riikliku kuriteona, nende alale sattunud Saarestiku elanikku aga ei lasta humaansetel kaalutlustel enam tagasi terroristide hallatavale territooriumile.”

Kostsid sammud ja uksele ilmus üsna koguka seljakotiga tüdruk, kes peale hoone sisemuse hämarust pimestatult ringi vaatas.

„Heidi!” hüppas Sminke püsti ja krimpsutas nägu, sest kiire valupiste seljas ütles, et vaid doktori paigutatud tugi oli teda taas halvimast säästnud. „Tule siia, istu. Otsisid mind? Mul on hea meel. See kott?”

Ta pani tüdruku istuma ja surus talle pihku klaasi mahla.

„Ma tahan sinuga Marsile kaas tulla!” pahvatas tüdruk.

„Ja seal on su asjad?”

Kent tegi nägu, et ta kavatseb vaikselt kaduda, kuid Sminke peatas ta modemisõnumiga.

„Ja Gunnel?”

„Ema ahastab. Nuttis terved voodilinaid märjaks ja viimaseks ütles, et ei julge end sulle näidata nii nutetud silmadega.”

Mõlemad mehed olid seda nägu, et hammustasid huulde.

„Ja sina tulid rohkem selle mõttega, et mis tal muud üle jääb, kui sulle järele tulla,” konstateeris Sminke lõbustatult ja tänulikult.

„Pead sa kõik nii otse välja ütleva,” lausus Heidi pisut mossitades.

„Kui kaugemale sa tuleksid, kui me nüüd tõesti minema hakkaksime?”

Tüdruk piilus ta poole ja kehitas õlgu.

„Olgu, vähemalt Kuuni on sul aega mõelda. Kas Gunnel ikka teab, et sa tulid?”

„Ta jooksis mulle isegi järele, aga ma jooksin kiiremini.”

„Sa jooksid selle kotiga temast kiiremini?” küsis Kent tunnustavalt, vaadates korra kulme kergitades Sminke poole.

„Mh,” jäi see mõttesse. „Kent, kuidas sul plaanidega oli?”

„Šunkto ja Tamako sattusid pöördesse ja ei ole kontaktivõimelised. Umbes neli tundi tagasi hakkasid nad pead parandama ja see on nüüdseks ilmselt ammu ürituse algsed raamid ületanud ning uueks kvaliteediks üle kasvanud, sest viimases mõtestatud sõnumis palus Šunkto mul lennuk Islandile tagasi viia. Minu poolest – iga hetk, mis sulle sobib.”

Sminke noogutas ja pöördus tüdruku poole: „Eks sa saada siis emale hüvastijätusõnum ja viide avatud kanalile, kuhu laseme otseülekande sellest, kuidas lennuki poole kõnnime.”

Ta vinnas seljakoti selga ja nad lahkusid rõdult.

All lennuki juures ootas neid Gunnel. Ta juuksed olid kiirustades puntrasse topitud ja ta oli mitte just eriti õnnestunult proovinud endale viisakat nägu pähe teha.

Sminke ei peatunud, ega lasknud tal mitte midagi öelda, astus ta juurde ja suudles teda huultele.

„Kuule, see ei tähenda... ma tahtsin...”

Kent oli Heidi sisse aidanud ja koos Sminkega trügisid nad Gunneli järele.

„Ei... oota, ma tahtsin öelda... sa lihtsalt tulid ja nüüd tahad kogu mu elu pea peale pöörata...”

„Oli sul mingi kott ka?” küsis Kent vahele.

„Ei... Heidi, sa ei tohi niimoodi tulla, see ei ole ainult sinu elu ja lõpuks olen ma sinu ema... Mida te teete?”

Lennuk kerkis õhku ja kiirendus surus nad toolidesse.

„Oota, ma ei ole öelnud, et ma tulen... ma tahaksin tulla, tõepoolest tahaksin... oodake, maanduge uuesti, ma tahan öelda...”

„Ema, ole vait,” ütles Heidi pehmelt. „Kas keegi paneks meie asjad kokku ja saadaks järele?” küsis ta Sminkelt.

„Annan kohe korralduse, ära muretse.”

Selle kiirendusega ei olnud võimalik liigutada ja Gunneli jaks oli ka kuidagi otsa saanud.

„Mis nüüd saab?” küsis ta alistunult.

„Me maandume Keflaviki lennujaamas ja istume kohe ümber xailo nile, mis meid Kuule viib. See võtab kuus tundi ja Kuul on mul vaid kaks ja pool päeva aega teiega ringi vaadata, sest siis tõuseme Leda pardale ja praegusest arvates kogemata täpselt saja tunni pärast stardime Marsi suunas.”

„Kas meil tuleb kogu tee sellistes toolides veeta? Või kaalutuses?” tahtis praktilise meelega Heidi teada.

„Ei. Laevas on tuhandeid teiesuguseid, nii et peaaegu kogu tee hoitakse stabiilne 1G.”

„Millal te abiellute?”

Enne vastamist võttis Sminke Gunneli käe. „Meil üldiselt ei tehta seda. Aga mul oleks piiritult hea meel, kui me koos kodu looksime.”

„See kõlbab ka,” teatas Heidi peale hetkelist mõtlemist, sest Gunnel ainult nuttis hääletult, surudes Sminke sõrmi oma pihus.